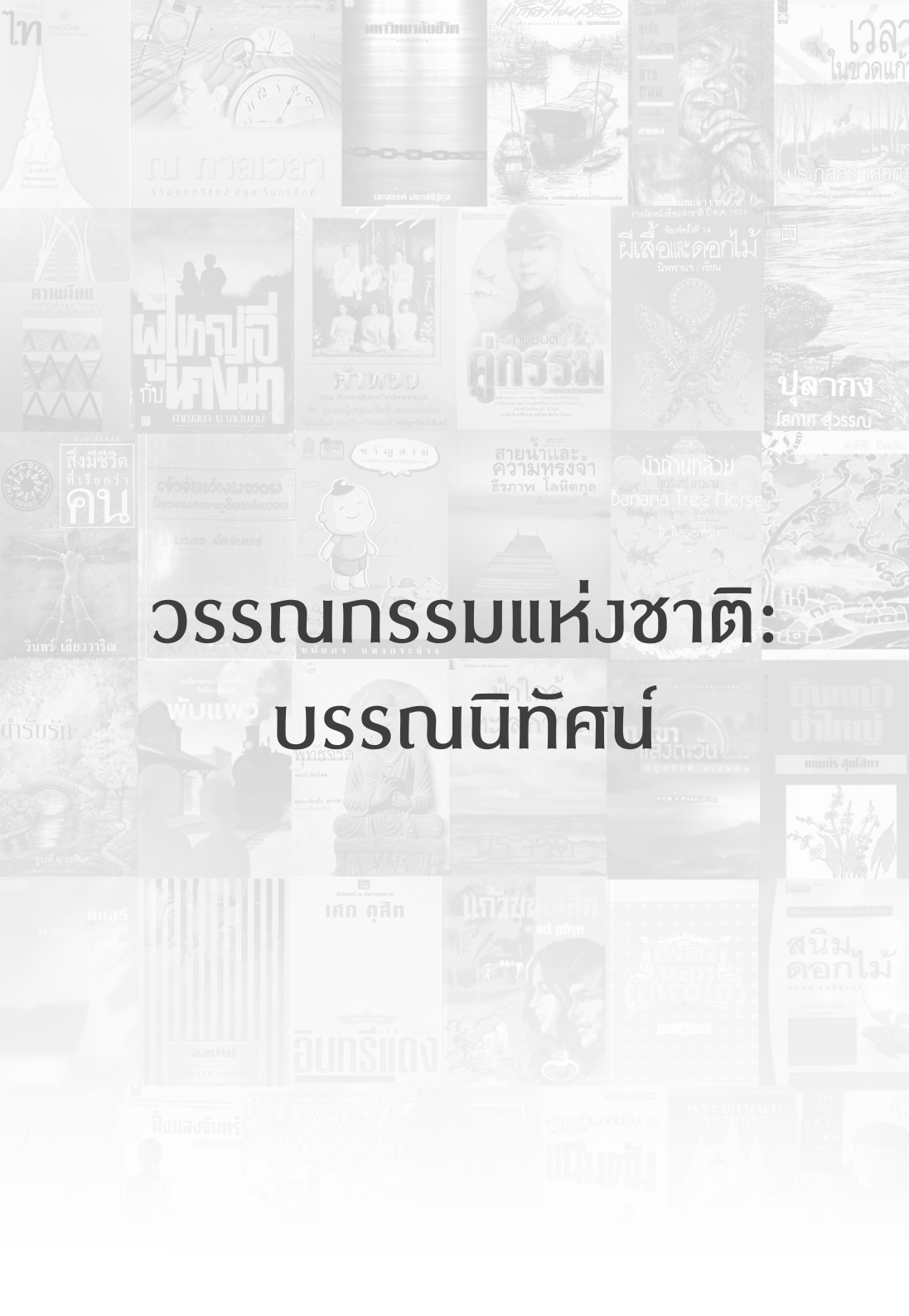

วรรณกรรมแห่งชาติ วรรณคดี

วรรณกรรมแห่งชาติ: บรรณนิทัศน์

คำนำ

ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๗ ในวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี ของวรรณคดี สโมสร กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม ได้ดำเนินโครงการวรรณกรรมแห่งชาติ เพื่อประกาศยกย่องผลงานวรรณกรรมชิ้นเอกของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๘ - ๒๕๕๕ จำนวน ๓๘ คน หลังจากนั้นอีกสิบกว่าปีถัดมา ในพุทธศักราช ๒๕๖๙ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม จึงได้ดำเนินโครงการวรรณกรรมแห่งชาติอีกครั้ง และได้พิจารณายกย่องวรรณกรรมเพื่อประกาศเป็นวรรณกรรมแห่งชาติเพิ่มขึ้นอีก โดยคัดเลือกจากผลงานของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พุทธศักราช ๒๕๔๕ เพิ่มเติม ๑ คน และระหว่างพุทธศักราช ๒๕๕๖ - ๒๕๖๗ จำนวน ๒๖ คน เป็นวรรณกรรมแห่งชาติ ๒๗ เรื่อง รวมผลงานที่ประกาศยกย่องเป็นวรรณกรรมแห่งชาติทั้งหมดระหว่างพุทธศักราช ๒๕๒๘ - ๒๕๖๗ จำนวน ๖๕ เรื่อง

เพื่อให้การประกาศยกย่องวรรณกรรมแห่งชาติดังกล่าว ได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม จึงได้จัดทำโครงการสืบศิลป์ สร้างศิลปิน กิจกรรมวรรณกรรมแห่งชาติ โดยการจัดพิมพ์หนังสือ “วรรณกรรมแห่งชาติ: บรรณนิทัศน์” เพื่อประกาศยกย่องผลงานวรรณกรรมแห่งชาติของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๘ - ๒๕๖๗ จำนวน ๖๕ เรื่อง โดยในบทบรรณนิทัศน์ของวรรณกรรมแต่ละเรื่อง จะกระตุ้นให้นักอ่าน เยาวชน และประชาชนสนใจอ่านวรรณกรรม

แห่งชาติ อันเป็นหนังสือมรดกของชาติ สมกับวัตถุประสงค์ที่ว่า
เป็นการอนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์ ถ่ายทอด ต่อยอด และ
เผยแพร่ผลงานอันทรงคุณค่าของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์
สู่สาธารณชนให้เป็นที่ประจักษ์แพร่หลาย

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม หวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเผยแพร่ผลงาน
อันทรงคุณค่าของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ เป็นแบบอย่าง
ความภาคภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ และสร้างแรงบันดาลใจ
ให้แก่เด็กและเยาวชนในการต่อยอดสร้างสรรค์ผลงานของตนเอง
ในอนาคตต่อไป

นางยุธิกา อิศรางกูร ณ อยุธยา
อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม

สารบัญ

คำนำ

ความเป็นมา

วัตถุประสงค์

รำลึกถึงอัครศิลปิน และอัคราภีรักษศิลปิน

บรรณนิทัศน์ (จำนวน ๖๕ เรื่อง)

บรรณานุกรม (จำนวน ๖๕ เรื่อง)

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการ

กิจกรรมวรรณกรรมแห่งชาติ

คณะผู้จัดทำ

๓

๗

๑๑

๑๓

๑๘

๑๕๗

๑๖๒

๑๖๔

ความเป็นมา

เมื่อปี ๒๕๕๗ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม(สวธ.) โดยนางสาวนันทิยา สว่างวุฒิธรรม อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งเพื่อคัดเลือกผลงานของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ เป็นวรรณกรรมแห่งชาติ โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อประกาศยกย่องหนังสือดีของชาติ และวรรณกรรมที่ทรงคุณค่าให้เป็นมรดกของชาติ เพื่อส่งเสริมให้คนไทยได้อ่านหนังสือที่มีคุณค่า ทั้งเนื้อหา ภาษา และแนวคิด และเพื่อให้วรรณกรรมเป็นสายสัมพันธ์ที่ผูกมัดคนในชาติ เสริมสร้างทัศนคติที่ดีและเป็นแรงบันดาลใจให้คนในชาติดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน

โดยคณะกรรมการฯ ได้พิจารณาคัดเลือกผลงานชิ้นเอกของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ตั้งแต่ ปี ๒๕๒๘-๒๕๕๕ จำนวน ๓๘ เรื่อง จากศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ๓๘ คน ให้เป็นวรรณกรรมแห่งชาติ มีการแถลงข่าวดังกล่าวในวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๗ ซึ่งถือเอาวาระครบรอบ ๑๐๐ ปี ของวรรณคดีสโมสร ที่ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ ปี ๒๔๕๗ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นสำคัญ โดยนางสาวนันทิยา สว่างวุฒิธรรม อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม เป็นประธานประกาศผลการคัดเลือก และมีศิลปินแห่งชาติ ผู้เป็นเจ้าของผลงานเข้าร่วมงานเป็นอันมาก

จนถึงปี ๒๕๖๘ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม โดยกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม ได้พิจารณาเห็นว่า มีผลงานของศิลปินแห่งชาติเพิ่มเติมมาอีกเป็นจำนวนมาก ที่ยังมีได้พิจารณาคัดเลือกเป็นวรรณกรรมแห่งชาติ จึงเสนอนางยุถิกา อิศรางกูร ณ อยุธยา อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งชื่อว่า คณะกรรมการกิจกรรมวรรณกรรมแห่งชาติ เพื่อคัดเลือกผลงานของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ เป็นวรรณกรรมแห่งชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับกับคณะแรก กล่าวโดยรวมคือ เพื่ออนุรักษ์ สืบสาน สร้างสรรค์ ถ่ายทอด ต่อยอดและเผยแพร่ผลงานอันทรงคุณค่าของศิลปินแห่งชาติให้เป็นที่ประจักษ์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

คณะกรรมการกิจกรรมวรรณกรรมแห่งชาติ ได้พิจารณาแล้วจึงดำเนินการคัดเลือกผลงานของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๖ จนถึง ๒๕๖๗ ต่อเนื่องจากการดำเนินงานครั้งก่อน ได้ผลงานวรรณกรรมแห่งชาติจำนวน ๒๖ เรื่อง ในขณะที่เดียวกันก็ค้นพบว่ามีผลงานของนายสุจิตต์ วงษ์เทศ ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี ๒๕๔๕ ยังมิได้รับการคัดเลือก คณะกรรมการจึงได้ดำเนินการคัดเลือกไปด้วยอีก ๑ ผลงาน รวมกับคณะแรก ๓๙ เรื่อง เป็น ๖๕ เรื่อง และมีมติให้ทำบรรณนิทัศน์ วรรณกรรมแห่งชาติทุกเล่ม โดยคณะกรรมการกิจกรรมวรรณกรรมแห่งชาติ และกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม ได้จัดทำเป็นโครงการสืบศิลปะ สร้างศิลปิน กิจกรรมวรรณกรรมแห่งชาติ

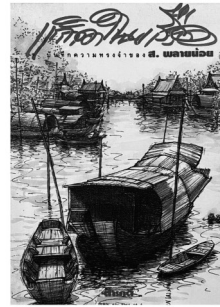
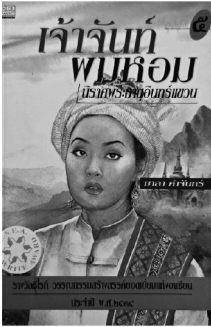

จัดพิมพ์หนังสือชื่อ วรณกรรมแห่งชาติ: บรรณนิทัศน์ เพื่อประกาศยกย่องผลงานวรรณกรรมแห่งชาติของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๒๘-๒๕๖๗ จำนวน ๖๕ เรื่อง โดยกำหนดจัดงานแถลงข่าวและเปิดตัวหนังสือ วรณกรรมแห่งชาติ: บรรณนิทัศน์ ในวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๙ ณ ห้องประชุมชั้น ๔ สำนักพิจารณาภาพยนตร์และร่วมจัดนิทรรศการวรรณกรรมแห่งชาติ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม โดยกองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรมกำหนดจะร่วมจัดนิทรรศการวรรณกรรมแห่งชาติและเผยแพร่หนังสือ วรณกรรมแห่งชาติ: บรรณนิทัศน์ พร้อมการเสวนาบนเวทีว่าด้วยวรรณกรรมแห่งชาติ ในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ ๕๔ และงานสัปดาห์หนังสือนานาชาติ ครั้งที่ ๒๔ ระหว่างวันที่ ๒๖ มีนาคม-๖ เมษายน ๒๕๖๙ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

โครงการสืบศิลปะ สร้างศิลปิน กิจกรรมวรรณกรรมแห่งชาติ ทั้งการจัดพิมพ์หนังสือ วรณกรรมแห่งชาติ: บรรณนิทัศน์ การจัดนิทรรศการ ตลอดจนการเสวนาเรื่องวรรณกรรมแห่งชาติ เป็นการส่งเสริมยกย่องวรรณกรรมที่ทรงค่าเป็นมรดกของชาติ และส่งเสริมให้คนไทยได้อ่านหนังสือที่มีคุณค่า โดยมีงานของศิลปินแห่งชาติเป็นต้นแบบ นับเป็นการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่คนรุ่นหลัง ในการสร้างสรรค์ผลงานวรรณศิลป์สู่สังคมจากรุ่นสู่รุ่น

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อนำเสนอผลงานวรรณกรรมแห่งชาติภายในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์
๒. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนและคนไทยเห็นคุณค่าความสำคัญของวรรณกรรม
๓. เพื่อกระตุ้นให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปสนใจการอ่านมากขึ้น
๔. เพื่ออนุรักษ์ และเผยแพร่ผลงานอันทางคุณค่าของศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ สู่สาธารณชน
๕. เพื่อเป็นการสนับสนุนให้ศิลปินแห่งชาติ ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม และศิลปินได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ข่าวสาร องค์ความรู้ และผลงานศิลปินแห่งชาติ ผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม และศิลปินให้เป็นที่รับรู้ทั่วกัน
๖. เพื่อผลิตสื่อที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม สำหรับใช้ในการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ให้สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รำลึกถึงอัครศิลปิน และอัคราภิรักษศิลปิน

อัครศิลปิน

เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๒๙ คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ได้น้อมเกล้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน พระราชวังดุสิต ด้วยทรงเป็นเลิศในศิลปะหลายสาขา ทรงได้รับการยกย่องสดุดีในพระเกียรติคุณเป็นที่ประจักษ์ชัด บรรดาศิลปินต่างตระหนักในพระปรีชาสามารถอย่างหาที่เปรียบมิได้ จึงพร้อมใจกันเทิดทูนพระเกียรติยศให้เป็นที่ปรากฏแก่พสกนิกรและชาวโลก โดยขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ถวายพระพรชัยมงคล “อัครศิลปิน”

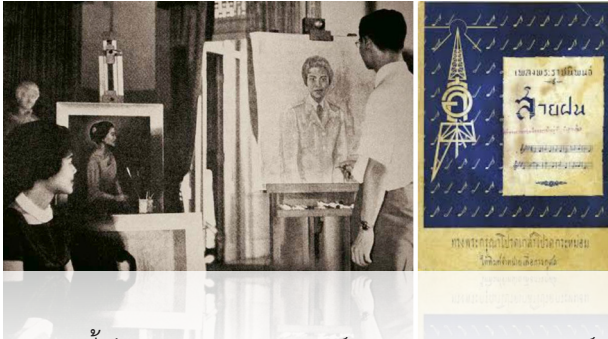
พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเป็นเอตทัคคะในศิลปะสาขาต่าง ๆ อาทิ ดุริยางคศิลป์ ทัศนศิลป์ และนาฏมิตศิลป์ วรรณศิลป์ เป็นต้น

ด้านดุริยางคศิลป์ เป็นที่ประจักษ์กันทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ ว่าทรงดนตรีได้หลายชนิดและได้ทรงพระราชนิพนธ์เพลงไว้เป็นจำนวนมาก จนสถาบันดนตรีต่างประเทศยกย่องว่าทรงเป็นเอกในทางดนตรีพระองค์หนึ่ง นอกจากนั้น ยังได้ทรงส่งเสริมเพลงไทย โดยได้พระราชทานเงินจำนวนหนึ่ง แก่กรมศิลปากร ให้รวบรวมเพลงไทย พิมพ์ออกจำหน่ายแก่นักศึกษาและประชาชนที่สนใจ และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญาฯ (ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี) และสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าสิรินธรเทพรัตนสุาดาฯ (สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ทรงเรียนขอสามสายและซอด้วงตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์

ด้านทัศนศิลป์ ปรากฏว่าทรงชำนาญทั้งในการถ่ายรูปและการเขียนภาพสีน้ำมัน มีผลงานเป็นจำนวนมาก

ด้านวรรณศิลป์ ปรากฏว่า ทรงรอบรู้ภาษาต่าง ๆ หลายภาษา ทั้งภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส ภาษาเยอรมัน และภาษาละติน และทรงศึกษาภาษาไทยเมื่อทรงเจริญวัยแล้ว ทรงใช้ภาษาไทยเป็นที่จับใจ ทั้งภาษาพูดและภาษาเขียน ทรงสนพระราชหฤทัยในด้านวรรณศิลป์ไม่น้อยไปกว่าศิลปะสาขาอื่น พระราชนิพนธ์เรื่องแรกคือ “พระราชานุกิจรัชกาลที่ ๘” ตามมาด้วยบันทึก “เมื่อข้าพเจ้าจากสยามสู่สวีเดน” ในบันทึกนี้เอง ที่มีข้อความสำคัญที่คนไทยจำได้ทั้งประเทศที่ว่า “ใครคนหนึ่งร้องขึ้นดัง ๆ ว่า อยู่ละทิ้งประชาชน อายากจะร้องบอกเขาลงไปว่า ถ้าประชาชนไม่ทิ้งข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าจะละทิ้งอย่างไรได้”

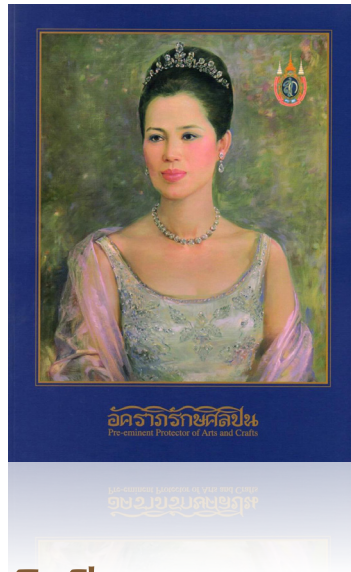

นอกจากนี้ยังทรงพระราชนิพนธ์งานแปลบทวิเคราะห์เศรษฐกิจและสังคมไว้ถึง ๑๑ เรื่อง ทรงพระราชนิพนธ์แปลประวัติบุคคลสำคัญไว้ ๒ เรื่องคือ นายอินทร์ ผู้ปิดทองหลังพระ และ ตีโต ส่วนพระราชนิพนธ์เล่มสำคัญที่สุดในรัชสมัยของพระองค์คือ พระมหานก ซึ่งทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นจากมหานกชาดกในนิบาตชาดกในคัมภีร์พระไตรปิฎก รวมเข้ากับพระราชจริยวัตรและพระราชปณิธานในการปกครองแผ่นดินและอาณาประชาราษฎร์ และพระราชนิพนธ์เรื่องสุดท้ายคือ ทองแดงซึ่งทรงพระราชนิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษควบคู่กัน

นอกจากงานศิลปะแขนงต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ยังทรงพระปรีชาสามารถในการออกแบบและทรงสร้างเรือใบด้วยฝีพระหัตถ์ ทั้งทรงร่วมแข่งขันในกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ ๔ พุทธศักราช ๒๕๑๐ ปรากฏว่าทรงชนะเป็นที่ ๑ ประเภทโอเค (OK) เรือใบที่ทรงใช้ในการแข่งขันทั้งของพระองค์และของทุลกระหม่อมหญิง อุบลรัตน์ราชกัญญาสิริวัฒนาพรรณวดี ก็สำเร็จด้วยฝีพระหัตถ์จากโรงต่อเรือในสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

คำว่า “**อัครศิลปิน**” แปลตามคำศัพท์ว่า ผู้มีศิลปะอันเลอเลิศหรือจะหมายเอาว่า ผู้เป็นใหญ่ในศิลปินก็ได้ เพราะพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร นอกจากจะทรง เป็นเลิศในศิลปะทั้งปวงแล้ว ยังทรงมีคุณูปการ ได้ทรงอุปถัมภ์ศิลปินทั้งหลายมาโดยตลอดอีกด้วย

อัคราภิรักษศิลป์

เนื่องในโอกาสอันเป็นมิ่งมหามงคลที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีพระชนมพรรษา ๘๐ พรรษา ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๕ กระทรวงวัฒนธรรม ในนาม คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ถวายพระราชสมัญญา “อัคราภิรักษศิลป์” (อัคร-คะ-รา-พิ-รัก-สิน-ละ-ปิน) แต่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ซึ่งมีความหมายว่า ศิลปินยิ่งใหญ่ผู้ปกป้องรักษางานศิลปะ ทั้งนี้เพื่อร่วมน้อมสำนึก ในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีพระปรีชาสามารถล้ำเลิศในงานประณีตศิลป์ทุกแขนง ทรงตระหนัก ในคุณค่าความงามของศิลปะ และทรงทุ่มเทพระกำลังทั้งปวงในการทำนุบำรุงงานศิลปะไว้เป็นสมบัติศิลป์แห่งแผ่นดินไทย

สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ทรงให้การส่งเสริมและอนุรักษ์งานหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะด้านงานหัตถกรรมพื้นบ้านและงานช่าง อาทิ ทรงได้จัดตั้งศูนย์ศิลปาชีพ ขึ้นหลายแห่ง เพื่อเป็นที่รวบรวมสินค้าจากฝีมือชาวบ้านและเป็นแหล่ง สอนงานหัตถกรรมแก่ชาวบ้าน พระราชกรณียกิจที่ทรงตั้งพระราช หฤทัยช่วยให้ชาวไทยมีงานศิลปหัตถกรรมเป็นอาชีพเสริม นอกเหนือ จากเกษตรกรรมซึ่งเป็นอาชีพหลัก ได้ช่วยให้ประชาชนชาติมีรายได้เพิ่มขึ้น ช่วยรักษาศิลปหัตถกรรมโบราณของไทยหลายชนิดมิให้เสื่อมสูญไป

พระราชดำรินำนักการของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ สร้างสรรค์ ส่งเสริม และสืบทอดงานศิลปะโบราณให้ดำรงคงอยู่อย่างกลมกลืนกับบริบทของสังคมไทยสมัยใหม่ พระองค์ทรงริเริ่มให้มีการศึกษา ค้นคว้า และทำนุบำรุงงานศิลปะแต่โบราณ ไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรม ประติมากรรม จิตรกรรม วรรณคดี ดนตรี นาฏศิลป์ และหัตถศิลป์ พระองค์ทรงฟื้นฟูรักษาและพัฒนามรดกทางศิลปะของแผ่นดิน ให้เจริญรุ่งเรือง อีกทั้งพระองค์ทรงให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดคุณค่าของศิลปะไทยทุกแขนงสู่เด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในอนาคตที่จะดูแลรักษามรดกศิลป์ของไทยสืบไป พระราชเสาวนีย์ในเรื่องการอนุรักษ์ดูแลงานศิลปะไทยแต่ละครั้งสร้างความตื่นตัวในหมู่ประชาชน ก่อให้เกิดการทำนุบำรุงงานศิลปะอย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง นอกจากนี้ พระองค์ทรงเป็นแบบอย่าง ในการทรงใช้สอยงานศิลปะหัตถกรรมของไทยเป็นประจำสม่ำเสมอจนเกิดความนิยมแพร่หลาย ในหมู่ประชาชนชาวไทย ทรงสร้างเอกลักษณ์และอัตลักษณ์แห่งศิลปวัฒนธรรมไทยให้เป็นที่ประจักษ์แก่สายตาของชาวโลก อันนับเป็นพระมหากรุณาธิคุณยิ่งใหญ่และทรงคุณค่าอนเอนกอนันต์

บรรณนิทัศน์

๖๕ เรื่อง

รายชื่อศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พุทธศักราช ๒๕๒๘ - ๒๕๕๕ และ วรรณกรรมแห่งชาติ

๑	พลตรี หม่อมมราขวงศ์ศึกฤทธิ์ ปราโมช	๒๕๒๘	สี่แผ่นดิน
๒	นางกัณหา เคียงศิริ	๒๕๒๙	หญิงคนขี้
๓	นายออบ ไชยวสุ	๒๕๒๙	อ้ายเปียตัวน
๔	หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล	๒๕๓๐	หัวใจทอง
๕	นางสุกัญญา ชลศึกษ์	๒๕๓๑	น้ำเล่นไฟ
๖	นายอังคาร กัลยาณพงศ์	๒๕๓๒	กวีนิพนธ์ของ อังคาร กัลยาณพงศ์
๗	นายศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์	๒๕๓๓	ปีศาจ
๘	นายสุวัฒน์ วรดิลก	๒๕๓๔	ลูกทาส
๙	นายอาจินต์ ปัญจพรรค์	๒๕๓๔	เหมืองแร่
๑๐	นายคำสิงห์ ศรีนอก	๒๕๓๕	ฟ้าប់กั้น
๑๑	นางประคิน ชุมสาย ณ อยุธยา	๒๕๓๖	ขอบฟ้าชลิบทอง
๑๒	นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์	๒๕๓๖	เพียงความเคลื่อนไหว
๑๓	นายรงค์ วงษ์สวรรค์	๒๕๓๘	เสเพลบอยชาวไร่
๑๔	นายทวีป วรดิลก	๒๕๓๘	จงเป็นอาทิตย์เมื่ออุทัย
๑๕	หม่อมหลวงศรีฟ้า (ลดาวลัย) มหาวรรณ	๒๕๓๙	บุญบรรพ์
๑๖	นายฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ	๒๕๔๐	ศิวราตรี
๑๗	พลตำรวจเอก วสิษฐ เดชกุญชร	๒๕๔๑	สารวัตรเถื่อน
๑๘	นางสุภา สิริสิงห	๒๕๔๒	จดหมายจากเมืองไทย
๑๙	นายอัศศิริ ธรรมโชติ	๒๕๔๓	ขุนทองเจ้าจะกลับเมื่อฟ้าสว่าง

๒๐ นายคำพูน บุญทวี	๒๕๔๔ ลูกอีสาน
๒๑. นายสุจิตต์ วงษ์เทศ	๒๕๔๕ เจ้าขุนทองไปปล้น
๒๒ นายกรรณา กุศลาสัย	๒๕๔๖ ชีวิตที่เลือกไม่ได้
๒๓ คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์	๒๕๔๗ รัตน์โกสินทร์
๒๔ นายชาติ กอบจิตติ	๒๕๔๗ เวลา
๒๕ นายประยอม ชองทอง	๒๕๔๘ สุดสงวน
๒๖ นายสถาพร ศรีสังข์	๒๕๔๘ ทะเล ป่าภู และเพิงพัก
๒๗ ศาสตราจารย์เกียรติคุณมณี พยอมยงค์	๒๕๔๙ คร่าว ๗๐๐ ปี เมืองเชียงใหม่
๒๘ ศาสตราจารย์กิตติคุณระวี ภาวิไล	๒๕๔๙ ปรัชญาชีวิต
๒๙ นายโกวิท เอนกชัย	๒๕๕๐ อันเนื่องกับทางไท
๓๐ นายอดุล จันทรงค์ดี	๒๕๕๑ ณ กาลเวลา
๓๑ นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล	๒๕๕๒ มหาวิทยาลัยชีวิต
๓๒ นายสมบัติ พลายน้อย	๒๕๕๓ เกิดในเรือ
๓๓ นายสุรชัย จันทิมาธร	๒๕๕๓ ข้างถนน
๓๔ นายประภัสสร เสวิกุล	๒๕๕๔ เวลาในขวดแก้ว
๓๕ นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี	๒๕๕๔ ความเจ็บ
๓๖ นางนงไฉน ปริญญาธวัช	๒๕๕๕ ผู้ใหญ่ลี้กับนางมา
๓๗ คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ	๒๕๕๕ คำทอง
๓๘ คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ (ทมยันตี)	๒๕๕๕ คู่กรรม
๓๙ นายมกุฏ อรฤดี	๒๕๕๕ ฝี่เสื่อและดอกไม้

รายชื่อศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พุทธศักราช ๒๕๕๖ - ๒๕๖๗ และ วรรณกรรมแห่งชาติ

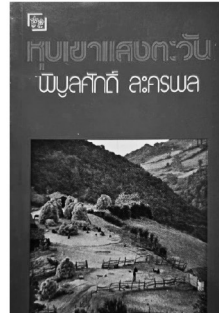
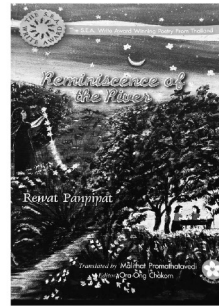
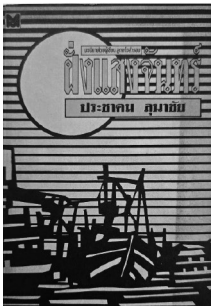
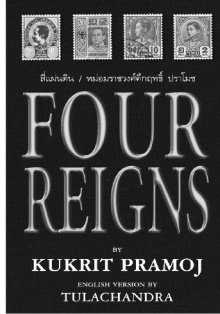
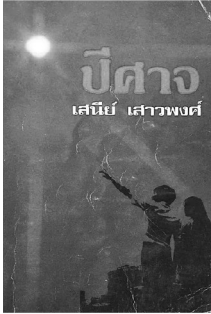
๑	นางรำไพพรรณ สุวรรณสาร ศรีโสภาค	๒๕๕๖	บุลาภง
๒	นายวินทร์ เลียววาริณ	๒๕๕๖	สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน
๓	นายเจริญ มาลาโรจน์	๒๕๕๖	เจ้าจันทร์ผมหอม นิราศพระธาตุอินทร์แขวน
๔	นางชมัยภร บางคมบาง	๒๕๕๗	ขวัญสงฆ์
๕	นายธีรภาพ โลหิตกุล	๒๕๕๘	สายน้ำและความทรงจำ
๖	นายไพโรจน์ทร์ ขาวงาม	๒๕๕๘	ม้าก้านกล้วย
๗	นายกิตติศักดิ์ มีสมสืบ	๒๕๕๙	มือนั้นสี่ขาว
๘	นางชวรงค์ ฉายะจินดา	๒๕๕๙	ตำรับรัก
๙	รองศาสตราจารย์ธัญญา สังขพันธานนท์	๒๕๕๙	พับแพว
๑๐	ศาสตราจารย์พิเศษเรืองอุไร กุศลาสัย	๒๕๕๙	มหากาพย์พุทธจรีต
๑๑	นางเพ็ญศรี เคียงศิริ	๒๕๖๐	ฟ้าไกลทะเลกว้าง
๑๒	นายพิบูลศักดิ์ ลครพล	๒๕๖๐	หุบเขาแสงตะวัน
๑๓	นายเทพศิริ สุขโสภา	๒๕๖๐	บึงหญ้าป่าใหญ่
๑๔	นายจำลอง ฝิ่งชลจิตร	๒๕๖๑	ลิกอร์พวกเขาเปลี่ยนไป
๑๕	นายเสน่ห์ สังข์สุข	๒๕๖๑	อสรพิษ และเรื่องอื่นๆ
๑๖	นายเริงชัย ประภาษานนท์	๒๕๖๒	อินทรีแดง
๑๗	นายเทพ ชุ่มสาย ณ ออยุธยา	๒๕๖๒	แก้วขนเหล็ก
๑๘	นายเอนก นาวิกมูล	๒๕๖๓	เพลงนอกศตวรรษ

- ๑๙ นางสาวอรสม สุทธิสาคร
- ๒๐ นางนันทพร ศานติเกษม
- ๒๑ นายวิชา ลุณาชัย
- ๒๒ ศาสตราจารย์เกริก ยุ้นพันธ์
- ๒๓ นายบุญเตือน ศรีวรพจน์
- ๒๔ นายประสาทพร ภูสุศิลป์ธร
- ๒๕ นายวศิน อินทสระ
- ๒๖ นายเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์

- ๒๕๖๓ สนิมตอกไม้: ชีวิตจริงในมุมมืดของหญิงไทย
- ๒๕๖๔ ในวารวัน
- ๒๕๖๔ ผึ้งแสงจันทร์
- ๒๕๖๕ คุณลุงชอบปลูกต้นไม้
- ๒๕๖๕ ทิพย์จิวลิวัลย์ อัญชิต ร้อยกรองราชสุคติ
- ๒๕๖๖ นายขนมต้ม
- ๒๕๖๖ พระอานนท์ พุทธอนุชา
- ๒๕๖๗ แม่น้ำรำลึก

วรรณกรรมแห่งชาติ : บรรณนิทัศน์

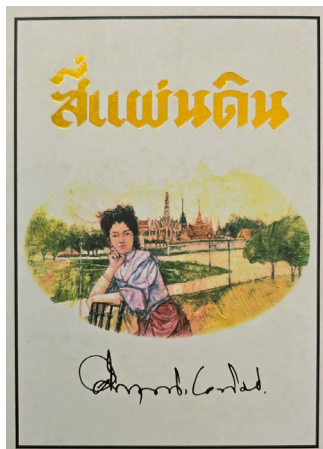
โดย

ผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการกิจกรรมวรรณกรรมแห่งชาติ

พุทธศักราช ๒๕๒๘ – ๒๕๕๕

ชื่อหนังสือ สี่แผ่นดิน

ชื่อผู้เขียน คีตกฤษดิ์ ปราโมช

พลตรี หม่อมราชวงศ์คีตกฤษดิ์ ปราโมช ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๘

สี่แผ่นดิน เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่ถ่ายทอดชีวิตของแม่พลอย ผู้เติบโตและดำเนินชีวิตท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในช่วงสี่รัชกาล ตั้งแต่แผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจนถึงสิ้นแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ผ่านเหตุการณ์สำคัญทั้งในระดับครอบครัวและระดับบ้านเมือง อันสะท้อนการเปลี่ยนผ่านของอำนาจ ค่านิยม และวิถีชีวิตของสังคมไทยจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่ความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมในยุคใหม่อย่างลึกซึ้ง

ผู้ประพันธ์สามชีวิตสามัญชนเข้ากับประวัติศาสตร์ชาติอย่างแนบเนียน สามารถถ่ายทอดความรู้สึกจงรักภักดี ความสูญเสีย ความเปลี่ยนแปลง และความไม่เที่ยงแท้ของชีวิตได้อย่างละเมียดละไม ตัวละครแม่พลอยทำหน้าที่เป็นประจักษ์พยานแห่งยุคสมัย ทำให้ผู้อ่านสัมผัสประวัติศาสตร์มีชีวิตในฐานะข้อเท็จจริงอันแห้งแล้ง หากเป็นประสบการณ์ชีวิตที่มีเลือดเนื้อ มีความรัก ความผูกพัน และความเจ็บปวด

สี่แผ่นดิน พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๙๖ และพิมพ์ซ้ำอีกหลายครั้ง ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒, ได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่านจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ได้รับการบรรจุเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของกระทรวงศึกษาธิการ, ได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ในวรรณกรรม ๕๐ เรื่องที่ต้องอ่านก่อนโต ของกระทรวงวัฒนธรรม (พ.ศ. ๒๕๕๗), ได้รับการดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ ละครเวที และได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา เช่น ภาษาอังกฤษในชื่อ Four Reigns ตูลจันท์ ผู้แปล (นามปากกาของแจ่มจันทร์ บุนนาค) และภาษาจีนในชื่อ Sì cháo dài 《四朝代》มีสองสำนวน ได้แก่ สำนวนแปลของ Gāo Shùróng (高树榕) และสำนวนแปลของ Qiān Guāng (谦光) ร่วมกับ Fáng Yīng (房英)

ชื่อหนังสือ หญิงคนชั่ว

ชื่อผู้เขียน ก.สุรางคนางค์

นางกัณหา เคียงศิริ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๙

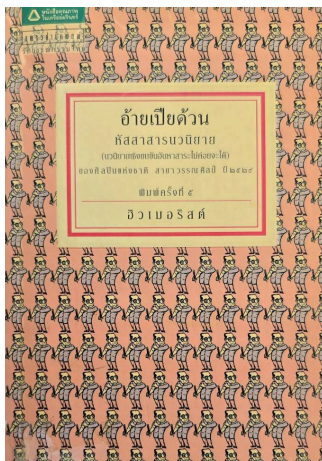
หญิงคนชั่ว เป็นนวนิยายบอกเล่าเรื่องราวของ รื่น หญิงสาวบ้านนอก ผู้ยากจนซึ่งต้องเผชิญโชคชะตาที่บีบคั้น เธอถูกวิชัยหนุ่มเมืองกรุงลอบให้เข้ามาในกรุงเทพฯ และถูกบีบบังคับให้ต้องตกเป็นหญิงโสเภณี แม้จะต้องใช้ชีวิตในฐานะที่สังคมตราหน้าว่าเป็น หญิงคนชั่ว แต่รินกลับมีจิตใจที่เปี่ยมด้วยความดีงาม เธอได้พบรักกับวิทย์ชายหนุ่มผู้มีฐานะและมีลูกด้วยกันแต่วิทย์ก็หายตัวไป รื่นเลือกที่จะแบกรับความทุกข์ยากและความอับอายไว้เพียงลำพัง ปรองดองชีวิตเพื่อให้ลูกที่เธอรักสามารถมีชีวิตที่ดีและบริสุทธิ์ต่อไปได้เพราะไม่อยากให้ครอบครัวต้องแปดเปื้อนจากสถานะทางสังคมที่เธอเป็นอยู่ เธอพบวิทย์อีกครั้งเมื่อเขาไปมีครอบครัวใหม่ วิทย์จึงรับลูกไปอยู่ด้วยตามเจตนาธรรมที่รินได้ตั้งใจไว้ และรินก็ได้จากโลกนี้ไป

นวนิยายเรื่องนี้ชี้ให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำ และการถูกบีบคั้นจนต้องเลือกทางเดินชีวิตที่ตนเองไม่ได้ต้องการ ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดชีวิตของตัวละครได้อย่างสมจริงและลึกซึ้งด้วยภาษาที่สละสลวย ประณีต เลือกใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม ทำให้ผู้อ่านมองเห็นชีวิต จิตใจ ความฝัน ความหวัง และความเจ็บปวดของหญิงสาวที่อยู่ในสถานะโสเภณีที่ไร้อำนาจต่อรองอย่างมีมิติ นวนิยายนำเสนอปรัชญาที่ว่า ความดีไม่ขึ้นอยู่กับชนชั้น

หญิงคนชั่ว พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๘๐ และพิมพ์ซ้ำอีกหลายครั้ง ได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ และละครเวที ได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในหนังสือดีในโครงการ ๑๐๐ เล่ม ที่คนไทยควรอ่านโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ชื่อหนังสือ อายเปียด่วน

ชื่อผู้เขียน ฮิวเมอริสต์

นายอบ ไชยวสุ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๒๙

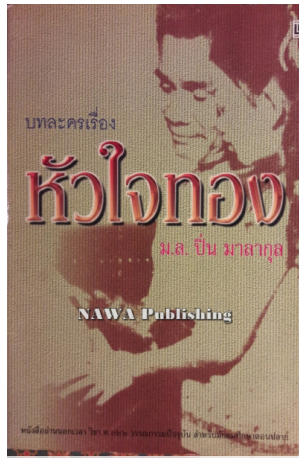
อายเปียด่วนเป็นหัตถนิยายในยุคบุกเบิกของนวนิยายไทย ผู้ประพันธ์เรียกแบบล้อตัวเองว่า “หัตถสาธนานิยาย” อันแปลว่า “นวนิยายเชิงขบขันอันหาสาระไม่ค่อยได้” เป็นเรื่องราวของพี่น้องหญิงสองคน ที่ต่างฝ่ายไปมีครอบครัว เกิดความไม่ลงรอยและขาดการติดต่อกัน แต่ด้วยเกิดเรื่องอับอายทำให้ฝ่ายหนึ่งต้องแก้ไขสถานการณ์โดยที่อีกฝ่ายไม่เห็นพ้องครอบครัวของทั้งสองพี่น้องจึงต้องเข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ด้วยมีความขัดแย้งด้วยเรื่องส่วนตัวในอดีตและปัญหาในครอบครัว ทำให้ตัวละครแต่ละตัวตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยวิธีการอันพิลึกพิลั่น เรื่องราวจึงอลเวง เต็มไปด้วยการปลอมตัวของตัวละครหลายตัว การพยายามลักพาตัว ความหลอกลวง จบลงด้วยการประนีประนอมระหว่างพี่น้อง และความรักที่สมหวัง มีการสร้างโครงเรื่องแบบสืบสวนสอบสวน มีความลึกลับเต็มไปดด้วยเงื่อนไขการล้อเรื่องราวแบบจารบุรุษ ทำให้เรื่องสนุกน่าติดตาม

ผู้ประพันธ์สร้างความหรรษาด้วยการเล่นภาษา การล้อเลียนนิพากษ์
วิจารณ์ข้าราชการ การเสียดสีสภาพสังคม สร้างความขบขันด้วยการสร้าง
ตัวละครหญิงให้มีฐานะ บารมี มีอำนาจ แข็งแกร่ง และสร้างตัวละครชาย
ให้ตกอยู่ใต้อำนาจของผู้หญิง รวมทั้งแสดงให้เห็นความเป็นอยู่ของผู้คน
และบ้านเมืองในยุคหนึ่งอีกด้วย

อ้ายเปี้ยตัวน พิมพ์ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์ไทยใหม่รายวัน
พ.ศ. ๒๔๗๔ รวมเล่มจำนวน ๒ เล่มจบเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๕-๒๔๘๖ ได้รับการ
ดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ เรื่อง สุภาพบุรุษที่สุดในโลก (พ.ศ. ๒๕๓๒)

ชื่อหนังสือ หัวใจทอง

ชื่อผู้เขียน หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๐

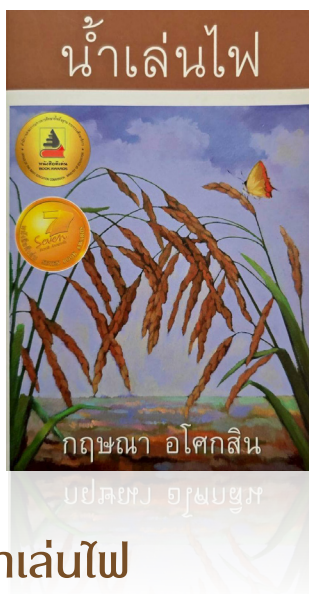
หัวใจทองเป็นบทละครพูดองค์เดียว เนื้อหาเล่าถึงชีวิตของหลวงประสิทธิ์จรรยา (มัน) ข้าราชการบำนาญสังกัดกระทรวงศึกษาธิการในวัย ๘๐ ปี ผู้มีหัวใจตั้งทองเพราะเป็นครูโดยจิตวิญญาณ และได้เสียสละมอบที่ดินสำหรับสร้างโรงเรียนประชาบาล เพื่อประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนของชาติ ปมปัญหาในเรื่องเกิดขึ้น เมื่อมานพโน้มน้าวให้ปราณี ลูกสาวคนเล็กของหลวงประสิทธิ์ฯ ขโมยโฉนดที่ดินอันเป็นที่ตั้งของโรงเรียน โดยอ้างว่าเขาจะนำเงินที่ได้มาใช้จัดงานแต่งงานกับเธออย่างสมเกียรติ และใช้เป็นทุนรอนสำหรับการย้ายไปตั้งรกรากที่สหรัฐอเมริกา เรื่องราวจบลงด้วยการที่หลวงประสิทธิ์ฯ พิสูจน์หัวใจทองของปราณีได้ในที่สุด

หัวใจทองโดดเด่นด้านการใช้สัญลักษณ์หมอนขวานปักรูปหัวใจทอง แทนหัวใจอันบริสุทธิ์ของหลวงประสิทธิ์ฯ ในการเสียสละตนเพื่อส่งเสริม การศึกษา ดำเนินเรื่องด้วยบทสนทนาที่เรียบง่ายแต่กระทบความรู้สึก ทั้งยัง โดดเด่นด้วยสัมพันธภาพเชิงเวลา ด้วยการพาผู้ชมผู้อ่านร่วมออกเดินทาง จากเวลาปัจจุบันในท้องเรื่อง คือในวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๕ ย้อนกลับ ไปในอดีตเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๕ และ ๒๔๓๕ ในวันที่และเดือนเดียวกัน เพื่อสัมผัสชีวิต ตัวตน และศรัทธาอันแรงกล้าที่ไม่เปลี่ยนแปลงของ หลวงประสิทธิ์ฯ ในวัย ๕๐ ปี และ ๒๐ ปี ซึ่งได้อุทิศชีวิตในการสร้างคน และขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมตลอดมา

หัวใจทอง แต่งขึ้นสำหรับให้ข้าราชการครูและนักเรียนใช้แสดง ในงานฉลองวันสถาปนากระทรวงศึกษาธิการครบ ๖๐ ปี เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๔๙๕ เป็นบทละครเรื่องสำคัญที่สะท้อนชีวิตของผู้เขียน ซึ่งได้รับเชิดชูเกียรติในฐานะบุคคลดีเด่นของชาติ สาขาพัฒนาการศึกษา ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๐

ชื่อหนังสือ น้ำเล่นไฟ

ชื่อผู้เขียน กฤษฎณา อโศกสิน

นางสุกัญญา ชลศึกษ์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๑

น้ำเล่นไฟ เป็นนวนิยายนำเสนอคุณค่าของอาชีพเกษตรกรรม บอกเล่าเรื่องราวผ่านครอบครัวเกษตรกรหัวก้าวหน้ากับครอบครัวเศรษฐีเจ้าของตลาดสดสมัยใหม่ โดยนำแนวพระราชดำริเรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ และหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการทำมาหาเลี้ยงชีพดำรงตน แม้จะนำเสนอประเด็นทางสังคมที่หนักหน่วง แต่ผู้ประพันธ์ก็ไม่ได้ละเลยเสน่ห์ของนวนิยายที่ชวนอ่าน ด้วยการสร้างเรื่องสะเทือนใจในครอบครัวที่มาจากปมขัดแย้งในใจของตัวละครที่มีความคิดไม่ลงรอยกันของตัวละครคู่เอก คือ ดินดี กับ ยลโฉม ดึงผู้อ่านให้ติดตามความเป็นไป ซึ่งในที่สุดก็คลี่คลายลงด้วยดี ทั้งหมดนำเสนอผ่านตัวละครที่มีชีวิตชีวา ด้วยภาษาและกลวิธีทางวรรณศิลป์ที่งดงาม ได้รสอารมณ์ที่บันเทิงใจ

เรื่องนี้โดดเด่นด้วยแนวคิดเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ ซึ่งให้เห็นว่า สิ่งที่อยู่เหมือนอยู่คนละชั่ว คนละฝ่ายอาจจะไม่ใช่สิ่งที่ขัดแย้งกัน หากแต่ เป็นสิ่งที่เสริมให้อีกฝ่ายหนึ่งโดดเด่นขึ้นได้เมื่อความสัมพันธ์นั้นเป็นไปตาม ธรรมชาติ น้ำเป็นสิ่งที่อยู่ตรงข้ามกับไฟ หากแต่แสงเจิดจ้าของไฟที่ส่องกระทบบน้ำ ทำให้เกิดประกายระยิบระยับ คลื่นน้ำและแสงไฟจึงเล่นล้อกันไปมานับเป็นความต่างที่สร้างความลงตัว ดังเช่นนายทุนกับเกษตรกรต่างต้องพึ่งพาเกื้อกูลส่งเสริมซึ่งกันและกัน

น้ำเล่นไฟ ได้รับรางวัลนวนิยายดีเด่น ในการประกวดหนังสือดีเด่น ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๕๔, รางวัลชนะเลิศ ประเภท นวนิยาย เซเวนบุ๊กอวอร์ด พ.ศ. ๒๕๕๔ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรม ดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชามาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์

ชื่อผู้เขียน อังคาร กัลยาณพงศ์

นายอังคาร กัลยาณพงศ์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๒

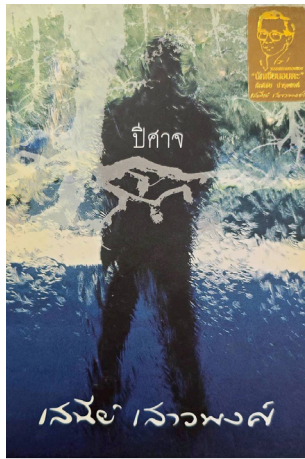
กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์ ประกอบด้วยร้อยกรอง ๘๓ บท และร้อยแก้ว ๑๖ บท เปี่ยมด้วยพลังแห่งภาษา จินตภาพ และจิตวิญญาณที่หลอมรวมโลกธรรมชาติ ศาสนา ปรัชญา และสภาวะภายในของมนุษย์เข้าด้วยกันอย่างลุ่มลึก ช่วยปลุกเร้าให้ผู้อ่านตระหนักถึงคุณค่าของศิลปะและวัฒนธรรมของมนุษยชาติ คุณค่าของความเป็นมนุษย์ที่อ่อนนุ่มต่อโลก มุ่งเตือนมนุษย์ให้เห็นปัญหาในสังคม การทำลายธรรมชาติและการทำลายมนุษย์ด้วยกันเองอันเกิดจากความเขลา โดยมีได้แสดงถึงปัญหาอย่างสิ้นหวัง ไร้ทางแก้ไข หากแต่มีความมั่นใจว่า การพิจารณาธรรมชาติและเรียนรู้ธรรมะจากธรรมชาติ จะช่วยให้มนุษย์รอดพ้นจากหายนภัย อันเกิดจากความเห็นแก่ตัวและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของมนุษย์เอง

กวีได้ชุบชีวิตขนบวรรณศิลป์ไทยให้เติบโตสอดคล้องกับวรรณศิลป์ร่วมสมัย ด้วยการศึกษางานกวีโบราณเพื่อเข้าใจแก่นแท้ของสุนทรียะ ทั้งด้านความงามและความคิด ก่อนนำมาสร้างสรรค์เป็นวรรณศิลป์เฉพาะตนอย่างทรงพลัง และได้ประกาศหน้าที่ของตนเองในฐานะกวีด้วยความภาคภูมิใจว่าเป็นสิ่งสูงสุด และด้วยความรัก ความมุ่งมั่นแน่วแน่ที่จะมอบความดีความงามแก่โลก กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์ เป็น “ศาสนาแห่งสุนทรีย์” อันช่วยจรรโลงโอบอุ้มจิตใจมนุษย์ให้ล่วงพ้นมลทินแห่งความหลงใหลในวัตถุ เป็นประโยชน์อันประมาณมิได้แก่สังคมไทยและมนุษย์ทั้งมวล

กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์ พิมพ์รวมเล่มครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๐๗ และพิมพ์ซ้ำอีกหลายครั้ง และได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่าน จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ชื่อหนังสือ ปีศาจ

ชื่อผู้เขียน เสนีย์ เสาวพงศ์

นายศักดิ์ชัย บำรุงพงศ์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๓

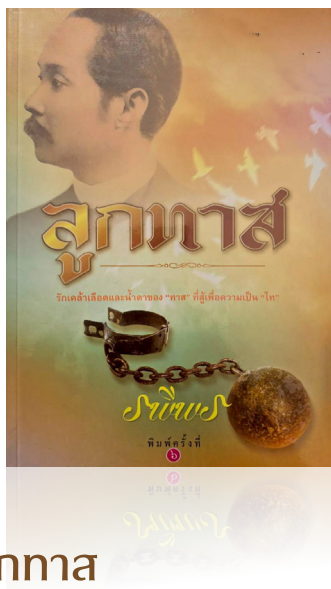
ปีศาจ เป็นนวนิยายนำเสนอชีวิตของผู้กล้าเปลี่ยนแปลง ผ่านชีวิตหนุ่มชนบทลูกชาวนา สาย สีมา ผู้มีโอกาสเข้ามาศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาเมืองหลวง และได้พบกับภรรยา หญิงสาวจากตระกูลชนชั้นสูง เป็นความรักระหว่างชนชั้นที่ต้องมีอุปสรรคเพราะครอบครัวของฝ่ายหญิงรังเกียจ ตัวละครได้เรียนรู้ประสบการณ์ชีวิต ปัญหาในสังคมไทยรวมทั้งคุณค่าที่ขัดแย้งในช่วงสังคมเปลี่ยนแปลง ตัวละครเอกมีพัฒนาการทางความคิดและการรับรู้ปัญหาของสังคมไทย ทั้งด้านค่านิยม ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม จนในที่สุดตัดสินใจเดินออกจากชีวิตแบบเดิมและมุ่งหน้าทำงานตามอุดมคติเพื่อสังคม

นวนิยายเรื่องนี้เป็นนวนิยายไทยเรื่องแรก ๆ ที่สะท้อนปัญหาสังคม
อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นนวนิยายเรื่องแรกที่นำเสนอปัญหาที่ดินทำกิน
ของชาวนาที่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายทุน และให้ความสำคัญกับความ
ขัดแย้งระหว่างชนชั้นในมิติต่าง ๆ ผ่านความรักของตัวละครเอก ใช้กลวิธี
การประพันธ์ที่ลุ่มลึก ภาษาคมคาย มีพลังกระตุ้นและปลุกจิตสำนึกให้ผู้อ่าน
ตระหนักถึงคุณค่าของความรับผิดชอบต่อสังคมได้ บุกเบิกการใช้สัญลักษณ์
ที่หลากหลายความหมายและย่อนแย้ง “ปีศาจ” ซึ่งปกติเป็นผีหรือความ
ชั่วร้าย แต่ในนวนิยายเรื่องนี้ใช้ในความหมายตรงกันข้าม โดยหมายถึงผู้ที่
หาญกล้าที่จะต่อสู้กับชาติ กล้ายึดความยุติธรรมและส่วนรวมมากกว่าความ
กตัญญู เป็นปีศาจแห่งกาลเวลาและความเปลี่ยนแปลง

ปีศาจ พิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ.๒๔๙๖ ได้รับการคัดเลือก
เป็นหนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่ม ที่คนไทยควรอ่านจากสำนักงานกองทุน
สนับสนุนการวิจัย (สกว.), ๑ ใน ๑๐๐ หนังสือดี ๑๔ ตุลาคมที่ควรอ่าน
พ.ศ. ๒๕๕๖, เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับนักเรียนระดับมัธยมปลาย
ของกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศ
กว่าสิบภาษา

ชื่อหนังสือ ลูกทาส

ชื่อผู้เขียน รพีพร

นายสุวัฒน์ วรดิลก ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๔

ลูกทาสเป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ เล่าภาพชีวิตในช่วงเวลาที่สังคมไทยยังมีทาส ต่อเนื่องไปจนถึงสมัยที่รัชกาลที่ ๕ ทรงออกพระราชบัญญัติเลิกทาส ร.ศ. ๑๒๔ กฎหมายนี้ส่งผลต่อชีวิตทาสทุกคนรวมทั้งแก้วตัวละครเอก ทาสในเรือนของพระยาไชยากร ซึ่งเติบโตมาอย่างเจียมเนื้อเจียมตัว แต่ใฝ่รู้ใฝ่เรียนจนมีโอกาสได้เรียนวิชากฎหมายกับคุณพระนิติธรรม ลือชา และกลายเป็นต้นทุนสำคัญของชีวิต นำพาเขาสู่ความเจริญก้าวหน้า จนลบลคำว่า ‘ลูกทาส’ ไปจากชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ เรื่องราวของแก้วเป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นว่า การที่เราเป็นคนดี ใฝ่ดี และมีความมานะพยายามสุดท้ายย่อมได้ผลลัพธ์ที่ดีจากการกระทำของตนเอง

ผู้ประพันธ์ใช้วิธีเล่าเรื่องไปตามลำดับเวลา ผูกปมให้ชวนติดตาม ทั้งการข้ามพ้นชีวิตทาสความเจริญก้าวหน้าในชีวิต และเรื่องราวความรักต่างชนชั้นระหว่างแก้วกับคุณน้ำทิพย์ หญิงสาวผู้เพียบพร้อมไปทุกด้าน ทว่าอุปสรรคสำคัญอยู่ตรงเธอเป็นลูกของพระยาไชยากร นับเป็นนวนิยายที่ครบรส เข้มข้นและละเอียดละไมในเวลาเดียวกัน

ลูกทาสพิมพ์เผยแพร่ครั้งแรกในหนังสือพิมพ์เดลิเมล์วันจันทร์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๖ และพิมพ์รวมเล่มอีกหลายครั้ง ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมประเภทนวนิยายดีเด่นในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ และได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ละครโทรทัศน์ และละครเวทีมาแล้วรวม ๙ ครั้ง

ชื่อหนังสือ เหมืองแร่

ชื่อผู้เขียน อาจินต์ ปิญจพรรค์

นายอาจินต์ ปิญจพรรค์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๔

เหมืองแร่เป็นรวมเรื่องสั้นเกี่ยวกับชีวิตของผู้คนที่สัมพันธ์กับการทำเหมืองแร่ รวม ๑๔๓ เรื่อง เขียนจากประสบการณ์ของผู้ประพันธ์ที่รีไทร์จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และไปทำงานกับบริษัทเหมืองแร่ที่ภาคใต้เป็นเวลา ๔ ปี จากเด็กหนุ่มในเมืองหลวงที่ไม่เคยพบความยากลำบาก ต้องไปเริ่มงานในตำแหน่งกาลี เผชิญกับงานหนัก สภาพชนบทที่กันดารห่างไกลความเจริญ พบความโดดเดี่ยวอ้างว้างไร้ที่พึ่ง พบการดูถูกดูแคลน และเรียนรู้ธาตุแท้ต่าง ๆ กันของผู้คน ทั้งเจ้านายชาวต่างประเทศที่มีวิถีคิดและการทำงานที่แตกต่าง ลูกจ้างชาวต่างประเทศที่ถือว่าตนเหนือกว่าคนไทย และคนงานระดับล่างที่ทำมาหาเลี้ยงชีพด้วยความอดทนในสภาพการทำงานที่โหดร้าย

การเป็นคนช่างสังเกต ทำให้ผู้ประพันธ์สามารถนำเรื่องที่พบเห็น
ในเมืองแรม่าสร้างสรรค์เป็นเหตุการณ์ที่ชวนติดตาม แล้วขมวดจบอย่าง
หักมุมด้วยภาษาที่กระชับ ชัดเจน เจืออารมณ์ขัน ในขณะที่เดียวกันเรื่อง
ราวที่ดูเรียบง่ายกลับซ่อนปรัชญาที่ลึกซึ้ง ที่สามารถทำให้เข้าใจความเป็น
มนุษย์ นอกจากผู้อ่านจะได้รับความเพลิดเพลินแล้ว ยังได้ความรู้เกี่ยวกับ
กระบวนการทำเหมืองแร่ และสภาพสังคมทศวรรษ ๒๕๔๐ ในภาคใต้
อีกด้วย เรื่องสั้นชุดนี้จึงเป็นต้นแบบของเรื่องสั้นอิงประสบการณ์และแบบ
หักมุมจบของไทย

เรื่องสั้นเหมืองแร่ เริ่มเขียนเรื่องแรกใน พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึง
พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้พิมพ์รวมเล่มเป็นชุด ๆ หลายครั้ง ได้รับการคัดเลือกเป็น
หนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่านจากสำนักงานกองทุนสนับสนุน
การวิจัย (สกว.) และได้รับการนำไปสร้างเป็นภาพยนตร์ ชื่อ มหา'ลัยเหมืองแร่
พ.ศ. ๒๕๔๘

ชื่อหนังสือ ฟ้าบ่กั้น

ชื่อผู้เขียน ลาว คำหอม

นายคำสิงห์ ศรีนอก ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๕

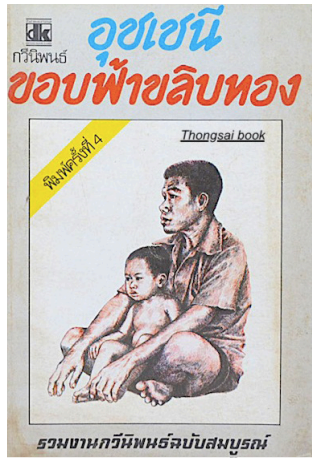
ฟ้าบ่กั้น เป็นรวมเรื่องสั้น จำนวน ๑๗ เรื่อง นำเสนอเรื่องราวชีวิตของชาวบ้านอีสานที่ต้องต่อสู้กับภัยรอบด้าน ทั้งภัยจากธรรมชาติและภัยจากสังคมเมือง ฉากชีวิตชนบทอันยากไร้ เสื่อมโทรมและล้าหลัง สังคมไทยในช่วงเวลานั้นอยู่ในยุคสงครามเย็นและการปกครองเป็นยุคเผด็จการ ช่องว่างระหว่างสังคมเมืองกับชนบท ห่างกันมาก ความทุกข์และความยากไร้ของตัวละครจึงมิใช่ความล้มเหลวของปัจเจกบุคคล แต่เป็นผลจากโครงสร้างเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมที่ไม่เป็นธรรม กระนั้นก็ตาม ตัวละครก็ไม่ยอมจำนนด้วยการตั้งคำถามง่าย ๆ และใส่ชื่อ และยังคงรักษาศักดิ์ศรีของตนเอง และผสานด้วยน้ำเสียงเสียดสีและขันขื่น ตัวละครที่ล้วนเป็นชาวบ้านจึงเป็นผู้เล่าเรื่องชีวิตตนเองอย่างมีศักดิ์ศรี

เรื่องสั้นชุดนี้เป็นการเปิดพื้นที่ให้เสียงที่ถูกกดทับและทำทลาย
ระเบียบความคิดของสังคมกระแสหลักอย่างแหลมคม มีกลวิธีการประพันธ์
ลุ่มลึก แยกย่อย ผ่านภาษาเรียบง่าย ตรงไปตรงมาและแทรกภาษาถิ่นอีสาน
เป็นการยืนยันอัตลักษณ์อีสาน เป็นรวมเรื่องสั้นทรงคุณค่าทางวรรณศิลป์
ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีสำหรับการศึกษาในสถาบันการศึกษา และ
ได้รับการยกย่องจากนักอ่าน และนักวิจารณ์มาทุกยุคทุกสมัย

ฟ้าปกัน ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๑ และพิมพ์รวมเล่มหลาย
สิบครั้งจนปัจจุบัน ได้รับการแปลเป็นภาษาต่างประเทศมากกว่า ๑๐
ภาษา, ได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่าน
จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) , ๑ ใน ๑๐๐ หนังสือดี
๑๔ ตุลาที่ควรอ่าน พ.ศ. ๒๕๕๖ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม
ประเภทเรื่องสั้น ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ขอบฟ้าขลิบทอง

ชื่อผู้เขียน อุชเชนี

นางประคิน ชุมสาย ณ อยุธยา ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๖

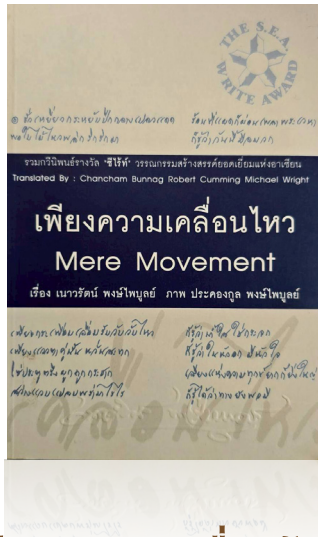
ขอบฟ้าขลิบทอง รวมบทกวีชิ้นครูประเภทกลอนและกาพย์ จำนวน ๑๓๓ บท สะท้อนโลกภายในของมนุษย์ผ่านภาพธรรมชาติ ความรัก ความหวัง ความสูญเสีย และการใคร่ครวญความหมายของชีวิต โดดเด่นด้านแนวคิดมนุษยธรรมในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรัก และการช่วยเหลือเกื้อกูลเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

กวีมีลีลากลอนที่ไพเราะพราย สามารถสรรคำได้อย่างประณีตละเมียดละไม และเปี่ยมไปด้วยภาพพจน์อันทรงพลัง ทั้งเชิงสัญลักษณ์และความเปรียบเทียบ ๆ ที่สื่ออารมณ์และความหมายทางปรัชญาได้อย่างงดงาม เป็นผลงานที่อยู่ข้ามพันกาลเวลามาหลายยุคสมัย ผ่านทั้งความยินดีและความขมขื่นของบ้านเมืองได้อย่างสง่างาม เป็นบทกวีตัวอย่างสำหรับการศึกษาในสถาบันการศึกษา และตรึงใจนักอ่านมาทุกยุคทุกสมัย

ขอบฟ้าขลิบทอง พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๔๙๙ และพิมพ์รวมเล่ม
หลายครั้งจนปัจจุบัน ได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่ม
ที่คนไทยควรอ่านจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และได้
รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม ประเภทวีนิพนธ์ ในสมัยรัชกาล
ที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชามาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ เพียงความเคลื่อนไหว

ชื่อผู้เขียน เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์

นายเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๖

เพียงความเคลื่อนไหว เป็นรวมบทกวีที่ตีพิมพ์ในนิตยสารต่าง ๆ ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๖-๒๕๒๒ เนื้อหาประกอบด้วยสองช่วง คือ ช่วงก่อน ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และช่วงหลัง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เนื้อหาช่วงแรก มีความหลากหลายทั้งเรื่องความรักและอารมณ์ความรู้สึก แนวปรัชญา พุทธศาสนาแบบเซ็น และแนววิพากษ์วิจารณ์การเมืองและสังคม ความเปลี่ยนแปลงในวิถีของสังคมไทย ทั้งในชนบทซึ่งถูกสังคมเมืองรุกรานและสังคมเมืองที่ถูกวัฒนธรรมต่างชาติครอบงำ เนื้อหาช่วงหลังจะเข้มข้นด้วยเหตุการณ์ทางการเมือง ทั้งการเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษา ประชาชน เพื่อความเป็นธรรมและสังคมที่ดีกว่าจนถึงเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ซึ่งเป็นความรุนแรงทางการเมือง

รวมบทกวีเล่มนี้ เปรียบเสมือนบันทึกประวัติศาสตร์แห่งยุคสมัย
ซึ่งแสดงจิตสำนึกของชาติได้อย่างสง่างาม ด้วยลีลาทางวรรณศิลป์ที่งดงาม
เรียบง่ายแต่ทรงพลังและสะท้อนอารมณ์

พิมพ์รวมเล่มครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ และพิมพ์ซ้ำอีกหลายครั้ง
จนปัจจุบัน ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน
(ซีไรต์) ประจำปี ๒๕๒๓, ได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ใน ๑๐๐ หนังสือดี
๑๔ ตุลาที่ควรอ่าน พ.ศ.๒๕๕๖, ได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในหนังสือดี
๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่านจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)
และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม ประเภทกวีนิพนธ์ในสมัย
รัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ เสเพลบอยชาวไร่

ชื่อผู้เขียน 'รงค์ วงษ์สวรรค์

นาย'รงค์ วงษ์สวรรค์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๘

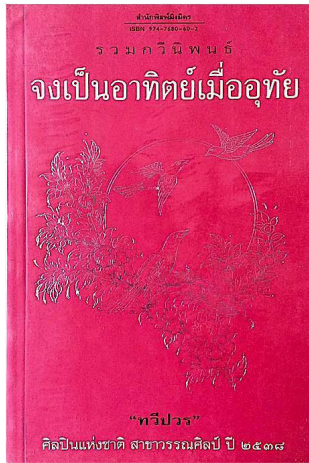
เสเพลบอยชาวไร่ เป็นนวนิยายแนวชนบท สะท้อนภาพชีวิตชนบท ภาคกลางที่มีความอุดมสมบูรณ์ ตัวละครเอกของเรื่องคือ แจ้ ไบตอง พร้อมผองเพื่อนคือ ฉะ มะเชือพวง, ทอง มะขามอ่อน, ฝืด ตำแย, ทิม กะทกรก แต่ละบทของนวนิยายนำเสนอเรื่องของตัวละครแต่ละตัวใน หมู่บ้าน ที่มีลักษณะเป็นนักเลงในความหมายดั้งเดิมที่เน้นความกล้าหาญ ความรักศักดิ์ศรี ไม่ยัดเยียดเรื่องความผิดบาป แต่สะท้อนภาวะความเป็น มนุษย์ เน้นความเอื้อเฟื้อ และเสนอพฤติกรรมเฮฮาของกลุ่มเพื่อน หรือ เรื่องราวอันน่าขบขันแถมเศร้าของตัวละครแต่ละตัว

ผลงานเรื่องนี้คล้ายเป็นเรื่องสั้นชุดที่ตัวละครเป็นกลุ่มเดียวกัน แต่ลักษณะของการเล่าเรื่องแต่ละบท เป็นเหตุการณ์ที่แยกเป็นอิสระ มีการสร้างโครงเรื่องแบบพลิกความคาดหมาย ความเด่นคือ สีสของการเล่า มีการเล่นภาษาที่แปลก พิสดาร แตกต่างกับสำนวนการเขียนทั่วไปที่ทำให้เกิดความแปลกใหม่ในประวัติศาสตร์วรรณกรรมไทย เรียกกันว่า ภาษาแบบ 'รงค์ วงษ์สวรรค์'

เสเพลบอยชาวไร่ เขียนในระหว่างที่ผู้ประพันธ์ใช้ชีวิตอยู่ที่ต่างประเทศ และทยอยลงพิมพ์ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ ราวต้นทศวรรษ ๒๕๐๐ และต่อมารวมเล่มครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๕๑๒ และพิมพ์ซ้ำอีกหลายครั้ง ได้รับการคัดเลือกเป็นหนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่คนไทย ควรอ่าน จากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชามาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ จงเป็นอาทิตย์เมื่ออุทัย

ชื่อผู้เขียน ทวีปวร

นายทวีป วรดิลก ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๘

จงเป็นอาทิตย์เมื่ออุทัย เป็นรวมกวีนิพนธ์ในรอบสี่ทศวรรษ (๒๔๘๘-๒๕๒๒) สะท้อนทัศนคติของกวีต่อโลก ต่อชีวิต ต่อสถานการณ์บ้านเมืองเป็นสำคัญ เน้นการยกย่องและให้ความสำคัญเรื่องของสังคมส่วนรวมมากกว่าเรื่องส่วนตัว ช่วงแรก สะท้อนอารมณ์ความรู้สึก ต่อเหตุการณ์บ้านเมืองสมัยจอมพล.พิบูลสงคราม และช่วงหลัง สะท้อน ต่อเหตุการณ์หลังเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ผลงานมีความลุ่มลึกทางความคิด ปลูกเร้าอารมณ์ และก่อความสะเทือนใจสูง

หนังสือประกอบด้วยบทกวีฉันทลักษณ์ ทั้งโคลง ฉันท์ กาพย์ และกลอนรวม ๕๕ ชิ้นและมีความเรียงร้อยแก้วปิดท้าย ๑ ชิ้น ทุกชิ้นประณีตด้วยการใช้ภาษากรวี มีคำพราวพราว เห็นภาพ พร้อมด้วยโวหารภาพพจน์อันงดงาม มีการแบ่งหมวดบทกวีตามเนื้อหาแนวคิดเป็นสำคัญ ตั้งแต่ความเป็นกวี ไปจนถึงภาพชีวิต ภาพสังคม บุคคลสำคัญ และโลก

จงเป็นอาทิพย์เมื่ออุทัย ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหนึ่งใน ๑๐๐ เล่มหนังสือดีที่คนไทยควรอ่านของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ได้รับการคัดเลือกเป็น ๑ ใน ๑๐๐ หนังสือดี ๑๔ ตุลาที่ควรอ่าน พ.ศ. ๒๕๕๖ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทกวีนิพนธ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ บุญบรรพ์

ชื่อผู้เขียน ศรีฟ้า ลดาวัลย์

หม่อมหลวงศรีฟ้า มหาวรรณ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๓๙

บุญบรรพ์ เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ สะท้อนเรื่องราวช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ ตั้งแต่สมัยพระเจ้าตากสินมหาราช จนถึงสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๒ ภาค คือ บุญบรรพ์ บรรพ์ ๑ และ บุญบรรพ์ บรรพ์ ๒ บอกเล่าเรื่องราวของหนูมาเรียม ธิดาของคุณหญิงเพ็ญและพระยานนทบุรี ซึ่งต่อมาได้เป็นเจ้าจอมมารดาเรียม (สมเด็จพระศรีสุลาลัย) พระสนมเอกในพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย และเป็นพระบรมราชชนนีพันปีหลวงในพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว นวนิยายเรื่องนี้นำเสนอเหตุการณ์ต่าง ๆ ทางประวัติศาสตร์ตามที่ปรากฏในพงศาวดาร จดหมายเหตุ และเกร็ดเรื่องเล่าในวัง ตลอดจนเรื่องการปกครอง และการค้าในสมัยยุคทองทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทย เป็นการเฉลิมพระเกียรติพระมหากษัตริย์ และแม่ผู้ประเสริฐ

ที่ทรงอบรมเลี้ยงดูพระบรมราชโอรสให้ทรงคุณธรรมและเห็นแก่บ้านเมือง ยิ่งกว่าประโยชน์ส่วนตนและยังสะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรม ความเสียสละ ความจงรักภักดี ความผูกพันในราชสำนัก รวมถึงการสร้างคุณงามความดี ผลบุญที่ส่งผลต่อแผ่นดินและบ้านเมือง

ผู้ประพันธ์ได้ค้นคว้าข้อมูลอย่างละเอียด และผสมผสานเกร็ดน่ารู้ทาง วัฒนธรรมและโบราณราชประเพณีเข้ากับจินตนาการทางวรรณกรรมได้อย่างกลมกลืน ทำให้ผู้อ่านได้สัมผัสกับบรรยากาศและเหตุการณ์สำคัญ ในยุคต้นกรุงรัตนโกสินทร์ การใช้ตัวละครอย่าง ทองมา ซึ่งเป็นพี่เลี้ยงของ หนูมาเรียม และเป็นคนช่างพูดช่างเจรจาเป็นผู้ดำเนินเรื่อง ทำให้เรื่องราว อิงประวัติศาสตร์หนัก ๆ กลายเป็นนวนิยายที่มีชีวิตชีวา มีสีสัน มีอรรถรส ผู้อ่านจึงสามารถติดตามเรื่องราวความเป็นไปในวังหลวงได้อย่างสนุกสนาน เข้าถึงเรื่องราวในแต่ละบทตอนได้อย่างเต็มกระบวนความ และกระบวนสาร

บุญบรรพ์ ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ศิวาราตรี

ชื่อผู้เขียน พนมเทียน

นายฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐

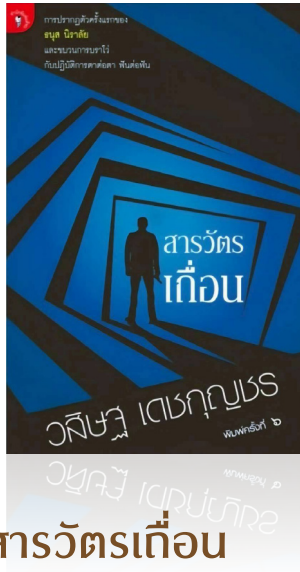
ศิวาราตรี เป็นจินตนิยายอิงเรื่องราวและฉากในดินแดนภารตะ ว่าด้วยเรื่องของพระราชโอรสแฝดสามที่พลัดพรากจากกันในคืนกำเนิด อันเป็นคืนลอยบาป องค์หนึ่งตกไปอยู่ในดงโจร อีกองค์อยู่กับนักมายากล และอีกองค์อยู่ในแดนศัตรู สะท้อนความขัดแย้งกันของเผ่าพันธุ์สองสปีชีส์คือ อารยันผิวขาวกับมีลักษะ ผิวสี เรื่องราวดำเนินไปท่ามกลางฉากหลังของ เรื่องที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งทางอำนาจ การเมือง การกู้ชาติ และความรัก พัวพันกับพิธีกรรม ความศรัทธา และอำนาจลึลับในดินแดนอันห่างไกล โดยใช้ราตรีแห่งพระศิวะเป็นสัญลักษณ์ของการทำลายเพื่อก่อกำเนิดใหม่

ผู้ประพันธ์มีความรู้สึกซึ่งในเรื่องดินแดนการตะ ประณีตในการ
ค้นคว้า สร้างโครงเรื่องที่ซับซ้อน ซึ่งสามารถพาผู้อ่านเดินทางข้าม
พรมแดนทางวัฒนธรรมและความคิดได้อย่างน่าประทับใจ โดดเด่นด้วย
ลีลาวรรณศิลป์ชั้นครู ใช้ภาษาและโวหารสร้างอลังการแก่เรื่องเล่า ทั้งการ
พรรณนาฉาก สถานที่ และบรรยากาศลึกลับ มีกลิ่นอายของวรรณคดีโบราณ
ทำให้ผู้อ่านสัมผัสได้ถึงความยิ่งใหญ่ น่าเกรงขาม และงดงามในเวลาเดียวกัน
อีกทั้ง ยังหลอมรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ตำนาน ศาสนา และวัฒนธรรม
ต่างถิ่นเข้ากับโครงเรื่องผจญภัยและความรักได้อย่างแนบเนียน

ศิวราตรี พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๐๕ และตีพิมพ์ซ้ำอีกหลายครั้ง
จนปัจจุบันเป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ได้รับการดัดแปลงเป็น
ละครโทรทัศน์ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐

ชื่อหนังสือ สารวัตรเถื่อน

ชื่อผู้เขียน วสิษฐ เดชกุญชร

พลตำรวจเอก วสิษฐ เดชกุญชร ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๑

สารวัตรเถื่อนเป็นนวนิยายแนวสายลับ เริ่มเรื่องด้วยปฏิบัติการเปิดตัวธนุส นิราลัย สายลับ คนสำคัญแห่งหน่วยบราโว่ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะการต่อสู้ การวางแผน การปลอมตัว รวมถึงความสามารถพิเศษอื่น ๆ อีกมากมาย หลังจากจัดการผู้มีอิทธิพลในนวนิยายเรื่องนี้ลงได้อย่างราบคาบแล้ว ผู้เขียนยังได้บอกเล่าเรื่องราวของธนุส นิราลัย ต่ออีกหลายภารกิจ ซึ่งทั้งหมดเกี่ยวโยงกับอาชญากรระดับชาติ บรรดาผู้มีอิทธิพลไปจนถึงข้าราชการทุจริต รวมเป็นเรื่องชุดต่อเนื่อง ๖ เล่ม (เรียงตามเวลาในเรื่อง) ได้แก่ สารวัตรเถื่อน แม่ลาวเลือด หักลิ้นช้าง อวสานสายลับ บ่วงบาท และประกาศิตอสูร

ผู้ประพันธ์นำประสบการณ์ในวิชาชีพตำรวจ และข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาอาชญากรรม มาผนวกเข้ากับจินตนาการของเรื่องแนวสายลับ จนเกิดเป็นส่วนผสมที่ลงตัว เข้มข้นชวนติดตาม พร้อมกันนั้นก็สร้างความ เชื่อมั่นให้แก่ผู้อ่านว่า ไม่ว่าใครหน้าไหนก็ตามที่ทำผิด พวกเขาจะต้องได้ รับโทษอย่างสาสม

สารวัตรเถื่อนพิมพ์รวมเล่มครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับการ ดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ ๒ ครั้ง และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรม ดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ จดหมายจากเมืองไทย

ชื่อผู้เขียน โบตัน

นางสุภา สิริสิงห ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒

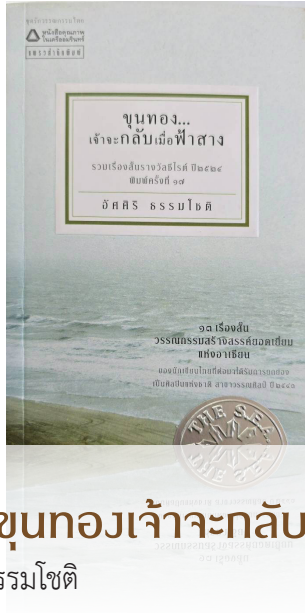
จดหมายจากเมืองไทย เป็นนวนิยายชีวิต นำเสนอเรื่องราวของ ต้นสว่างอู่ ตัวละครเอกซึ่งเป็นชาวจีนอพยพมาจากจีนแผ่นดินใหญ่ ในช่วงที่ ประเทศจีนเผชิญสงครามภายในหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ ๒ ต้นสว่างอู่ เขียนจดหมายถึงแม่ที่เขาหนีจากมา โดยเริ่มเขียนฉบับแรกตั้งแต่อายุในเรือเดินทะเล เมื่อมาถึงเมืองไทย เขาได้ทำงานและเปลี่ยนงานหลาย แห่งจนได้เป็นเจ้าของร้านชา และต่อมาสามารถสร้างเนื้อสร้างตัวจนเป็น เจ้าแห่งที่ร่ำรวย ช่วงเวลาในเรื่องที่เป็นระยะเวลายาวนานหลายสิบปี ทำให้ ได้เห็นพัฒนาการของตัวละครเอก ซึ่งเป็นชาวจีนอพยพที่มีความมานะ บากบั่นในการสร้างชีวิตครอบครัวให้มั่นคงและประสบความสำเร็จ ทางธุรกิจ

ผู้ประพันธ์ใช้รูปแบบจดหมายในการดำเนินเรื่อง ทำให้ผู้อ่านได้รับรู้ อารมณ์และทัศนคติของตัวละครเอกที่มีทั้งความหวัง ความมุมานะ การดิ้นรน ความกลัวและความขัดแย้งอันซับซ้อนในใจ ที่ตัวละครเอก ยังคงมีสำนึกทางวัฒนธรรมจีนดั้งเดิมและรักบ้านเกิด การไม่ปรับตัวทาง วัฒนธรรมและทัศนคติในเชิงลบต่อวิถีชีวิตไทย ในขณะที่รุ่นลูกรุ่นหลาน ที่เติบโตในสังคมไทยยอมรับวัฒนธรรมไทยอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดความ ขัดแย้งทั้งภายในตัวละครเอกและในครอบครัว นวนิยายเรื่องนี้ จึงไม่เพียง เล่าเรื่องของผู้อพยพพลัดถิ่นเท่านั้น แต่ยังทำให้ผู้อ่านเห็นการเปลี่ยนแปลง ทางวัฒนธรรม ความขัดแย้งระหว่างรุ่น และการก่อตัวของอัตลักษณ์ใหม่ ในสังคมพหุวัฒนธรรมของไทยอีกด้วย

จดหมายจากเมืองไทย ได้รับรางวัลดีเด่นจากองค์การสนธิสัญญา ป้องกันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ส.ป.อ.หรือ SEATO) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๒, ได้รับคัดเลือกให้เป็นหนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่านจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), ได้รับคัดเลือกให้เป็นหนังสือ อ่านนอกเวลาของกระทรวงศึกษาธิการ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรม ดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ขุนทองเจ้าจะกลับเมื่อฟ้าสว่าง

ชื่อผู้เขียน อัคริรี ธรรมโชติ

นายอัคริรี ธรรมโชติ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๓

ขุนทองเจ้าจะกลับเมื่อฟ้าสว่าง เป็นหนังสือรวมเรื่องสั้น ประกอบด้วยเรื่องสั้นทั้งหมด ๑๓ เรื่อง นำเสนอผ่านเรื่องราวชีวิตของผู้คนในสังคมแห่งความเหลื่อมล้ำ ชี้ให้เห็นความยากจนและความผันผวนทางการเมืองที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตแตกต่างกันไป รวมทั้งบันทึกความทรงจำ บาดแผล และความหวังสังคมไทยในช่วงยุคสมัยแห่งความรุนแรงทางการเมือง จากเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ ไว้อย่างงดงามและสะเทือนใจด้วยมุมมองทางมนุษยธรรม

ผู้ประพันธ์มีกลวิธีในการนำเสนอที่ไม่ซับซ้อนแต่มีความจริงใจตามแนวการเขียนแบบสัจนิยม โดดเด่นด้วยการใช้ภาษาอย่างงดงาม ละเมียดละไม สร้างความสะเทือนใจด้วยรสทางวรรณศิลป์ และความหมายลึกซึ้งกินใจ ทั้งยังใช้สัญลักษณ์สื่อความที่สะท้อนถึงรากเหง้าความเป็นไทยอย่างลุ่มลึก และโดดเด่นด้วยศิลปะการเล่าเรื่อง

ขุนทองเจ้าจะกลับเมื่อฟ้าสาง ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี ๒๕๒๔, ได้รับการคัดเลือกเป็น ๑ ใน ๑๐๐ หนังสือดี ๑๔ ตุลาที่ควรอ่าน พ.ศ.๒๕๕๖ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม ประเภทเรื่องสั้น ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ลูกอีสาน

ชื่อผู้เขียน คำพูน บุญทวี

นายคำพูน บุญทวี ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๔

ลูกอีสานเป็นนวนิยายสะท้อนเรื่องราวชีวิตและวิถีชีวิตของคนอีสาน โดยผ่านตัวละครเอกคือเด็กชายคุณ กับครอบครัวที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ และน้องหญิงอีกสองคน คือยี่สู้และบุญหลาย ทั้งหมดดิ้นรนต่อสู้ชีวิต อย่างไม่ย่อท้อ ไมโทษโชคชะตา ไมโทษฟ้าโทษฝน หายู่หากินบนแผ่นดิน อันแร้นแค้น ด้วยความรัก ความเข้าใจ และความอดทน

ผู้ประพันธ์สามารถนำเสนอภาพของคนอีสานได้อย่างแจ่มชัดและ สนุกสนาน ทั้งทางจิตวิญญาณและทางกายภาพ มีรายละเอียดทั้งในเรื่อง ของสภาพบ้านเมือง ภูมิประเทศ วิถีชีวิตในอดีต ผู้คน ชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญา เน้นการให้หลักคิดที่สำคัญ ในเรื่องการ พึ่งพาตัวเอง พลังแห่งครอบครัว และความรักความสามัคคีในชุมชน

ลูกอีสานตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นนวนิยายเรื่องแรกที่ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี ๒๕๒๒, เป็นหนึ่งในหนังสือ ๑๐๐ เล่มที่คนไทยควรอ่านของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาของกระทรวงศึกษาธิการ, ได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ในวรรณกรรม ๕๐ เรื่องที่ต้องอ่านก่อนโต ของกระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๗, ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒, ได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์โดยวิจิตร คุณาวุฒิ ในปี ๒๕๒๕ และได้รับการแปลเป็นภาษาจีนในชื่อ Dōngběi háizi 《东北孩子》 Xióng rán (熊燃) ผู้แปล เมื่อปี ๒๕๖๖

ชื่อหนังสือ เจ้าขุนทองไปปล้น

ชื่อผู้เขียน สุจิตต์ วงษ์เทศ

นายสุจิตต์ วงษ์เทศ ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ ประจำปี ๒๕๔๕

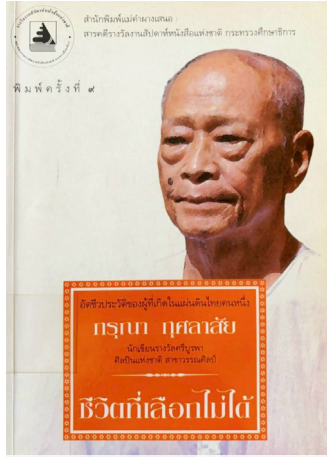
เจ้าขุนทองไปปล้น เป็นรวมเล่มกวีนิพนธ์ ที่เขียนขึ้นระหว่าง พ.ศ.๒๕๑๖ ถึง พ.ศ.๒๕๒๓ ผลงานส่วนใหญ่สะท้อนภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคมสมัยนั้น ซึ่งอยู่ในช่วงผ่านเหตุการณ์สำคัญทาง ประวัติศาสตร์ คือ เหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ และ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ โดยแสดงออกอย่างมีพลังและชัดเจนตามความรู้สึก ผ่านตัวตนของผู้สร้างสรรค์ซึ่งมีพื้นฐานรากเหง้าทางศิลปวัฒนธรรมแข็งแกร่ง ผสมผสาน อารมณ์ขันเชิงเสียดสี ผลงานส่วนหนึ่งในเล่มเป็นการส่องทางให้แก่กัน ระหว่างบทกวีกับบทเพลง อาทิ เจ้าขุนทอง กล่อมวีรชน ขอข่าวสาร ซี่ม้า ออกจากเมือง ภาวะเกิด วิวควายที่ไม่ได้ไถนา ข้าวยากมากแฉง เป็นต้น

กวีนิพนธ์ที่ส่งผลสะท้อนต่อเยาวชนไทยและสังคมไทยสูงสุด คือ “เจ้าขุนทอง”(ตีพิมพ์ครั้งแรกในไทยรัฐ วันที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๑๖) ซึ่งสามารถนำเอาภาพวีรชนชาวบ้านสมัยอยุธยาที่ไปปล้นค่ายพม่า กับนักศึกษาในเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ มาผสมเข้ากันได้อย่างกลมกลืน จนคำว่า “ขุนทอง” กลายเป็นชื่อเรียกนิสิตนักศึกษาและปัญญาชน สมัยนั้น และเช่นเดียวกัน “เจ้าการะเกด”จากเพลงพื้นบ้าน ก็เป็นตัวแทนของคนหนุ่มสาวที่ต่อสู้กับอำนาจฝรั่ง

เจ้าขุนทองไปปล้น พิมพ์รวมเล่มครั้งแรก เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๔ และรวมเล่มซ้ำอีกหลายครั้ง ได้รับการยกย่องให้เป็น ๑ ใน ๑๐๐ หนังสือดี ๑๔ ตุลาที่ควรอ่าน พ.ศ. ๒๕๕๖

ชื่อหนังสือ ชีวิตที่เลือกไม่ได้

ชื่อผู้เขียน กรรณา กุศลาสัย

นายกรรณา กุศลาสัย ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๖

ชีวิตที่เลือกไม่ได้ มีชื่อรองว่า อัตชีวประวัติของผู้ที่เกิดในแผ่นดินไทยคนหนึ่ง เป็นสารคดีอัตชีวประวัติ เล่าเรื่องราวชีวิตของผู้ประพันธ์ ตั้งแต่ถือกำเนิดจวบจนมีอายุครบ ๖๕ ปีบริบูรณ์ ผ่านจดหมาย ๓๓ ฉบับ ซึ่งเขียนขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๒๗ ถึงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๒๘ เนื้อหาเล่าถึงชีวิตอันโหดโผนของผู้ประพันธ์ ตั้งแต่การใช้ชีวิตเด็กกำพร้าอย่างระหกระเหิน การเข้าร่วมโครงการพระภิกษุสามเณรใจสิงห์ และได้ศึกษาต่อที่ประเทศอินเดีย การจำคุกครั้งแรกในค่ายเชลยอันเป็นผลพวงจากสงครามโลกครั้งที่สอง การจำคุกครั้งที่สองที่ลาดยาวด้วยคดีทางการเมืองที่ไม่มีมูล และการใช้ชีวิตหลังออกจากคุกทำงานหนังสือพิมพ์ งานหนังสือ และงานด้านการศึกษา

หนังสือเล่มนี้ เล่ากระแสชีวิตส่วนบุคคลที่ไม่อาจแยกขาดจาก กระแสสังคมและการเมืองด้วยเสียงของ “พ่อ” ที่เขียนถึง “ลูก” ผู้ประพันธ์ได้แทรกใส่หรืออ้างอิงถึงผลงานเรื่องต่าง ๆ ทั้งที่เขียนขึ้นเอง ได้แปลมา และเป็นผลงานของผู้ประพันธ์ท่านอื่นที่ได้กล่าวถึงตนเอง หรือร่วมประสบการณ์กับตนเอง โดยเชื่อเชิญให้ผู้อ่านในฐานะลูกคนหนึ่ง ของผู้ประพันธ์ได้ศึกษาต่อไป การอ่านอัตชีวประวัติเรื่องนี้ จึงเป็น เสมือนการต่อจิ๊กซอว์แต่ละชิ้น ๆ ณ ขณะอ่านเพื่อมองเห็นโครงข่าย สัมพันธบทชีวิต เพื่อสามารถเข้าใจตัวตนของผู้ประพันธ์ได้อย่างสมบูรณ์ และสมเจตนารมณ์การเขียนหนังสือเพื่อเป็น “อนุสรณ์แก่ชีวิต” ของ “นักเดินถนน” ซึ่งผู้ประพันธ์ได้นิยามตนเองไว้

ชีวิตที่เลือกไม่ได้ ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับ รางวัลชมเชย ประเภทหนังสือสารคดีในงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๐ และได้รับยกย่อง ให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม ประเภทสารคดี ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ ผู้ประพันธ์ได้แปลเป็น ภาษาอังกฤษและตีพิมพ์โดยใช้ชื่อหนังสือว่า Life Without A Choice

ชื่อหนังสือ รัตนโกสินทร์

ชื่อผู้เขียน ว.วินิจฉัยกุล

คุณหญิงวินิตา ดิถียนต์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๗

รัตนโกสินทร์ เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ สะท้อนภาพชีวิตในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นช่วงรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๓ ผ่านเรื่องราวในครอบครัวของ ฟัก บุตรชายคนโตของเจ้าสัวเชื้อสายจีนที่อพยพมาจากเมืองจีนในสมัยนั้นกับมารดาของฟักคือแม่พลับซึ่งเป็นคนไทยเชื้อสายมอญ ฟักมีจิตใจที่งดงาม ซื่อสัตย์ และกตัญญู เขาเติบโตมาในครอบครัวข้าราชการ ฝ่ายตุลาการ และได้เข้ารับราชการได้ไต่เต้าด้วยความสามารถและความดีของตนเอง ยึดมั่นในความถูกต้องและความยุติธรรม แม้จะต้องเผชิญกับสิ่งยั่วยู่และอำนาจมืด แต่เขาก็รอดพ้นจากภยันตรายและศัตรูมาได้เสมอ เรื่องราวดำเนินควบคู่ไปกับ สน เพื่อนวัยเด็กของฟัก แต่จิตใจกลับเต็มไปด้วยความอิจฉาริษยา มักใหญ่ใฝ่สูง และขาดคุณธรรม ทั้งสองคนหลงรักผู้หญิงคนเดียวกันคือ แม่เพ็ง นวนิยายนำเสนอเส้นทางชีวิตที่

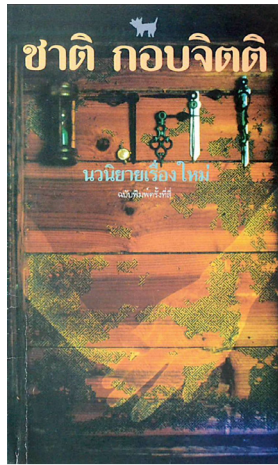

แตกต่างกันระหว่างคนดีกับคนชั่ว โดยมีฉากหลังเป็นเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงแผ่นดิน และวิถีชีวิตชาววังและชาวบ้าน ซึ่งทำยที่สุดแล้ว กฎแห่งกรรมและวาสนาที่สร้างมาจะเป็นตัวตัดสินชะตาชีวิตของตัวละครทุกตัว

นวนิยายเรื่องนี้โดดเด่นด้วยกลวิธีทางวรรณศิลป์ ภาษาสละสลวยงดงามตามขนบวรรณคดีไทย แต่มีความร่วมสมัยที่ผู้อ่านปัจจุบันสามารถเข้าใจได้ง่าย ผู้เขียนใช้คำศัพท์โบราณที่ช่วยสร้างบรรยากาศของยุคสมัยได้อย่างดี และสอดแทรกเกร็ดความรู้ทางประวัติศาสตร์ ประเพณี กฎหมาย วิถีชีวิต การแต่งกาย อาหารการกินในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ นับเป็นวรรณกรรมที่ช่วยบันทึกภาพสังคมไทยในอดีตให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาอีกด้วย

รัตนโกสินทร์ ได้รับรางวัลดีเด่น จากการประกวดหนังสือดีเด่น ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๓๐ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิด ศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ เวลา

ชื่อผู้เขียน ชาติ กอบจิตติ

นายชาติ กอบจิตติ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๗

เวลา เป็นนวนิยาย สะท้อนเรื่องราวของผู้กำกับภาพยนตร์วัย ๖๓ ปี ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้ดูแลละครเวที ที่มีเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตของคนชราในสถานสงเคราะห์ เรื่องราวของคนเหล่านี้ น่าเบื่อมาก ทำให้ผู้กำกับภาพยนตร์คิดหาทางสร้างละครเวทีเรื่องนี้ให้เป็นภาพยนตร์ที่น่าสนใจ ผู้เขียนได้นำเสนอแนวคิดเรื่อง “เวลา” อย่างซับซ้อน กล่าวคือ มีการเชื่อมซ้อนของเวลาที่เป็นจริงของการแสดงละคร เวลาสมมุติของเรื่องราวที่ปรากฏบนเวที ในขณะที่เดียวกันก็มีเวลาในอดีตของผู้กำกับภาพยนตร์ นอกจากนี้เรื่องได้เสนอสารที่น่าสนใจ คือความหมายของชีวิต โดยเสนอชีวิตที่ถูกทอดทิ้งของคนชรา ความสัมพันธ์ในครอบครัว ความรุ่งเรืองและความตกต่ำของชีวิต ชีวิตที่แตกต่างกันของตัวละครบนเวที ฯลฯ ทั้งหมดนี้ไม่ได้เป็นเรื่องจริง หรืออาจตีความถึงความไม่มีอะไร ความไร้สาระของชีวิตที่อาจทำให้

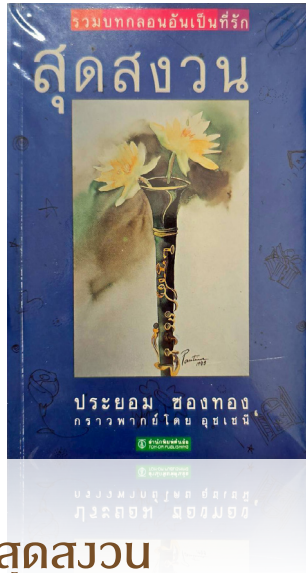

ผู้อ่านได้ครุ่นคิดถึงความหมายของชีวิตและเวลาที่ผ่านไป นวนิยายเรื่องนี้เล่นล้อระหว่างความเป็นเรื่องจริงและเรื่องแต่ง ชีวิตที่น่าสงสารของคนชราเป็นเพียงเรื่องแต่งที่กระตุ้นให้ผู้กำกับย้อนคิดไปถึงปัญหาในครอบครัวตน

ความโดดเด่นของเรื่องอยู่ที่กลวิธีในการเล่าเรื่อง คือสลับระหว่างการเล่าในรูปแบบละครเวที บทภาพยนตร์ผ่านจินตนาการของผู้กำกับ กับการเล่าเรื่องแบบนวนิยาย ดังนั้น นวนิยายเรื่องนี้จึงสลับไปด้วยเรื่องที่ปรากฏบนเวที บทภาพยนตร์ของผู้กำกับ ความคิดของ “ผม” และการอธิบายของผู้เล่าเรื่อง

เวลา ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี ๒๕๓๗ นับเป็นครั้งที่สองที่เขาได้รับรางวัลนี้ต่อจากนวนิยายเรื่องคำพิพากษา

ชื่อหนังสือ สุดสววน

ชื่อผู้เขียน ประยอม ชองทอง

นายประยอม ชองทอง ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๘

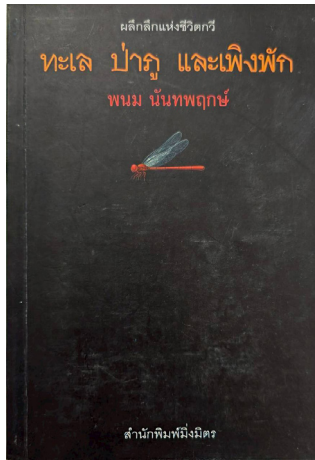
สุดสววนเป็นรวมงานกวีนิพนธ์ประเภทกลอนสุภาพจำนวน ๑๐๔ ชิ้น มีเนื้อหาสะท้อนความคิด อารมณ์ความรู้สึก จินตนาการและโลกทัศน์ที่มีต่อภาวะของความเป็นมนุษย์และสังคม โดยแสดงผ่านประสบการณ์ทางอารมณ์และภาพที่พบเห็นของกวี แสดงทรรศนะเชิงอนุรักษ์ และให้ความสำคัญต่อศิลปะและวัฒนธรรม

ลีลากลอนเป็นไปตามแบบฉบับครูกลอนสุนทรภู่ มีอารมณ์
อ่อนหวาน เศร้าสร้อย ตัดพ้อท้อแท้ ร่ำวราวน โดยมีธรรมชาติรายรอบ
เป็นสัญลักษณ์และสื่อแทน เต็มไปด้วยความเห็นอกเห็นใจและไมตรีจิต
เลือกสรรถ้อยคำและสำนวนโวหารอันไพเราะ สละสลวย ให้ภาพพจน์
ลึกซึ้งกินใจ และลำดับความรู้สึกรู้สึกและความคิดอย่างประณีตงดงาม ผลงาน
สร้างสรรค์ขึ้นระหว่าง ปี ๒๕๐๐-๒๕๓๑ ในยุคกลอนรักเฟื่องฟูจนกระทั่ง
ถึงประชาธิปไตยเต็มใบ ได้รับความนิยมนักอ่านทุกระดับ

ผลงานหลายชิ้นในชุดสงวน ได้รับการคัดเลือกให้เป็นบทเรียนของ
กระทรวงศึกษาธิการ อาทิ ธารทอง กว่าโลกร้อง หิ่งห้อย และชีวิตเราถ้า
เหมือนเรือ และหนังสือเล่มนี้ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภท
กวีนิพนธ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ทะเล ป่าภู และเพิงพัก

ชื่อผู้เขียน พนม นันทพุกษ์

นายสถาพร ศรีสัจจัง ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๘

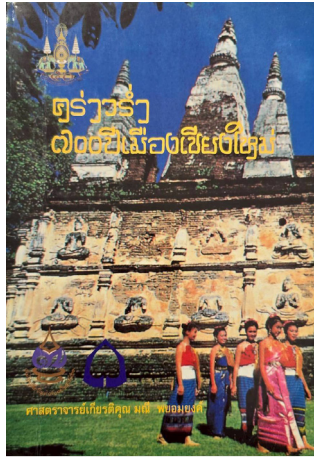
ทะเล ป่าภู และเพิงพัก เป็นรวมงานกวีนิพนธ์ จำนวน ๒๐ ชิ้น สืบสะท้อนความคิดและความรู้สึกของกวีที่มีต่อผู้คน ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น ๔ หมวด คือ หนึ่ง-ใจเป็นกวี สอง-ทะเล สาม-ป่าภู และสี่-เพิงพัก โดยเรียงลำดับจากความเป็นกวี ไปสู่สภาพแวดล้อม ทะเล ป่า และภูเขา ก่อนปิดท้ายด้วยความตระหนักรู้ในตัวตนของกวี นอกจากแสดงทรรศนะกวีแล้ว ยังสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกที่มีต่อบ้านเมือง ชีวิตและผู้คนไว้ด้วย

กวีมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว แม้จะเป็นสร้างสรรค์เป็นกลอนสุภาพ แต่กวีได้สร้างจังหวะเสียงและการแบ่งคำในวรรคขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับ ท่วงทำนองของเสียงท่องถิ่นภาคใต้ ทำให้ผลงานมีเสียงของวรรณศิลป์ ที่หนักแน่น มั่นคง และกลายเป็นต้นแบบของกวีภาคใต้ในเวลาต่อมา ทั้งนี้ ในการประสมประสานกวียังสามารถคงคุณลักษณะของงานฉันทลักษณ์ ไว้ได้อย่างลงตัว

ทะเล ป่าภูและเพิงพัก พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ.๒๕๔๑ ได้รับยกย่องให้เป็น วรรณกรรมดีเด่น ประเภทกวีนิพนธ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์ พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ คร่ำร่ำ ๗๐๐ ปี เมืองเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน ศาสตราจารย์เกียรติคุณณี พยอมยงค์

ศาสตราจารย์เกียรติคุณณี พยอมยงค์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๙

คร่ำร่ำ ๗๐๐ ปี เมืองเชียงใหม่ เป็นกวีนิพนธ์เรื่องยาวเล่าเรื่องประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนวิถีชีวิตของชาวล้านนาที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน โดยประพันธ์เป็นคร่ำร่ำ คือคร่ำพรรณนา เหตุการณ์ทั้งหลายที่กวีได้พบเห็น แต่งเป็นการรำพัน หรือรำพรรณนา เรียกตามเสียงพื้นเมืองว่า “คำว” เป็นคำประพันธ์ร้อยกรองแบบท้องถิ่นล้านนา

เนื้อหามีทั้งหมด ๑๑ บท เริ่มตั้งแต่อาศัยรวาท ประวัติผู้ประพันธ์ ลวจักราชสร้างโยนกนาคนคร ไปจนกระทั่งประสูติพญาเม็งราย การปกครองบ้านเมืองของพญาเม็งราย จนต้องอสุนีบาตสวรรคตกลางเวียงและมีพระมหากษัตริย์พระองค์ใหม่เรื่อยมาจนเข้าสู่ยุคใหม่

พ.ศ. ๒๕๓๙ ครอบคลุมตำนานการสร้างเมืองการสถาปนา “นพบุรีนครพิงค์ ศรีเชียงใหม่” และสู่งานเฉลิมฉลอง ๓๐๐ ปีเชียงใหม่ รวมเป็นคำประพันธ์ คร่าวทั้งหมด ๑,๖๘๗ บท นับเป็นทั้งประวัติศาสตร์เมืองเชียงใหม่ และ ประวัติวรรณกรรมไทยที่ทรงค่ายิ่ง

คร่าวร่ำ ๓๐๐ ปี เมืองเชียงใหม่ จัดพิมพ์เนื่องในวโรกาสมหามงคล กาญจนภิเษกของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พ.ศ. ๒๕๓๙ และในการฉลองสมโภชเชียงใหม่ ๓๐๐ ปี ของจังหวัดเชียงใหม่ นับเป็นวรรณกรรมบันทึกประวัติศาสตร์ที่ทรงค่ายิ่ง

ชื่อหนังสือ ปรัชญาชีวิต

ชื่อผู้เขียน ระวี ภาวิไล (แปล)

ศาสตราจารย์กิตติคุณระวี ภาวิไล ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๙

ปรัชญาชีวิต (The Prophet) เป็นผลงานบทกวีอมตะของกาฬิล ยิบราน (Kahlil Gibran) เนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบเรื่องกล่าวถึงห้วงเวลาก่อนการออกเดินทางครั้งใหม่ไปยังเกาะแห่งการเวียนว่ายตายเกิดของอัลมูस्ताฟา ผู้ซึ่งพำนักอยู่ ณ เมืองออร์ฟาเลียเป็นเวลา ๑๒ ปี เมื่อชาวเมืองไม่สามารถอ้อนวอนให้อัลมูस्ताฟาอยู่ที่เมืองออร์ฟาเลียต่อไปได้ จึงร้องขอให้เขาแสดงสัญจรรมก่อนการลาจาก สารสำคัญของเรื่องปรัชญาชีวิต จึงอยู่ที่อรรถกถาธิบายความคิดอันลุ่มลึกของอัลมูस्ताฟาในหัวข้อต่าง ๆ ตามที่ประชาชนชาวเมืองซึ่งมีที่มาหลากหลาย ทั้งต่างอาชีพต่างเพศ ต่างวัยและต่างสถานะร้องขอ เรื่องที่อัลมูस्ताฟากล่าวถึงมีทั้งสิ้น ๒๖ ประเด็น ครอบคลุมหัวข้อต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์ อาทิ ความรัก การแต่งงาน ความปรารถนาและความเศร้าโศก อิสรภาพ เหตุผลและอารมณ์ การบรรลุนิยาม ศาสนา ความตาย

ปรัชญาชีวิต ฉบับภาษาไทย เป็นผลงานที่มีคุณค่าด้านเนื้อหา และวรรณศิลป์อย่างยิ่ง เพราะแสดงให้เห็นอัจฉริยภาพของผู้แปลในการ คัดสรรคำภาษาไทย ในการถ่ายทอดเนื้อความและลีลาการประพันธ์ตาม ต้นฉบับไว้ได้อย่างครบถ้วน ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งในการผดุงเนื้อหาที่ แสดงปรัชญาชีวิตอันลึกซึ้ง และชั้นเชิงการประพันธ์ที่โดดเด่นด้านการใช้ โวหารภาพพจน์ของ คาลิล ยิบราน ไว้อย่างสมบูรณ์งดงามตามต้นฉบับ

ปรัชญาชีวิต ฉบับแปล ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๔ ด้วย ท่วงทำนองที่เอื้อให้เกิดกระบวนการครุ่นคิด สำรวจ และแสวงหาคคุณค่า ทำให้ปรัชญาชีวิตกลายเป็นหนังสือแปลเล่มสำคัญสำหรับคนรุ่นหนุ่มสาว ยุคแสวงหาในช่วงทศวรรษ ๒๕๑๐ และเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้แปลได้ สร้างสรรค์ผลงานการประพันธ์ของตนเองในเวลาต่อมา ปรัชญาชีวิต ได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ในวรรณกรรม ๕๐ เรื่องที่ต้องอ่านก่อนโต ของกระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๗

ชื่อหนังสือ อันเนื่องกับทางไท

ชื่อผู้เขียน เชมนันตะ

นายโกวิท เอนกชัย ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๐

อันเนื่องกับทางไท เป็นหนังสือรวมบทความ บทบรรยาย และบันทึกของผู้เขียนในวาระโอกาสต่าง ๆ ในช่วงทศวรรษ ๒๕๒๐-๒๕๓๐ แบ่งเนื้อหาออกเป็น ๘ หัวข้อ ได้แก่ อันเนื่องกับทางไท, ข้อพินิจต่อสุนทรียภาพและศิลปะ, ตะวันออก-ตะวันตก ๑-๒, ข้อเสนอแนะบางประการต่อการสร้างสรรค์ศิลปะ, จากสมุดอนูทิน, ระเบียบความงามในพระพุทธรูประติมา, สัมภาษณ์ปารมี และมรดุสแห่งวัฒนธรรม-มิติใหม่บนจอเดิมของหนังตะลุง

ผลงานเล่มนี้สะท้อนตัวตนของผู้ประพันธ์ซึ่งเป็นผู้รอบรู้ทางด้านพุทธศิลป์ ศิลปกรรม ประวัติศาสตร์ ปรัชญา และธรรมะ ทั้งยังมีมุมมองอันแหลมคมในการวิเคราะห์อธิบายองค์ความรู้และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับศิลปะและธรรมะ ซึ่งไม่อาจแยกขาดไปจากบริบททางสังคม วัฒนธรรมและการเมืองที่มีพลวัตได้ เนื้อหาในเล่มถ่ายทอดทัศนวิจารณ์

ที่ลุ่มลึกของผู้เขียน ในการถกทอศิลปวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาของ “ไท” เข้ากับอารยธรรมในโลกตะวันออกและโลกตะวันตก โดยชี้ให้เห็นโลกทัศน์ เบื้องหลังการสร้างสรรค์งานที่แตกต่างและเป็นเอกราชในเชิงคุณค่า โดยไม่จำเป็นต้องถูกประเมินให้สูงส่งหรือต่ำต้อยกว่ากัน

อันเนื่องกับทางไท ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ ถือเป็น ผลงานเล่มสำคัญที่เปิดทัศนียภาพในทางความคิดให้ผู้อ่านได้ลองพิจารณา สภาวะในสังคมผ่านกรณีศึกษาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสายธารประวัติศาสตร์ ไปพร้อม ๆ กับการเชิญชวนให้ผู้อ่านได้ลองพินิจชีวิตด้านในไปกับเนื้อหา ส่วนที่ว่าด้วยสุนทรียภาพ สามัญสำนึก จิตวิญญาณ และปัญญาญาณผ่าน ศิลปวัตถุ

ชื่อหนังสือ ณ กาลเวลา

ชื่อผู้เขียน อุดล จันทรศักดิ์

นายอุดล จันทรศักดิ์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๑

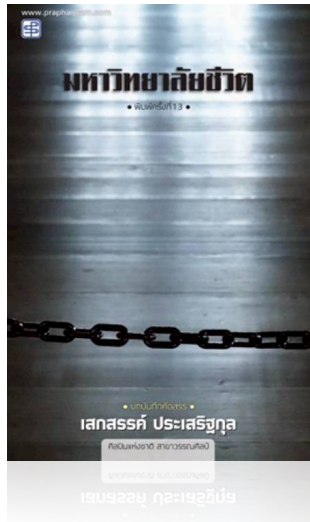
ณ กาลเวลา เป็นรวมเล่มกวีนิพนธ์ ในวาระที่กวีมีอายุครบ ๖๐ ปี ประพันธ์ไว้สองช่วงเวลา ช่วงแรกเขียนไว้เมื่อครั้งเป็นนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในนามปากกา “ธารี” เป็นผลงานที่สะท้อนอารมณ์ความรู้สึกก่อนเกิดเหตุการณ์ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ ช่วงที่สองเป็นงานเขียนในคอลัมน์ “ณ กาลเวลา” ในหนังสือพิมพ์ “ข่าวสด” ฉบับอาทิตย์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๔๘ เนื้อหาในส่วนนี้สะท้อนถึงเหตุการณ์บ้านเมืองในช่วงนั้น เช่น การชุกहु้น ความตายที่ตากใบ ตำนานแห่งถนนราชดำเนิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับธรรมชาติ วิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรมไทยร่วมด้วย

กวีเขียนเป็นงานฉันทลักษณ์ ประเภทกลอนสุภาพทั้งหมด ๖๖ ชิ้น สะท้อนทัศนะ ความเข้าใจโลกและชีวิตตนเองตั้งแต่วัยหนุ่มจนถึงวัยเกษียณ แสดงให้เห็นภาพเหตุการณ์บ้านเมือง ผู้คน และสังคมในช่วงห้าทศวรรษ (๒๕๑๐-๒๕๕๐) ได้เป็นอย่างดี มีการเลือกสรรคำได้หนักแน่น ลุ่มลึก และงดงาม มีสุนทรียะลีลากลอนและมุมมองที่เป็น การสร้างสรรค์เฉพาะตัว

ณ กาลเวลา ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภท กวีนิพนธ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ มหาวิทยาลัยชีวิต

ชื่อผู้เขียน เสกสรรค์ ประเสริฐกุล

นายเสกสรรค์ ประเสริฐกุล ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๒

มหาวิทยาลัยชีวิต เป็นสารคดีประเภทบันทึกความทรงจำถึงอดีตชีวิตในวัยหนุ่มของ เสกสรรค์ ประเสริฐกุล อดีตผู้นำนักศึกษาคนสำคัญในเหตุการณ์ทางการเมือง ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖ เนื้อหาถ่ายทอดเรื่องราวการเดินทางของชีวิตตั้งแต่วัยเยาว์ การก้าวเข้าสู่ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของปัญญาชนคนหนุ่มสาว จนถึงการตัดสินใจเข้าป่าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยหลังเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ การเล่าเรื่องใน “มหาวิทยาลัยชีวิต” แม้นำเสนอผ่านความทรงจำส่วนบุคคลของนักประพันธ์ แต่มีหลายเหตุการณ์ที่เป็นความทรงจำร่วมของผู้คนต่อประวัติศาสตร์การเมืองไทยร่วมสมัย

หนังสือเล่มนี้มีพลังความสดใหม่ของวัยหนุ่มสาว ที่เฝ้ามองชีวิต สังคมและการเมืองผ่านสายตาอันแหลมคม วิพากษ์ สรุบบทเรียนชีวิตทั้งความสำเร็จและล้มเหลว การต่อสู้ อุดมการณ์และการแสวงหาความหมายในชีวิต เปี่ยมด้วย “ความซื่อสัตย์ต่อความรู้สึกของตนเอง” ผู้ประพันธ์กล้าที่จะวิพากษ์วิจารณ์ทั้งตนเองและสังคมอย่างตรงไปตรงมา ผ่านภาษาที่คมคาย มีชั้นเชิงทางวรรณศิลป์ และเต็มไปด้วยกลิ่นอายปรัชญาชีวิตของมนุษย์ธรรมดาที่มีเลือดเนื้อ มีความเจ็บปวด และมีความสับสน สะท้อนให้เห็นว่า การเรียนรู้ที่แท้จริงไม่ได้อยู่ในห้องเรียน แต่อยู่ในประสบการณ์ชีวิตที่ต้องแลกมาด้วยปณิธานและความมุ่งมั่น

มหาวิทยาลัยชีวิต เป็นหนังสือที่ได้รับความนิยมมาโดยตลอด เห็นได้จากการพิมพ์ซ้ำหลายครั้ง และได้รับการยกย่องเป็น ๑ ใน ๑๐๐ หนังสือดี ๑๔ ตุลาที่ควรอ่าน เมื่อปี ๒๕๕๖

ชื่อหนังสือ เกิดในเรือ

ชื่อผู้เขียน ส. พลายน้อย

นายสมบัติ พลายน้อย ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๓

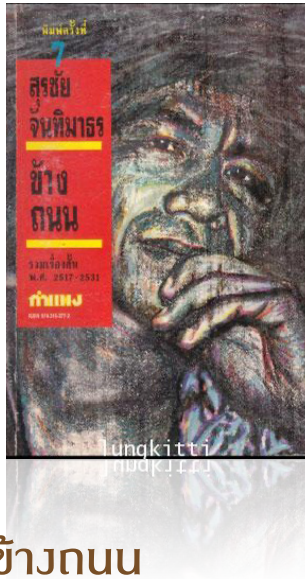
เกิดในเรือ เป็นผลงานสารคดีที่ประกอบด้วยเนื้อหา ๒ ส่วน ส่วนแรก เป็นอัตชีวประวัติของผู้ประพันธ์ในฐานะชาวเรือ และชาวบ้านชาวบก ที่อาศัยอยู่ริมน้ำในภูมิลำเนาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งแม้มิได้ตั้งใจจะนำเสนอไว้ แต่ก็ไม่อาจหนีพ้นเพราะเป็นภูมิหลังของการเขียนเรื่อง ส่วนที่สองเป็นเนื้อหาหลัก นำเสนอองค์ความรู้ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และ ภูมิปัญญาของชาวเรือ เช่น วิชาของคนอยู่เรือ วิธีการรักษาและซ่อมเรือ การหัดว่ายน้ำและการเล่นของเด็กชาวเรือ ประเพณีความเชื่อเกี่ยวกับเรือ ส่วนประกอบและชนิดของเรือ ประวัตินาของชื่อเรือ ไปจนถึงเรื่องเล่า นิทาน ตำนาน และสำนวนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรือที่ยังคงพบใช้ในปัจจุบัน

หนังสือเล่มนี้ ตีเด่นด้วยชั้นเชิงการเล่าเรื่องที่มีเสน่ห์ชวนให้ติดตาม แทรกใส่เกร็ดเล็กเกร็ดน้อยและเรื่องเล่าที่เปี่ยมไปด้วยอารมณ์ขันพร้อม สีสันชีวิตของผู้ประพันธ์ ในกระบวนการค้นคว้าข้อมูลเชิงสารคดี ผู้ประพันธ์ ไม่เพียงเล่าเรื่องในฐานะคนในประสบการณ์ แต่ยังได้สืบเสาะ ศึกษา สอบทวน และเรียบเรียงเนื้อหาขึ้นจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น คำบอกเล่าของบุคคล อังอิง เอกสารทางประวัติศาสตร์ วรรณคดี ภาพถ่าย ซึ่งแสดงให้เห็น ว่าวัฒนธรรมชาวเรือมิใช่เรื่องที่จำกัดจำเพาะของคนไทยเท่านั้น แต่ยังมี เชื่อมร้อยสัมพันธ์กับวิถีชีวิตของผู้คนนอกพรมแดนไทยด้วย นับเป็น สารคดีที่ทรงค่า สามารถบันทึกวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของชาวเรือไว้ได้ อย่างครอบคลุมรอบด้าน เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการศึกษาต่อยอด และประยุกต์ใช้ความรู้ได้ต่อไปในอนาคต

เกิดในเรือ พิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับรางวัลดีเด่น ในการประกวดหนังสือดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๓๘ และ ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทสารคดี ในสมัยกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ข้างถนน

ชื่อผู้เขียน สุรชัย จันทิมารธ

นายสุรชัย จันทิมารธ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๓

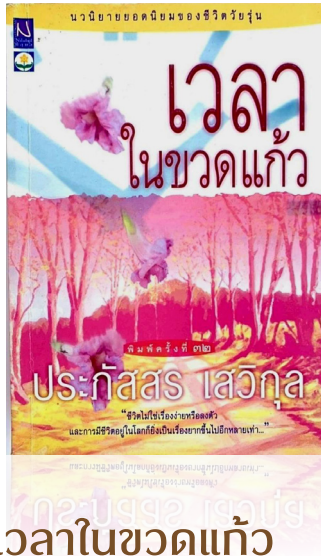
ข้างถนน เป็นรวมเรื่องสั้นจำนวน ๑๖ เรื่อง ที่บอกเล่าเรื่องราวของ ผู้คนธรรมดาซึ่งดำรงชีวิตอยู่ริมขอบสังคม ได้แก่ แรงงาน คนเร่ร่อน ชาวบ้าน คนชายขอบ และผู้ถูกหลงลืมจากศูนย์กลางอำนาจ เรื่องสั้นแต่ละเรื่อง สะท้อนภาพชีวิตประจำวันอย่างสมจริง ผ่านเหตุการณ์เล็ก ๆ ที่ดูสามัญ หากแฝงความหมายลึกซึ้งเกี่ยวกับความยากจน ความไม่เป็นธรรม ความหวัง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

ความโดดเด่นของหนังสืออยู่ที่ลีลาการเขียนเรียบง่าย ตรงไปตรงมา แต่เปี่ยมพลัง ถ่ายทอดอารมณ์และบรรยากาศอย่างจริงใจ ไม่ปรุงแต่งเกินจำเป็น ผู้เขียนมิได้ตัดสินหรือสั่งสอน หากปล่อยให้เรื่องราว และตัวละครพูดแทนตนเอง ผู้เขียนได้เชื่อมโยงศิลปะการเล่าเรื่องเข้ากับมิติทางสังคมและการเมืองอย่างแนบเนียนทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และตั้งคำถามต่อสังคม โดยไม่รู้สึกรู้สีกถูกบีบบังคับทางความคิด ช่างถนอมมีคุณค่าไม่เพียงในเชิงวรรณศิลป์ หากยังเป็นเอกสารทางสังคมที่ควรค่าแก่การอ่าน ศึกษา และจดจำในประวัติศาสตร์วรรณกรรมไทยร่วมสมัย

รวมเรื่องสั้นเล่มนี้พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๓๐ ถือเป็นผลงานสำคัญในแนววรรณกรรมเพื่อชีวิตที่ยืนยันบทบาทของวรรณกรรมในฐานะกระจกสะท้อนสังคมและเสียงของผู้ไร้เสียง

ชื่อหนังสือ เวลาในขวดแก้ว

ชื่อผู้เขียน ประภัสสร เสวิกุล

นายประภัสสร เสวิกุล ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๔

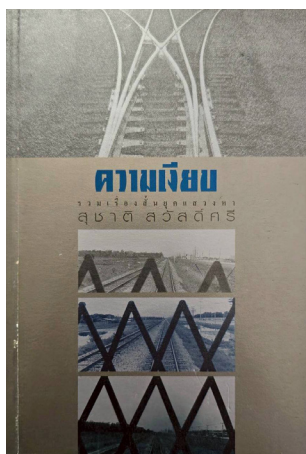
เวลาในขวดแก้วเป็นนวนิยายนำเสนอชีวิตของกลุ่มเยาวชนในช่วงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในเดือนตุลา เรื่องนี้เล่าผ่านสายตาของ “นัต” เสนอปัญหาครอบครัวแตกแยกที่มีพ่อ แม่ “นัต” และ “หนิง” น้องสาว ทั้งพ่อและแม่ต่างไปมีครอบครัวใหม่ ทำให้ทั้งนัตและหนิงขาดความอบอุ่น เรื่องแสดงความผูกพันระหว่างนัตกับเพื่อนรักหลายคนที่เรียนกันมาจนถึงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตัวละครเผชิญกับปัญหาส่วนตัว เพื่อนบางคนไปร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมือง ในที่สุดเสียชีวิตจากการปราบปราม การเรียกร้องความเป็นธรรมซึ่งนำไปสู่การเข่นฆ่านักศึกษาในเหตุการณ์ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

ความโดดเด่นของเรื่องนี้อยู่ที่กลวิธีการเล่าเรื่องตัดสลับเหตุการณ์ และการตัดต่อเรื่องเพื่อสื่อถึงความทรงจำของตัวเอกของเรื่อง ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างน่าติดตาม ถือเป็นนวนิยายแนวเรียนรู้ชีวิต หรือแนวพัฒนาบุคคล (Bildungsroman) ที่ตัวเอกของเรื่องได้เรียนรู้และเข้าใจชีวิต ทั้งมิตรภาพ ความรัก ความอบอุ่น และความผิดหวัง ความพลัดพราก ความสูญเสีย โครงเรื่องของนวนิยายเรื่องนี้ ได้เชื่อมโยงปัญหาครอบครัว มิตรภาพ และความขัดแย้งทางการเมืองได้อย่างแนบเนียนและสะท้อนอารมณ์ โดยใช้กลวิธีที่นิตซึ่งเป็นผู้เล่าเรื่อง อยู่ในท่ามกลางความขัดแย้ง ในครอบครัวและทางการเมือง

เวลาในขวดแก้ว พิมพ์ครั้งแรกเป็นตอน ๆ ในนิตยสารสายทิพย์ ใน พ.ศ. ๒๕๒๗ และลงต่อนิตยสารนรีจนาจบ รวมเล่มเมื่อพ.ศ. ๒๕๒๘ ได้รับการคัดเลือกให้เป็นหนังสือดีสำหรับเด็กและเยาวชน โดยสมาพันธ์ เพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน พ.ศ. ๒๕๔๑-๒๕๔๒ และได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ในวรรณกรรม ๕๐ เรื่องที่ต้องอ่านก่อนโต ของกระทรวง วัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๗

ชื่อหนังสือ ความเจ็บ

ชื่อผู้เขียน สุชาติ สวัสดิ์ศรี

นายสุชาติ สวัสดิ์ศรี ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๔

ความเจ็บ เป็นหนังสือรวมวรรณกรรม ประกอบด้วยบทร้อยกรอง ๔๐ เรื่อง เรื่องสั้น ๙ เรื่อง บทละคร ๑ เรื่อง และภาคผนวกที่เป็นความเรียงว่าด้วยยุคสมัยแห่งความเจ็บ ร่วมด้วยบทสนทนาของผู้ประพันธ์ กับกลุ่มพระจันทร์เสี้ยวและกลุ่มวรรณกรรมเพื่อชีวิต ในหัวข้อชีวิต ความรัก และกามารมณ์ และงานเขียนในแนวโซเซียลเรียลลิสม์

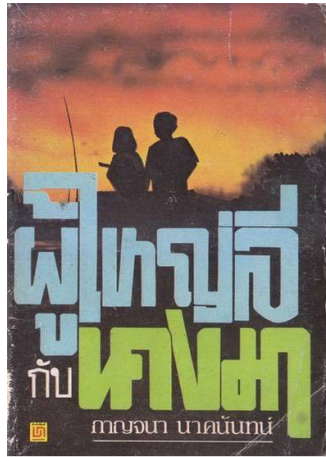
ผลงานชุดความเจ็บสะท้อนสภาวะภายในของบุคคลในยุคแสวงหาที่เต็มไปด้วยความแปลกแยก ความสงสัย และความโดดเดี่ยว ซึ่งฉายเคียงไปกับสภาวะภายนอก ซึ่งผู้เขียนได้สะท้อน วิพากษ์ และตั้งคำถามกับประเด็นความเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่เกิดขึ้นในสังคมไทย อันเนื่องมาจากอิทธิพลทางการเมืองของสหรัฐอเมริกา การร่วมรบในสงครามเวียดนาม วาทกรรมการพัฒนาซึ่งให้ค่ากับการเจริญเติบโตทางวัตถุ ฯลฯ นับเป็นงานชุดสำคัญที่บันทึกสภาวะขบถทางความคิด สำนึกแห่งการเลือก

และการลงมือทำของปัจเจกบุคคล อีสรเสรีภาพและการถูกปิดกั้นในภาวะ
สุญญากาศทางสังคม เป็นวรรณกรรมยุคแสวงหา ก่อน ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๖
ในแง่กลวิธีนำเสนอ เป็นผลงานเชิงทดลองที่ออกนอกกรอบจารีตทางการ
ประพันธ์เดิม ปรากฏการใช้กระแสสำนึก การพูดเดี่ยวในใจ การสลับสับ
เปลี่ยนมุมมองเพื่อเล่าถึงสภาวะภายในและภายนอก และการไม่ยึดติดกับ
ฉันทลักษณ์ทางการประพันธ์

ความเจียบ ดีพิมพ์รวมเล่มครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับ
คัดเลือกให้เป็นหนึ่งใน ๑๐๐ หนังสือดี ๑๔ ตุลาคมที่ควรอ่าน พ.ศ. ๒๕๕๖

ชื่อหนังสือ ผู้ใหญ่ลีกับนางมา

ชื่อผู้เขียน กาญจนา นาคันนธ์

นางนงไฉน ปริญญาธวัช ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๕

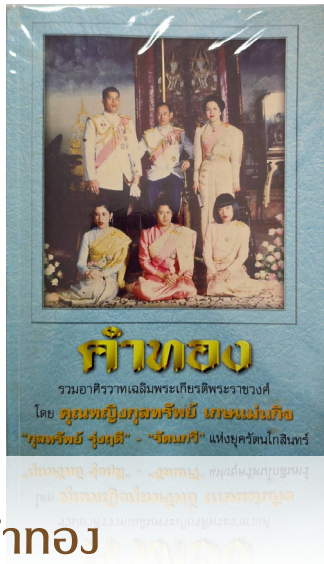
ผู้ใหญ่ลีกับนางมา เป็นนวนิยายสะท้อนชีวิตชนบทไทยในช่วงเวลาที่สังคมกำลังเปลี่ยนผ่าน เล่าเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่ลี ผู้นำชุมชนผู้ยึดมั่นในจารีต กับนางมา สาวชาวกรุงผู้มีความก้าวหน้าและความกล้าหาญทางความคิด เรื่องราวดำเนินผ่านวิถีชีวิตประจำวัน ความรัก ความขัดแย้ง และแรงเสียดทานระหว่างชนบทร่มเย็นกับความไฝฝืนของปัจเจกชน จนกลายเป็นภาพชีวิตที่ทั้งเรียบง่ายและลึกซึ้ง เต็มไปด้วยอารมณ์ขันแบบพื้นบ้านและความจริงของมนุษย์

ผู้ประพันธ์เล่าเรื่องด้วยภาษาเรียบง่าย กระชับ ถ่ายทอดอารมณ์ ความคิด และโลกทัศน์ของชาวบ้านได้อย่างมีชีวิตชีวา อีกทั้ง ยังสอดแทรกการวิจารณ์โครงสร้างอำนาจ ความสัมพันธ์เชิงเพศ และบทบาททางสังคมอย่างแนบเนียน ทำให้เรื่องราวอ่านสนุก เข้าถึงง่าย แต่ชวนครุ่นคิดถึงความเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบทไทยในระดับลึก

ผู้ใหญ่อีกกับนางมา พิมพ์รวมเล่มครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นหนังสือ
ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลา สำหรับ
ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย, ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม
ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ
พ.ศ. ๒๕๖๒ และได้รับการสร้างเป็นละครโทรทัศน์และเป็นภาพยนตร์
หลายครั้ง

ชื่อหนังสือ คำทอง

ชื่อผู้เขียน คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ

คุณหญิงกุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๕

คำทอง เป็นรวมเล่มกวีนิพนธ์บทธาเศียรราช เฉลิมพระเกียรติ พระราชวงศ์ ประกอบด้วยบทเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ สยามินทราธิราช (พระนามปัจจุบันคือ พระบรมชนกาทิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร) ๑๑ ชิ้น เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ (พระนามปัจจุบันคือ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง) ๑๖ ชิ้น เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร (พระนามปัจจุบันคือ พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว) ๗ ชิ้น เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (พระนามปัจจุบันคือ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระ

พระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี) ๙ ชิ้น กับพระราชวงศ์อื่น ๆ อีก ๑๙ ชิ้น รวมทั้งบทอาเศียรวาทในวาระสำคัญคือ วันฉัตรมงคล และ วันราชาภิเษกสมรส อีก ๗ ชิ้น รวมทั้งหมด ๖๙ ชิ้น เนื่องจากการเขียน อาศิรวาทเป็นงานที่ต้องใช้ฉันทลักษณ์หลายชนิดในท้ายเล่มจึงมีรูปแบบ และการให้ความรู้เรื่องฉันทลักษณ์ที่กวีใช้ไว้ด้วย อันได้แก่ ฉันท ร่าย กาพย์ โคลงและกลอน

กวีสร้างสรรค์งานตามแบบขนบการเขียนอาศิรวาทอย่างเคร่งครัด ถูกต้องตามฉันทลักษณ์ด้วยเนื้อหาตามแบบโบราณ คือใช้คำศัพท์แสดง การเฉลิมพระเกียรติ เลือกสรรถ้อยคำให้อลังการ และสอดคล้องกับวาระ เป็นตัวอย่างทางการประพันธ์อาศิรวาท

คำทอง ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทกวีนิพนธ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ คู่กรรม

ชื่อผู้เขียน ทมยันตี

คุณหญิงวิมล ศิลปพิมพ์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๕

คู่กรรมเป็นนวนิยายรักกันทรหดที่มีฉากเป็นประเทศไทยในช่วงสงครามโลกครั้งที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องราวของโกโบริ นายทหารเรือชาวญี่ปุ่น ผู้มีหัวใจให้สาวไทยนามอังศุมาลิน แต่ด้วยภาวะแห่งสงคราม เส้นทางรักของทั้งคู่จึงเต็มไปด้วยอุปสรรค และสงครามนั่นเอง ที่ได้นำความตายมาพรากเขาไปจากเธอ สะท้อนให้เห็นถึงความเลวร้ายของสงคราม ต้นเหตุแห่งความสูญเสียอันมีอาจประเมินค่าได้ ตั้งแต่ในระดับบุคคล ประเทศชาติ และมนุษยชาติ

ผู้ประพันธ์ใช้ลีลาวรรณศิลป์บอกเล่าเรื่องราวอันน่าประทับใจ พร้อมสอดแทรกข้อมูลประวัติศาสตร์ได้อย่างลงตัว โดยเฉพาะภาพชีวิตมากมายในช่วงเวลาสงคราม ทั้งชาวบ้านที่ได้รับผลพวงจากสงคราม ทหารที่ต้องจากบ้านมาสู้รบ เพลยศึก และกลุ่มนักต่อสู้ในนามขบวนการเสรีไทย ทั้งหมดนำมาซึ่งอารมณ์ความรู้สึกอันหลากหลาย ความสะเทือนใจ และแง่คิดอันลึกซึ้งเกี่ยวกับสงคราม สันติภาพ และมนุษยธรรม เป็นต้นแบบนวนิยายยอดเยี่ยมแบบอัตถนิยมที่จับลงด้วยไศกนาฏกรรม

คู่กรรมตีพิมพ์ครั้งแรกในนิตยสารศรีสยาม เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๘ รวมเล่มครั้งแรกปี ๒๕๑๒ และได้รับการพิมพ์ซ้ำอีกหลายครั้ง ได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ ละครโทรทัศน์ และละครเวทีมากกว่าสิบครั้ง

ชื่อหนังสือ ผีเสื้อและดอกไม้

ชื่อผู้เขียน นิพนานฯ

นายมกุฏ อรดี ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๕

ผีเสื้อและดอกไม้ เป็นนวนิยายเยาวชนที่ใช้ฉากชายแดนใต้ บอกเล่าเรื่องราวของเด็กชายชาวมุสลิมนามฮูยัน ผู้เติบโตมาในครอบครัวที่ยากจน เขามีพ่อเป็นกรรมกรชนของในสถานีรถไฟ และมีน้องชายและน้องสาวอีกสองคน ทั้งหมดอาศัยอยู่ในบ้านเก่า ๆ ที่สร้างบนที่ดินของวัด ด้วยความจนทำให้ฮูยันตัดสินใจออกจากโรงเรียน ทั้ง ๆ ที่เป็นเด็กเรียนดี สอบได้ที่ ๑ มาตลอด เพื่อให้น้อง ๆ มีโอกาสได้เรียนหนังสือ เขาพยายามทำงานหาเงินด้วยการขายไอศกรีม ก่อนเข้าร่วมกับกลุ่มเยาวชนลี้กอบชนสินค้าหนีภาษีข้ามแดน ซึ่งถูกเรียกขานว่ากองทัพมด

เรื่องราวในผีเสื้อและดอกไม้สะท้อนความจริงอันน่าเศร้าของชีวิต ผู้คนมากมายจำต้องต่อสู้ดิ้นรนอย่างไรหนทางเลือก ต้องเอาชีวิตเข้าไปเสี่ยง ต้องก้าวข้ามเส้นแบ่งทางกฎหมาย แม้จิตใจจะงมงายเพียงใด แต่เมื่อมีความจำเป็นแห่งชีวิตมาเป็นเงื่อนไข ก็ไม่อาจหลีกเลี่ยงการกระทำผิดได้ ถึงอย่างนั้นผู้ประพันธ์ก็ตอกย้ำอยู่บ่อยครั้ง ถึงคุณค่าแห่งความเป็นคน ความมีศักดิ์ศรี ความภาคภูมิใจในการทำงาน และที่สำคัญคือการเป็นคนดี

ผีเสื้อและดอกไม้ พิมพ์ครั้งแรกใน พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้รับรางวัลหนังสือดีเด่น ของกระทรวงศึกษาธิการ ประเภทนวนิยาย ประจำปี ๒๕๒๑, ได้รับเลือกให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, ได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ในวรรณกรรม ๕๐ เรื่องที่ต้องอ่านก่อนโต ของกระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม ประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ.๒๕๖๒ และได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ในปี ๒๕๖๘

พุทธศักราช ๒๕๕๖ - ๒๕๖๗

ชื่อหนังสือ ปูลากง

ชื่อผู้เขียน โสภาค สุวรรณ

นางรำไพพรรณ สุวรรณสาร ศรีโสภาค ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๖

ปูลากง เป็นนวนิยายบอกเล่าเรื่องราวที่สะท้อนภาพชีวิตและปัญหาสังคมในพื้นที่ชนบทของจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยมีฉากหลังคือ ตำบลปูลากง อำเภอยะหริ่ง จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวไทยมุสลิม เรื่องราวเดินคู่ไปกับตัวละครหลักสองตัว คือ เข้ม นายตำรวจหนุ่มผู้เข้มแข็ง มีบุคลิกดุดัน จริงจัง และเก็บกดจากปมในวัยเด็กที่เป็นลูกเมียน้อยของข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ เข้มเลือกเรียนโรงเรียนนายร้อยตำรวจเพื่อหนีจากครอบครัวและได้มาปฏิบัติหน้าที่นายตำรวจในพื้นที่ภาคใต้ สุภราหรือหนูตุ่น เป็นนักพัฒนาการสาวผู้มุ่งมั่น จิตใจดี และเสียสละ

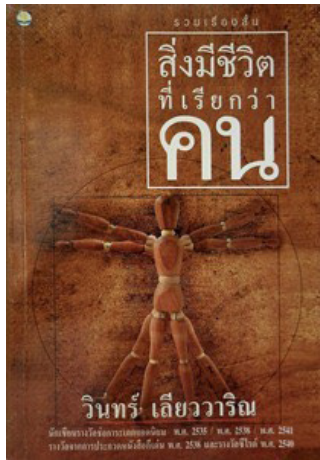

ทั้งคู่ต้องร่วมมือกันทำงานเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในปูลากง และต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และอิทธิพลของผู้ก่อความไม่สงบ ท่ามกลางภัยอันตรายและความขัดแย้ง

นวนิยายเรื่องนี้โดดเด่นที่มุมมองทางการเมืองเชิงอุดมคติที่สามารถปรับใช้ในชีวิตได้ สะท้อนปัญหาสังคม ถ่ายทอดภาพวิถีผู้คนในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ได้อย่างสมจริง ทั้งปัญหาความยากจน ความแตกต่างทางภาษาและวัฒนธรรม รวมถึงภัยคุกคามจากผู้ก่อการร้าย ทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความสำคัญของการแก้ปัญหาในพื้นที่ดังกล่าว ตัวละครหลักและตัวละครประกอบหลายตัว แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและเสียสละของคนหนุ่มสาวที่เต็มใจอุทิศตนเพื่อพัฒนาชนบทและสร้างความสงบสุขให้แก่ประเทศชาติ โดยเฉพาะ การทำงานด้านจิตวิทยาและการพัฒนาควบคู่ไปกับการปราบปราม เป็นนวนิยายที่ทรงคุณค่าในการปลูกฝังความรักชาติ การเสียสละ และความเข้าใจในเพื่อนร่วมชาติที่อยู่ต่างวัฒนธรรม

ปูลากง ได้รับการบรรจุเป็นหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ, ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ และได้รับการดัดแปลงสร้างเป็นภาพยนตร์ พ.ศ. ๒๕๓๒

ชื่อหนังสือ สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน

ชื่อผู้เขียน วินทร์ เลียววาริณ

นายวินทร์ เลียววาริณ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๖

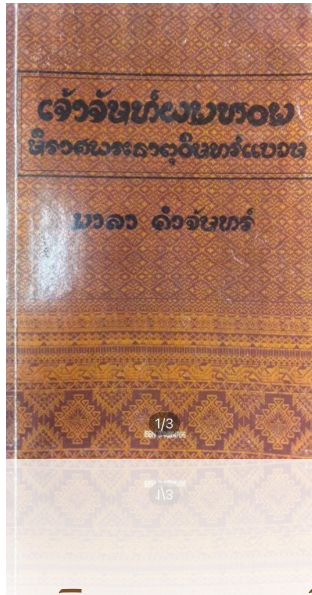
สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน เป็นหนังสือรวมบทความและเรื่องสั้นจำนวน ๑๗ เรื่อง เป็นงานเขียนแนวทดลองที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์แบบใหม่และน่าสนใจทั้งในด้านเนื้อหาแนวคิดและกลวิธี ใช้รูปแบบวรรณกรรมคู่ขนาน คือการวางบทความและเรื่องสั้นที่มีแนวคิดเดียวกันประกอบกัน ผู้เขียนใช้บทความอธิบายความคิด ประเด็นทางปรัชญา และเป็นตัวนำเรื่องสั้นแต่ละเรื่องให้ผู้อ่านไปถึงจุดหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อเนื้อหาสะท้อนปัญหาที่เกิดจากคน ความสัมพันธ์ของคนกับสังคมโลก และจักรวาล โดยชี้ให้เห็นว่าสรรพสิ่งที่มีชีวิตและไร้ชีวิตล้วนเชื่อมโยงและปฏิสัมพันธ์กันเป็นหนึ่งเดียวประดุจห่วงโซ่แห่งการดำรงอยู่

ความโดดเด่นของหนังสือ อยู่ที่ลีลาการเขียนอันคมกริบ กระชับ
เปี่ยมพลังทางความคิด ผู้ประพันธ์ใช้ภาษาเรียบง่าย แผงนัยเชิงปรัชญา
และอารมณ์ขันแบบเสียดสีอย่างสุขุม เล่าเรื่องโดยเล่นกับมุมมอง
การหักมุม และการตั้งคำถามปลายเปิด ทำให้ผู้อ่านไม่เพียง “อ่านจบ”
แต่ต้อง “คิดต่อ” ตัวยุติจึงทำหน้าที่เสมือนกระจกสะท้อนทั้งสังคมภายนอก
และโลกภายในของมนุษย์

รวมเรื่องสั้นเล่มนี้ พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้รับรางวัล
วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี ๒๕๔๒, เป็น
หนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่เด็กและเยาวชนไทยควรอ่านของสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรม
ยอดเยี่ยม ประเภทเรื่องสั้น ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์
พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ

เจ้าจันทน์ผมหอม นิราศพระธาตุอินทร์แขวน

ชื่อผู้เขียน มาลา คำจันทร์

นายเจริญ มาลาโรจน์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๖

เจ้าจันทน์ผมหอม นิราศพระธาตุอินทร์แขวน เป็นนวนิยายรักอิงประวัติศาสตร์ ถ่ายทอดชีวิตของเจ้าจันทน์ พระธิดาแห่งเจ้าเมืองเชียงใหม่ ผู้ต้องเผชิญความผันผวนทางการเมืองและชะตากรรมในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของประวัติศาสตร์ล้านนา เรื่องดำเนินผ่านการเดินทางของเจ้าจันทน์สู่พระธาตุอินทร์แขวน ซึ่งมีได้เป็นเพียงการเดินทางทางกายภาพ หากยังเป็นการเดินทางภายในจิตใจ ที่เชื่อมโยงความทรงจำ ความรัก ความสูญเสีย และความศรัทธาเข้าไว้ด้วยกัน ท่ามกลางบริบทของอำนาจ อัตลักษณ์ และความเปลี่ยนแปลงของโลกดั้งเดิม ผู้เขียนฉายภาพสังคมในช่วงปลาย

อำนาจของราชวงศ์เจ้าเจ็ดตน เมื่อสยามเริ่มเข้ามามีบทบาทเหนือล้านนา ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พร้อมกับการปรากฏตัวของกลุ่มนายทุน ซึ่งเข้ามามีอิทธิพลต่อการเมืองและเศรษฐกิจในเชียงใหม่ ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวส่งผลให้เจ้านายฝ่ายล้านนาหลายพระองค์ต้องยอมลดทอนสถานะและบทบาทของตนเอง เพื่อความอยู่รอดในระยะเปียบอำนาจแบบใหม่

นวนิยายเรื่องนี้ โดดเด่นด้วยเนื้อหาและสาระความคิดที่ ประเทืองปัญญา รูปแบบและกลการประพันธ์ที่แนบเนียน ผสานขนบนิราศ กับนิยายอย่างกลมกลืน ผ่านลีลาภาษาร้อยแก้วกึ่งร้อยกรองอันงดงาม ละเมียดละไม และเปี่ยมด้วยกลิ่นอายท้องถิ่นล้านนา

เจ้าจันทน์ผมหอม นิราศพระธาตุนิรินทร์แขวน พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๓๔ และได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๔

ชื่อหนังสือ ขวัญสงฆ์

ชื่อผู้เขียน ชมัยภร แสงกระจ่าง

นางชมัยภร บางคมบาง ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๗

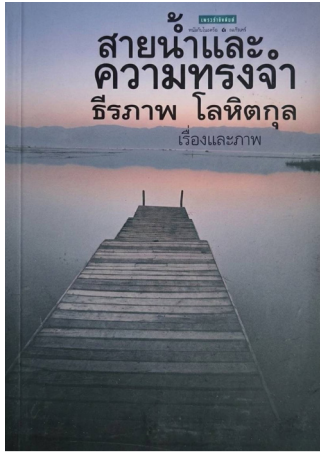
ขวัญสงฆ์เป็นนวนิยายร้อยกรอง เขียนเป็นกลอนสุภาพแต่จัดเรียงลำดับตัวอักษรแบบนวนิยาย ว่าด้วยเรื่องเล่าของเด็กน้อยผู้ถูกทิ้งอยู่หน้าวัดหลวงตามมาพบเข้าจึงเลี้ยงไว้ และเฝ้าสอนกล่อมเกล่าให้เข้าใจชีวิต รวมทั้งให้โอกาสเผชิญชีวิตกับขมารवास ทำให้โลกเล็กๆ ของเด็กชายขวัญสงฆ์ ผสานเข้ากับโลกธรรมของหลวงตาได้เป็นอย่างดี ท้ายสุดเมื่อหลวงตามรณภาพ ขวัญสงฆ์จึงได้เลือกทางธรรมเป็นทางชีวิต

วิธีการเล่าเรื่องอย่างมีเสียงสัมผัส เป็นจุดหนึ่งที่สร้างพื้นฐานการอ่านที่ดีให้แก่เยาวชน นับเป็นการนำเอามรดกคำประพันธ์ของไทยมาปรับสร้างให้เข้ากับการอ่านสมัยใหม่ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพในแบบ “เด็กอ่านดี ผู้ใหญ่อ่านสนุก”

ขวัญสงฆ์ พิมพ์รวมเล่มครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้รับรางวัล
ชมเชย กลุ่มหนังสือสำหรับเด็กวัยรุ่น อายุ ๑๒-๑๘ ปี ในการประกวด
หนังสือดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๕๒, ได้รับการประกาศ
ให้เป็นหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับเด็กชั้น ม.๑ - ม.๓ (พ.ศ.๒๕๕๒),
ได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ในวรรณกรรม ๕๐ เรื่องที่ต้องอ่านก่อนโต
ของกระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ ๒๕๕๓ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรม
ยอดเยี่ยม ประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ในสมัยรัชกาลที่ ๙
ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ สายน้ำและความทรงจำ

ชื่อผู้เขียน ชีรภาพ โลहितกุล

นายชีรภาพ โลहितกุล ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๘

สายน้ำและความทรงจำ เป็นสารคดีที่เคยตีพิมพ์ในนิตยสารแพรว เมื่อปี ๒๕๓๖ รวม ๑๗ ตอน มีความเชื่อมโยง ต่อเนื่อง เป็นเอกภาพด้วยเรื่องราวของสายน้ำ วิถีชีวิตมนุษย์รวมทั้งสรรพชีวิตและความทรงจำในพื้นที่หลากหลายแห่งทั่วโลก ทั้งในไทย ในประเทศเพื่อนบ้าน และในยุโรป เช่น อัมสเตอร์ดัม ลักเซมเบิร์ก และบรัสเซลส์ ความทรงจำล้วนแสดงวิถีชีวิตของสรรพชีวิตในโลกที่ต้องพึ่งพาแหล่งน้ำเป็นสายธารของชีวิตสร้างวัฒนธรรมการอยู่ร่วม มีเรื่องเล่า ตำนานท้องถิ่นและประวัติศาสตร์ที่ไม่มีในตำรา เป็นประวัติศาสตร์ของคนตัวเล็กที่เล่าปากต่อปาก และกำลังถูกกัดกร่อนด้วยความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการพัฒนา สายน้ำจึงมิได้เป็นเพียงธรรมชาติ แต่คือแหล่งสะสมเรื่องเล่า ความเชื่อและประวัติศาสตร์

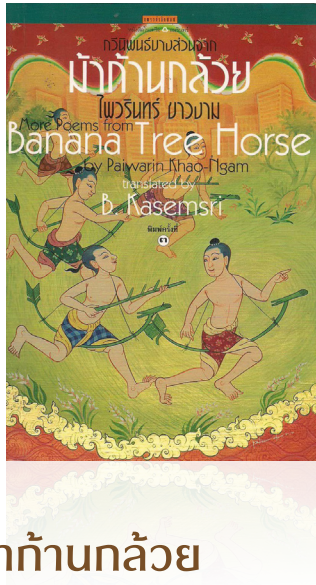

ท้องถิ่น สายน้ำเป็นพื้นที่ที่เวลาไม่ได้ไหลเป็นเส้นตรง แต่อดีต ปัจจุบันและ
ความทรงจำดำรงอยู่ร่วมกัน

กลวิธีการดำเนินเรื่องเป็นการเล่าเรื่องจากมุมมองของนักเดินทาง
ผู้ช่างสังเกต ถ่ายทอดความทรงจำและแง่คิดด้วยลีลาที่รื่นไหล เรียบง่าย
เช่นเดียวกับสายน้ำ ชวนอ่านด้วยภาพพจน์ การบรรยายภาพควบคู่ไปกับ
การใคร่ครวญทางความคิด ด้วยน้ำเสียงที่ไม่ครอบงำผู้อ่าน แต่ชวนให้ผู้อ่าน
“ฟัง” และ “มอง” โลกให้ซาลงแฝงแง่คิดที่ให้อ่านทบทวนการมองอดีต
ปัจจุบันและความเปลี่ยนแปลงอย่างลึกซึ้งและอ่อนโยน นับเป็นสารคดี
เชิงสร้างสรรค์ที่ทรงคุณค่าทั้งเนื้อหาและกลวิธีทางวรรณศิลป์

สายน้ำและความทรงจำ ได้รับคัดเลือกเป็น ๑ ใน ๕๐๐ เล่ม หนังสือ
ดีสำหรับเยาวชนจากสมาพันธ์องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน
(Federation Organization for Development of Books and
Reading, 2011) และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทสารคดี
ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ม้าก้านกล้วย

ชื่อผู้เขียน ไพรวรินทร์ ขาวงาม

นายไพรวรินทร์ ขาวงาม ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๘

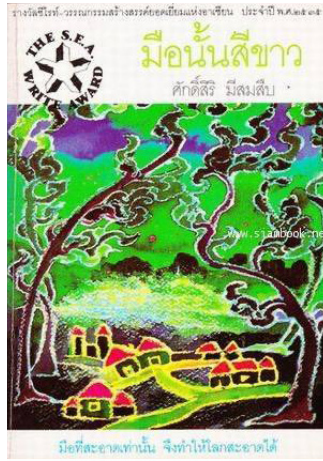
ม้าก้านกล้วย เป็นรวมบทกวีนิพนธ์ที่นำเสนอเรื่องราวของคนพลัดถิ่น จากชนบทสู่เมืองหลวงอันเป็นปรากฏการณ์สำคัญของสังคมไทย ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา ผู้เขียนใช้ม้าก้านกล้วยของเล่นของเด็กไทยในอดีตเป็นสัญลักษณ์ สื่อถึงการเดินทาง ความหวัง ความฝัน และตัวแทนของรากเหง้าทางวัฒนธรรมในท้องถิ่น บทกวีเต็มไปด้วยความผูกพันต่อสถานที่ สำนึกในถิ่นที่ และการโหยหาอดีต ควบคู่กับความรู้สึกแปลกแยกต่อสังคมเมือง สะท้อนถึงภาวะ “ปลาสองน้ำ” ของคนหนุ่มสาวที่จากชนบทมาแสวงหาชีวิตที่ดีกว่าในเมืองใหญ่

หนังสือเล่มนี้เป็นกวีนิพนธ์ที่เปี่ยมด้วยคุณค่าทางวรรณศิลป์ อันเกิดจากการใช้ถ้อยคำอันเรียบง่ายและโวหารวาทศิลป์ ก่อให้เกิดพลังทางอารมณ์ เต็มไปด้วยความงดงามอันหม่นเศร้า น้ำเนื่อของชีวิต และการต่อสู้อย่างมีความหวัง

ม้าก้านกล้วย ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘ ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม ประเภทกวีนิพนธ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราช เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒ และได้รับการแปลเป็นภาษาอังกฤษในชื่อว่า "Banana Tree Horse" โดย หม่อมหลวงพีระพงศ์ เกษมศรี อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดอนเมือง

ชื่อหนังสือ มือนั้นสีขาว

ชื่อผู้เขียน ศักดิ์ศิริ มีสมสืบ

นายกิตติศักดิ์ มีสมสืบ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๙

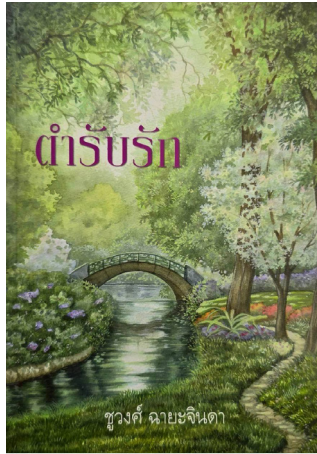
มือนั้นสีขาว เป็นรวมบทกวีนิพนธ์ร่วมสมัย นำเสนอภาพสะท้อนของสังคมและจิตใจมนุษย์ผ่านสายตากรมมองโลกด้วยความบริสุทธิ์เยี่ยงเด็ก เนื้อหาประกอบด้วยบทกวีขนาดสั้นที่เรียบง่ายในชื่อต่าง ๆ จำนวน ๔๐ บท มีการดัดแปลงรูปแบบฉันทลักษณ์ที่คุ้นเคยให้ดูแปลก เรียบง่าย แต่แฝงด้วยปรัชญาและมุมมองอันลึกซึ้ง โดยใช้สัญลักษณ์และโวหาราวาทศิลป์สื่อความหมายในแง่มุมสดใส งดงามและแฝงด้วยนัยที่ชวนให้เพ่งพิริ่งตามระดับช่วงวัยของผู้อ่าน

ศักดิ์สิริ มีสมสืบ นำเรื่องราวใกล้ตัวมาร้อยเรียง นำเสนอย่างมีชั้นเชิง ทั้งเรื่องราวความสัมพันธ์ในครอบครัว มุมมองระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ การสูญเสียสุขภาพความดีงามในโลกวัตถุนิยม และการเรียกร้องให้มนุษย์หันกลับมาสำรวจจิตใจที่แท้จริงของตนเอง มีอนันสืขาว จึงเป็นกวีนิพนธ์ที่มีความสะอาดบริสุทธิ์มีความเมตตา และการสร้างสรรค์สอดคล้องกับนัยของชื่อหนังสือ.

มีอนันสืขาว ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประเภทกวีนิพนธ์ใน พ.ศ. ๒๕๓๕ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทกวีนิพนธ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิด ศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ตำรับรัก

ชื่อผู้เขียน ชวงค์ ฉายะจินดา

นางชวงค์ ฉายะจินดา ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๙

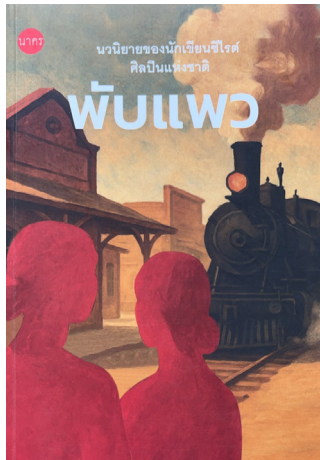
ตำรับรัก เป็นนวนิยายรัก สะท้อนเรื่องราวชีวิตใน ๓ ภาค คือ ภาคแรกรุ่ง ภาคเจริญวัย และภาคปัจฉิมวัย บอกเล่าชีวิตรักของตัวละครหลัก ๕ ตัว คือ ประภาส ประณต กระเช้ารัตน์ ฉมชบา และบังอรสุวรรณณี ที่เติบโตขึ้นมาด้วยกันตั้งแต่ช่วงวัยรุ่น ผ่านความยากลำบาก เรื่องราวเน้นความเข้มข้นของชีวิตและความสัมพันธ์ของตัวละครหลัก ความรักที่ซับซ้อน เต็มไปด้วยอุปสรรค กว่าเจ้าฟ้าพันร่วมกันจนพบความสุขอันแท้จริง เปรียบเหมือนความรักของแต่ละคนแต่ละคู่ที่มีตำรับเฉพาะเป็นของตัวเอง

ความโดดเด่นของนวนิยายเรื่องนี้อยู่ที่ผู้ประพันธ์เก็บความรู้สึกที่ซับซ้อนอ่อนไหวของมนุษย์ออกมาแจ่มแจ้งสะท้อนถึงปัญหาต่าง ๆ ในชีวิตได้อย่างละเอียด ไม่ว่าจะมาจากผู้เป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นลูก และบุคคลรอบด้านซึ่งล้วนมีสาเหตุมาจากอิทธิพลโดยรอบผลักดัน ประกอบกับพื้นฐานทางความคิด ความรัก และความอบอุ่นในครอบครัว ผู้ประพันธ์จึงให้ความเข้าใจชีวิตแก่ผู้อ่านอย่างสมเหตุสมผล ฝากความหมายให้คิดตามด้วยบุคลิกภาพของตัวละคร ด้วยการแสดงความเห็นและบทสนทนา นับเป็นนวนิยายชีวิตครอบครัวที่มีคุณภาพ

ตำรับรัก ได้รับการดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ ๒ ครั้ง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒ และ พ.ศ. ๒๕๔๒

ชื่อหนังสือ พบแพว

ชื่อผู้เขียน ไพฑูรย์ ธีัญญา

รองศาสตราจารย์ธีัญญา สังขพันธ์านนท์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๙

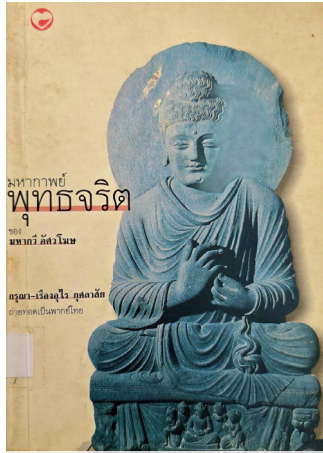
พบแพวเป็นนวนิยายเสียดสีสังคม บอกเล่าเรื่องราวในเมืองสมมุติ ที่มีชื่อว่า เมืองหรรษา ซึ่งมีเส้นทางหลักในการสัญจรไปยังที่ต่าง ๆ เพียงทางรถไฟเท่านั้น แต่แล้วก็เกิดเหตุการณ์ที่ไร้คำอธิบาย เมื่ออยู่ ๆ กลับไม่มีรถไฟแล่นผ่านสถานีแม้แต่ขบวนเดียว ส่งผลให้ทุกคนต้องติดอยู่ในเมืองนี้ รวมทั้งคณะหนังตะลุงเร่ที่เปิดแสดงโดยหารู้ไม่ว่า มหรสป ความบันเทิงทุกประเภทเป็นของต้องห้ามสำหรับที่นี่

ผู้เขียนใช้กลวิธีเล่าเรื่องอันแพรวพราว เต็มไปด้วยอารมณ์ขัน เสียดเย้ย พร้อมกันนั้นก็เปิดให้ผู้อ่านได้เห็นความจริงที่ซุกซ่อนอยู่ ทั้งในเมืองสมมุติและในโลกความเป็นจริง ผ่านเรื่องเล่าแบบอุปมานิทัศน์ในนิทานเรื่องเมืองวิกัล คนวิการ ซึ่งคณะหนังตะลุงเร่แสดงต่อเนืองคืบแล้ว คืบเล่า ก่อเกิดเป็นเรื่องเล่าหลายระดับชั้น ตั้งแต่ระดับนิทานที่เป็นเหมือนภาพสะท้อนเมืองहरธา และเมืองहरธาก็เป็นภาพสะท้อนสังคมไทยในเวลาเดียวกันด้วย

พับแพวพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้รับการพูดถึงอย่างกว้างขวาง มีการจัดพิมพ์ซ้ำในเวลาอันรวดเร็ว และได้รับคำยกย่องจากนักอ่านว่า เป็นหนึ่งในสุดยอดนวนิยายไทยแห่งศตวรรษที่ ๒๑

ชื่อหนังสือ มหากาพย์พุทธจรีต

ชื่อผู้เขียน เรื่องอุไร กุศลฉัตร (แปล)

ศาสตราจารย์พิเศษเรื่องอุไร กุศลฉัตร ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๕๙

มหากาพย์พุทธจรีต เป็นผลงานของมหากวีศวโฆษ ชาวอินเดีย เป็นวรรณคดีที่มีชื่อเสียงกว่าสองพันปีว่าด้วยพุทธประวัติ ต้นฉบับเป็นโคลงภาษาสันสกฤต กรูณาและเรื่องอุไรได้ถ่ายทอดจากภาษาสันสกฤตเท่าที่มีโคลงเต็มเหลืออยู่ และจากภาษาฮินดีของสุรยนารายณ์ เจาตรีออกมาเป็นร้อยกรองไทย โดยแปลไว้เพียง ๕ บท คือตั้งแต่การประสูติแห่งพระศาสดา ทรงเสวยสุขในอันเตปุระ การอุปบัติแห่งความเหนื่อยหน่าย ทรงเลิกไฟพระทัยในอิสตรี และมหาภิเนษกรรมณ์ และในท้ายเล่มได้แปลพระเจ้าอโศกมหาราชในศิลาจารึกรวมไว้ด้วย

กวีผู้ประพันธ์สร้างสรรค้งานด้วยความซาบซึ้งในสัจจะแห่งพระพุทธรธรรม สามารถพรรณนาถึงพุทธประวัติและคำสอนได้โดยใช้ภาษาที่สูงส่ง และมีความไพเราะเพราะพริ้ง กรุณาและเรื่องอุไรจึงแปลและร้อยกรองให้มีอรรถรสไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน กรุณาแปลและเรื่องอุไรซึ่งมีความชำนาญในเรื่องภาษาไทยเป็นผู้ร้อยกรองให้ไพเราะยิ่งขึ้น ด้วยการเลือกสรรคำให้ได้ความหมาย ได้ภาพ และมีโวหารงดงามตรงตามต้นฉบับ โดยสามารถคงรสแห่งความสุนทรีย์และดำรงศรัทธาไว้ได้ครบถ้วน

แม้จะร้อยกรองถอดความไว้เพียง ๕ บท แต่ก็เป็ผลงานที่ทรงคุณค่าอนกอนันต์ และหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่อ่านได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ชื่อหนังสือ ฟ้าไกล ทะเลกว้าง

ชื่อผู้เขียน นราวดี

นางเพ็ญศรี เคียงศิริ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐

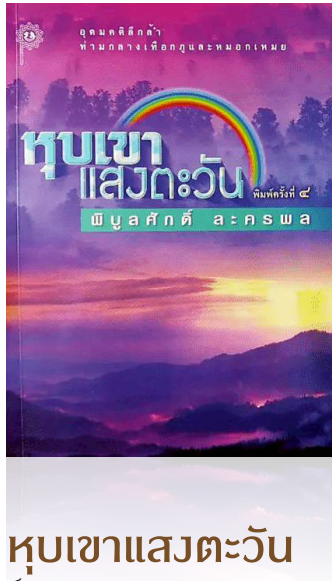
ฟ้าไกล ทะเลกว้างเป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ สะท้อนภาพชีวิตในสมัยรัชกาลที่ ๕ และ รัชกาลที่ ๖ โดยมีฉากหลักอยู่ในคาบสมุทรมลายู ซึ่งเป็นช่วงที่สยามประเทศยังคงมีอิทธิพลในดินแดนนั้น ก่อนที่อังกฤษจะเข้ามายึดครองในภายหลัง เรื่องราวหลักเริ่มต้นจาก ฮงชวน ชายหนุ่มชาวจีนฮกเกี้ยนผู้เข้ามาเผชิญโชคในเมืองไทย และได้สร้างครอบครัวกับ ลัดดา ก่อร่างสร้างความมั่นคงบนผืนแผ่นดินภาคใต้ แม้จะมีความแตกต่างทางเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรมประเพณี แต่พวกเขาก็สร้างฐานะและครอบครัวที่อบอุ่นขึ้นมาได้ ลูกชายของฮงชวนและลัดดาที่ได้รับการอบรมสั่งสอนให้เป็นลูกผู้ชาย มีความมุ่งมั่น และมีหัวใจแห่งความเอื้ออาทรต่อผู้คนรอบข้าง

ฟ้าใกล้ ทะเลกว้าง เป็นงานที่สอดแทรกประวัติศาสตร์และสังคม
ท้องถิ่นอย่างลึกซึ้ง ผู้เขียนได้ถ่ายทอดภาพของสยามประเทศและคาบสมุทร
มาเลย์ในอดีต และการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง สะท้อนให้เห็นถึงผู้คน
ที่อยู่ร่วมกันบนความหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่ภาคใต้ในยุคสมัย
แห่งการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ของประเทศ

ฟ้าใกล้ ทะเลกว้าง ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทนวนิยาย จากการ
ประกวดหนังสือดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี ๒๕๓๘ และ
ผู้เขียนได้แปลเป็นภาษาอังกฤษในชื่อ The Sky So Near ใน พ.ศ. ๒๕๕๓
และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาล
ที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ หุบเขาแสงตะวัน

ชื่อผู้เขียน พิบูลศักดิ์ ละครพล

นายพิบูลศักดิ์ ละครพล ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐

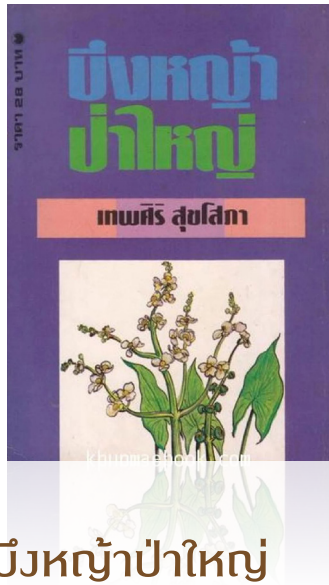
หุบเขาแสงตะวัน เป็นนวนิยายสะท้อนเรื่องราวของ “ซามา” ครูหนุ่มจากเมืองใหญ่ที่เดินทางมาสอนหนังสือในหมู่บ้านเล็ก ๆ ที่ตั้งงามด้วยธรรมชาติกลางหุบเขา และเรียบง่ายด้วยวิถีชีวิตของผู้คนชุมชนไทยใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ท่ามกลางการรุกคืบของการพัฒนาที่นำพาเอาวิถีทุนนิยมเข้ามากระทบวิถีความเป็นอยู่ของผู้คนและสังคม ควบคุมไว้กับสะท้อนให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของชุมชนเล็ก ๆ ในชนบท ทั้งยังบอกเล่าเรื่องราวของความรัก ความหวัง และการแสวงหาความหมายของชีวิตของคนหนุ่มสาวที่เต็มไปด้วยอุดมการณ์ ท่ามกลางบรรยากาศอันงดงามของหมู่บ้านในหุบเขา ผ่านมิตรภาพ ความสัมพันธ์ที่ละเอียดละไม และการปะทะกันระหว่างโลกสมัยใหม่กับคุณค่าดั้งเดิมที่แฝงไปด้วยความอบอุ่น

ผู้ประพันธ์เล่าเรื่องในลีลาเรียบง่าย เด่นด้วยการบรรยายฉาก
ธรรมชาติ มีกลิ่นอายและสีสันของท้องทุ่งชนบท การใช้ภาษาที่มีลีลา
ของบทกวีและเต็มไปด้วยความรู้สึก ซึ่งเป็นท่วงทำนองเขียนที่เป็น
เอกลักษณ์ของพิบูลศักดิ์ ละครพล

หุบเขาแสงตะวัน ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภท
นวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชฯ เมื่อ
พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ บิงห์ญาป่าใหญ่

ชื่อผู้เขียน เทพศิริ สุขโสภา

นายเทพศิริ สุขโสภา ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๐

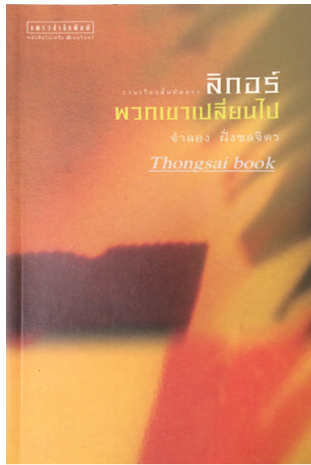
บิงห์ญาป่าใหญ่ เป็นนวนิยายเยาวชน นำเสนอมิตรภาพในวัยเยาว์ ระหว่างเด็กชายซึ่งเป็นตัวละครเอก ผู้เล่าเรื่องกับ “โทน” เด็กกำพร้าฐานะยากจนที่อาศัยอยู่ริมบึงใหญ่ แม้จะแตกต่างกันทางชนชั้นและวิถีชีวิต แต่ทั้งคู่ได้กลายเป็นเพื่อนผู้ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เด็กทั้งสองได้เรียนรู้วิถีชีวิตชนบทและโลกธรรมชาติซึ่งหล่อหลอมการเรียนรู้และการเติบโตของพวกเขา ธรรมชาติไม่ได้เป็นเพียงฉากของเรื่อง แต่ทำหน้าที่เป็น “ครู” และเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ สุดท้าย การกลับมาพบกันอีกครั้ง สะท้อนความเปลี่ยนแปลงอันเป็นธรรมชาติของชีวิต แต่ความทรงจำและมิตรภาพจะยังคงอยู่

ผู้ประพันธ์วาดภาพประกอบเอง และใช้กลวิธีการเล่าเรื่องเหมือนกำลังเล่นนิทานให้คนอ่านฟัง ใช้ภาษาง่ายแต่สื่อภาพ แสง สี เสียงและความเคลื่อนไหวด้วยภาษาที่งดงาม แบบเดียวกับการวาดรูปที่เป็นศิลปะอีกแขนงที่ถนัด บึงหญ้าป่าใหญ่จึงเป็นวรรณกรรมที่แสดงการเติบโตเจริญวัยของเยาวชน (Coming of Age) ที่ทรงคุณค่าอ่านอย่างยิ่ง

พิมพ์ครั้งแรกเป็นตอน ๆ ในนิตยสารสตรีสาร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ และรวมเล่มครั้งแรกในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๒๒ ได้รับรางวัลหนังสือดีเด่นประเภทหนังสือสำหรับเด็กและวัยรุ่น จากกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปี ๒๕๒๓ ได้รับคัดเลือกเป็นหนึ่งในหนังสือดี ๑๐๐ เล่มที่เด็กและเยาวชนควรอ่านของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ได้รับการคัดเลือกให้เป็น ๑ ในวรรณกรรม ๕๐ เรื่องที่ต้องอ่านก่อนโตของกระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม ประเภทวรรณกรรมสำหรับเด็กและเยาวชน ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ลิกอร์พวกเขาเปลี่ยนไป

ชื่อผู้เขียน จำลอง ผึ้งชลจิตร

นายจำลอง ผึ้งชลจิตร ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๑

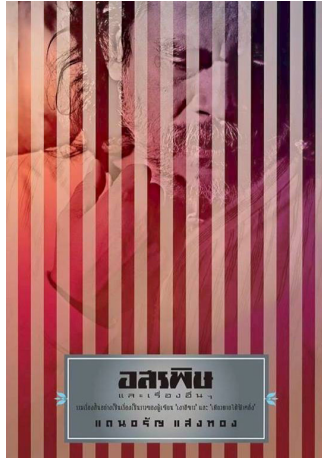
ลิกอร์ พวกเขาเปลี่ยนไป เป็นรวมเรื่องสั้น ๙ เรื่อง นำเสนอเรื่องราวที่ใช้สถานที่เมืองนครศรีธรรมราช หรือเมือง “ลิกอร์” ตามคำเรียกของชาวโปรตุเกสในอดีตเป็นฉากหลัง อาทิ เรื่อง ลิกอร์เรียน นับพวก พวกเขาเปลี่ยนไป ทำบุญบ้าน ผึ้งเมืองตระนอม (วันเขมรพนมเปญเมาแดด) ปากพั่งจะสนุก ฯลฯ แก่นเรื่องสำคัญของรวมเรื่องสั้นชุดนี้ คือการชี้ให้เห็นว่า ยุคสมัยโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมือง แผ่นดินถิ่นฐาน และผู้คนทุกหนแห่ง ไม่เว้นแม้แต่เมืองนครศรีธรรมราช ที่พวกเขากำลังสูญเสียตัวตนและอัตลักษณ์ดั้งเดิมไปที่ละน้อย

หนังสือเล่มนี้ แสดงให้เห็นลีลาการเขียนเรื่องสั้นแบบมีเอกลักษณ์ เป็นของตนเองของผู้ประพันธ์อย่างชัดเจน นับตั้งแต่การวางโครงเรื่อง ที่เป็นอิสระจากโครงสร้างแบบดั้งเดิม หลายเรื่องมีลักษณะของเรื่องสั้น และกลวิธีแนวหลังสมัยใหม่นิยม การใช้ภาษาที่กระชับ เรียบง่ายแต่เต็มไปด้วยนัยระหว่างบรรทัด การสร้างตัวละครแบบสมจริง และการเล่าเรื่อง ในมุมมองของนักสังเกตการณ์ที่มีดวงตาแหลมคม ซึ่งทำให้เรื่องสั้นแต่ละเรื่องมีเอกภาพทางความคิดและเป็นตัวบทหลายเปิดให้ตีความได้หลากหลาย

รวมเรื่องสั้น ลิกอร์ พวกเขาเปลี่ยนไป ได้รับรางวัลชนะเลิศ เซเวนบุ๊คอวอร์ด ครั้งที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๘

ชื่อหนังสือ อสรพิษ และเรื่องอื่นๆ

ชื่อผู้เขียน แดนอรัญ แสงทอง

นายเสน่ห์ สังข์สุข ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๑

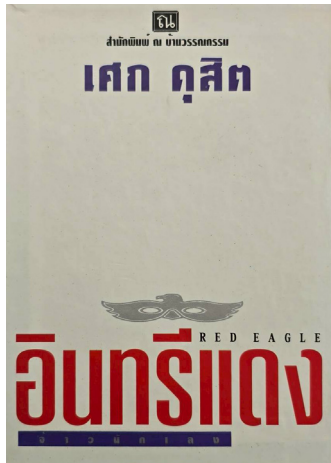
อสรพิษและเรื่องอื่น ๆ เป็นงานรวมเรื่องสั้น ๑๒ เรื่อง มีเรื่องเด่นคือ อสรพิษ ว่าด้วยเรื่องราวของเด็กแซนพิการที่ถูกงูรัด เดินไปขอความช่วยเหลือจากคนในหมู่บ้าน แต่ไม่มีใครช่วยเขาเพราะเชื่อคนทรงเจ้าที่ฉวยโอกาสจากเหตุการณ์สร้างเรื่องมงายหลอกหลวง แม้เขาจะสามารถเอาชนะงูได้ แต่ก็ป่วยแพ้เพราะหมดศรัทธาต่อมนุษย์ ส่วนเรื่องสั้นเรื่องที่เหลือมีหลายแนว ทั้งแนวล้อเรื่องพาดฝัน คือเรื่องดวงตาที่สาม แนวสยองขวัญหรือเหนือธรรมชาติ ได้แก่ แมวผี ฝันค้าง แสงแห่งเดือนอันฉายฉาน และนภมิตมายา เรื่องที่นำมาจากเทพปกรณัมตะวันตกและตำนานท้องถิ่นคือ ราพันพิลาปเหนือหลุมฝังศพและเสาไห้ และเรื่องอื่น ๆ ที่นำเสนอชะตากรรม อันน่าสมเพชของสัตว์โลก

ผู้ประพันธ์กล่าวถึงที่มา แรงบันดาลใจ ประสบการณ์ ความประทับใจ รวมถึงแหล่งอ้างอิงไว้ด้วย ทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงพลังสร้างสรรค์ ที่เรียงร้อยจากแหล่งข้อมูลอันหลากหลายเชื่อมโยงเป็นสหบทที่ซับซ้อน ความดีเด่นอีกประการคือ ภาษาที่บรรจงแต่งอย่างละเมียดละไม ไม่เน้นโครงเรื่องแต่เน้นความวิจิตรของการพรรณนาและบรรยายภาค แปรเปลี่ยนไปตามเนื้อหา เช่น ล้อสำนวนนวนิยายพาฝัน เลียนสำนวนวิจิตรของวรรณคดีโบราณและวรรณกรรมศาสนา เล่าด้วยเสียงเหนือแบบสุพรรณบุรี หรือเล่าแบบงานมุขปาฐะ โดยรวมเป็นงานที่เล่นล้อกับขนบวรรณกรรมที่หลากหลาย

อสรพิษและเรื่องสั้นอื่น ๆ รวมพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๗ เฉพาะเรื่องอสรพิษ แปลเป็นภาษาต่างประเทศหลายภาษา หนังสือเล่มนี้ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) พ.ศ. ๒๕๕๗ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทเรื่องสั้น ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ อินทรีแดง

ชื่อผู้เขียน เสก ดุสิต

นายเริงชัย ประภาษานนท์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๒

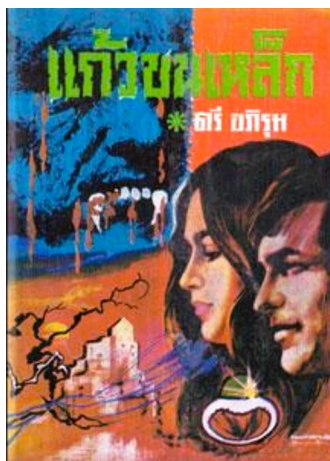
อินทรีแดงเป็นอาชญาวิทยา ว่าด้วยวีรบุรุษสวมหน้ากากอินทรีนามโรม ฤทธิไกร มหาเศรษฐีหนุ่มผู้คอยปราบปรามคนชั่ว ผู้มีอิทธิพลและคนทุจริตในสังคมไทย โดยไม่พึ่งอำนาจรัฐเพราะพึ่งไม่ได้ ซึ่งแม้เรื่องนี้จะมิต้นแบบมาจากต่างประเทศ แต่ถูกนำมาเล่าใหม่ให้มีสีสันและบรรยากาศแบบไทย ๆ สะท้อนปัญหาในสังคมไทยหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาผู้มีอิทธิพล การทุจริตคอร์รัปชัน การตัดไม้ทำลายป่า ฯลฯ เมื่อระบบยุติธรรมและกฎหมายไม่อาจเอาผิดคนบางจำพวกได้ จึงเป็นหน้าที่ของคนธรรมดา ๆ ที่จะต้องลุกขึ้นมาจัดการด้วยตัวเองภายใต้หน้ากากอินทรีแดง

ด้วยความนิยมของผู้อ่าน เรื่องราวของอินทรีแดง ได้ถูกนำเสนออย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๘ ถึง ๒๕๑๓ ผ่านนวนิยายที่มีรายนามดังต่อไปนี้ มังกรขาว พรายมหากาฬ จ้าวนักเลง ภูตมรณะ ปีศาจดำ ทับสมิงคลา อวสานอินทรีแดง อินทรีคืนรัง มนุษย์ซาตาน และตุ๊กตาเริงระบำ

อินทรีแดง นับเป็นต้นแบบอาชุนิยายของไทย ได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์หลายครั้ง โดยนักแสดงคนแรกที่รับบทโรม ฤทธิไกร คือมิตร ชัยบัญชา ผู้สวมบทบาทนี้ถึง ๖ เรื่อง ตั้งแต่ปี ๒๕๐๒ ถึง ๒๕๑๓ และได้จับชีวิตขณะถ่ายทำภาพยนตร์เรื่องอินทรีทอง

ชื่อหนังสือ แก้วชนเหล็ก

ชื่อผู้เขียน ตรี อภิกรม

นายเทพ ชุมสาย ณ อยุธยา ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๒

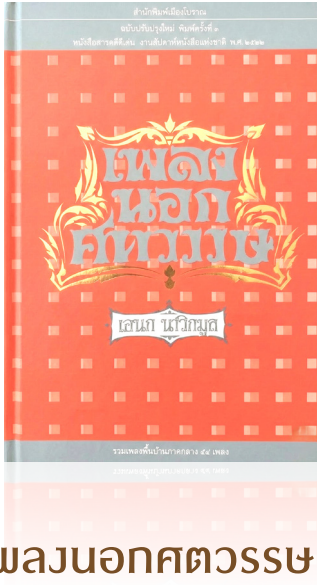
แก้วชนเหล็ก เป็นนวนิยายลึกลับระดับตำนานของไทย มีเนื้อหาเล่าถึงการฟื้นคืนชีพของ เมฆินทร์ ในรูปผีดิบดูดเลือด เมื่อนฤตม ประชานาถ ได้ท่องคาถาชีวิตวณณะขึ้นในคืนวันเพ็ญ ณ ปราสาทพยับเมฆ เรื่องราวดำเนินไปในโครงเรื่องแนวซาร์ระแค้น เมื่อเมฆินทร์ปรารถนาที่จะได้ครองคู่กับ บุญปล้ม หรือ รมณีย์ ประชานาถ หญิงสาวที่เขาหลงรักในอดีตชาติ แต่เธอไม่รักตอบ เมฆินทร์พร้อมด้วยทาสมนุษย์และบริวารผีดูดเลือดพยายามสังฆพลังอำนาจเพื่อกำจัดคู่รักคู่แค้นที่เป็นมารหัวใจอย่าง เทียง หรือ วิทวัส เทวัญ ผู้ครอบครองแก้วชนเหล็ก หินควอตซ์ซึ่งมีพลังในการปราบภูตผีเพราะผ่านพิธีพุทธาภิเษก เรื่องราวลงจบด้วยความสุขสมหวัง เมฆินทร์ถูกกำจัด วิทวัสได้ครองคู่กับรมณีย์

นักประพันธ์สามารถสะท้อนสภาวะพหุวัฒนธรรมในสังคมไทย
ได้เป็นอย่างดี โดยผสมผสานความเชื่อเรื่องผีและสิ่งลึกลับ เรื่องแวมไพร์
หรือผีดูดเลือด เรื่องความเชื่อและพิธีกรรมแบบพราหมณ์ฮินดูและ
พุทธศาสนา เรื่องไสยเวท เรื่องการกลับชาติมาเกิด ตลอดจนเรื่อง
วิทยาศาสตร์และความเป็นสมัยใหม่ ทั้งยังเด่นด้วยลีลาทางวรรณศิลป์
ที่น่าเสนอฉากลึกลับของขวัญไวได้อย่างครบรสสัมผัส พร้อมกับเรื่องบู๊
แบบเหนือธรรมชาติในฉากการไล่ล่าต่อสู้ การเอาตัวรอด การแก้แค้น
การชิงไหวชิงพริบ และการประมือกันของตัวละครอมมนุษย์และมนุษย์
ไวได้อย่างระทึกใจใคร่ติดตาม

แก้วชนเหล็ก ได้รับการตีพิมพ์เป็นตอน ๆ ในนิตยสารบางกอก
และรวมเล่มในเวลาต่อมา ได้รับการดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ครั้งแรก
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ และไปนำกลับมาสร้างเป็นภาพยนตร์และละครโทรทัศน์
อีกหลายครั้ง

ชื่อหนังสือ เพลงนอกคตวรรษ

ชื่อผู้เขียน เอนก นาวิกมูล

นายเอนก นาวิกมูล ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓

เพลงนอกคตวรรษ เป็นหนังสือสารคดีว่าด้วยเพลงพื้นบ้านพื้นเมืองของภาคกลางและที่อยู่ในละแวกใกล้เคียงซึ่งผู้เขียนได้เรียบเรียงขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการลงพื้นที่ภาคสนาม และจากการศึกษาค้นคว้าหนังสือเอกสาร แผ่นเสียงเก่า ฯลฯ เนื้อหารวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องไว้อย่างเป็นระบบ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของเพลงในยุคต่าง ๆ การพิมพ์และการบันทึกเสียง ลักษณะและคุณค่า ปกึณกะเกี่ยวกับการหัดเพลง ประวัติข้อมูลศิลปิน และความรู้เกี่ยวกับเพลงพื้นบ้านภาคกลาง จำนวน ๔๕ เพลง โดยจำแนกเป็นหัวข้อย่อยตามประเภทของเพลง เช่น แหล่งประชุมเพลง หรือถิ่นเพลง ลักษณะของเพลงและการร้องรับส่ง ตัวอย่างเพลง

กว่าจะเป็นหนังสือเล่มนี้ ผู้เขียนต้องทำงานอย่างหนักแข่งกับเวลา เมื่อชีวิตของเพลงพื้นบ้านค่อย ๆ สูญหายไปพร้อม ๆ กับชีวิตของพ่อเพลงแม่เพลงที่ทยอยล้มหายตายจากตงไปไม่ร่วง ทั้งต้องมีศรัทธาอย่างแรงกล้า ในการอุทิศชีวิตและทุ่มเททุนทรัพย์ส่วนตัวเพื่อบันทึกมรดกทางวัฒนธรรมนี้ไว้ ด้วยความตั้งใจที่จะส่งต่อลมหายใจของเพลงพื้นบ้านภาคกลางให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาและสืบสานต่อไป นับเป็นหนังสืออ้างอิงที่มีคุณูปการอย่างยิ่งต่อแขนงวิชาดนตรีและนาฏศิลป์พื้นบ้านของไทย ต่อการศึกษาวิจัยเชิงคติชนวิทยา และต่อผู้อ่านชาวไทย

เพลงนอกศตวรรษ ตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทสารคดี จากการประกวดหนังสือดีเด่นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๒ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมยอดเยี่ยม ประเภทสารคดี ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชามาเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ

สนิมดอกไม้ : ชีวิตจริงในมุมมืดของหญิงไทย

ชื่อผู้เขียน อรสม สุทธิสาคร

นางสาวอรสม สุทธิสาคร ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๓

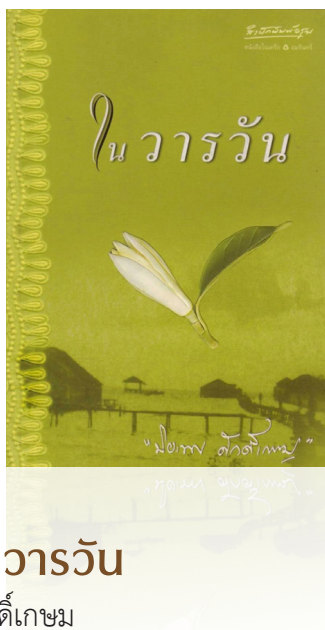
สนิมดอกไม้ : ชีวิตจริงในมุมมืดของหญิงไทย เป็นหนังสือรวมเรื่องสารคดีแนวสร้างสรรค์ ๔ เรื่อง นำเสนอและสะท้อนปัญหาและชีวิตจริงของผู้หญิงไทยในมิติต่าง ๆ ที่ไม่ค่อยมีใครเอ่ยถึง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาการข่มขืน การทำแท้ง ปัญหาโสเภณี และการถูกเอาเปรียบคุกคามทางเพศ โดยหมอเสน่ห์ สะท้อนให้เห็นรากเหง้าและผลพวงของวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ที่ฝังรากลึก และดำรงอยู่จากอดีตถึงปัจจุบัน ผู้เขียนไม่ได้เพียงแค่นำเสนอภาพความโหดร้าย แต่ยังถ่ายทอดถึงความฝัน ความหวัง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่ยังคงมีอยู่เสมอในจุดที่มืดมิดที่สุดของชีวิต

จุดเด่นของสารคดีเรื่องนี้คือการรวบรวมข้อมูลภาคสนามอย่างครบถ้วน รอบด้าน นำเสนอผ่านการใช้ภาษาเล่าเรื่องที่สละสลวย ทรงพลัง สามารถเปลี่ยนเรื่องราวอันหยาบกระด้างและหม่นหมองของปัญหาสังคม ให้กลายเป็นงานงานวรรณศิลป์อันทรงพลัง ไม่ใช่เพียงแค่อันที่ทักความทุกข์ยาก แต่เป็นกระบอกเสียงสำคัญที่กระตุ้นให้สังคมหยุดตัดสินและหันมาทำความเข้าใจความเป็นมนุษย์อย่างเท่าเทียมกัน

สนิมดอกไม้ : ชีวิตจริงในมุมมืดของหญิงไทย ได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมประเภทสารคดีดีเด่น ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ ในวาระวัน

ชื่อผู้เขียน ปิยะพร ศักดิ์เกษม

นางนันทพร ศานติเกษม ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ในวาระวัน เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ นำเสนอภาพและบรรยากาศในช่วง พ.ศ. ๒๔๔๕ จนถึง พ.ศ. ๒๔๘๖ เน้นไปที่ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นของชุมชนบางปลาสร้อย จังหวัดชลบุรี บอกเล่าเรื่องราวที่ผู้ประพันธ์เล่าผ่านไปกับชีวประวัติของ แม่วัน ตัวละครเอก ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเรื่อง เป็นแบบฉบับของคนดีที่สมบูรณ์แบบ เพราะเหตุดี คิดดี ทำดี ซื่อสัตย์ ขยัน มัธยัสถ์ อุตุน ตลอดเวลาตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ แม้ชีวิตของแม่วันต้องเผชิญกับความทุกข์ยาก ทั้งทางกายและใจอย่างมากมายจากแม่เลี้ยงและพี่น้องต่างมารดา แต่แม่วันลูกกำพร้ากลับเป็นเหมือนเหล็กหนไฟ ยิ่งทุกข์ยิ่งแข็งแกร่ง สามารถเลี้ยงชีวิตตามลำพังหลังย้ายายตาย ด้วยการรับจ้างทำงานทุกอย่างโดยไม่รังเกียจ ทำให้คุณความดีของแม่วันได้รับการตอบสนองในที่สุด

ความโดดเด่นของนวนิยายเรื่องนี้อยู่ที่การสอดร้อยประวัติศาสตร์
ท้องถิ่นเข้าไปในเนื้อหาเรื่องราวของตัวละครได้อย่างกลมกลืน ทั้งเรื่อง
ประเพณี อาชีพ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ตำนานสถานที่ โบราณสถาน ตลอดจน
เหตุการณ์สำคัญในช่วงเวลาต่าง ๆ เช่น การเสด็จประพาสบางปลา
สร้อยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระ
พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี
เสด็จประพาสเมืองชลบุรี เป็นต้น นับเป็นนวนิยายที่ให้วรรณกรรมและ
มีวรรณศิลป์ อีกทั้งเนื้อหาสะท้อนให้เห็นว่าทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว
หรือคนดียอมตกน้ำไม่ไหล ตกไฟไม่ไหม้ การสร้างตัวละครเป็นคนดี
คนชั่ว ชัดเจน

ในวารวัน ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทนวนิยาย จากการประกวด
หนังสือดีเด่น ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๙ และได้รับรางวัล
รองชนะเลิศอันดับหนึ่ง ประเภทนวนิยาย รางวัลเชว่นบุ๊ค อวอร์ด
ครั้งที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๕๐

ชื่อหนังสือผังแสงจันทร์

ชื่อผู้เขียน ประชาคม ลุนาชัย

นายวิชา ลุนาชัย ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๔

ผังแสงจันทร์เป็นนวนิยายขนาดความยาว ๑๘ ตอน นำเสนอเรื่องราวชีวิตของพลกับเพื่อน ๆ อีกสามคนคือโทน เซน และสาย ทั้งสี่คนเป็นลูกเรือต่งเกที่มีชีวิตเร่ร่อนไปกับเรือหาปลา ไม่มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง มีแต่กระเป๋าดูเดินทางเป็น “บ้าน” สิ่งเดียวที่พลต้องการคือบ้านที่เขาสามารถพักพิงชั่วคราวก่อนออกเรือครั้งต่อไป เรื่องราวของพลและพวกแสดงภาพชีวิตลูกเรือที่ทำงานหนัก ต้องเผชิญกับอากาศแปรปรวน ความหนาวเย็น และความเห็นแก่ตัวของได้ก่ง เป็นชีวิตที่ไร้อนาคตและหลักประกันเพราะรายได้ที่ไม่แน่นอน และเงินที่ได้มาเป็นกอบเป็นกำมักถูกลุงในวงไฟ เสพสุรา ยาเสพติดหรือซื้อบริการทางเพศ แต่แม้ชีวิตจะยากลำบากและ โดดเดี่ยว แต่พวกเขาก็ได้เรียนรู้โลกผ่านความหวัง

และความผิดหวัง การรู้จักยับยั้งชั่งใจไม่ตกอยู่ในวังวนของอบายมุข และมี
มิตรภาพของคนยากคนจนที่ดูแลคอยช่วยเหลือกัน และจบลงด้วยการพบ
เส้นทางเดินของแต่ละคน

ผู้ประพันธ์นำเสนอด้วยภาษาเรียบง่ายแต่ไหลลื่น มีวรรณศิลป์
ในแต่ละตอนมีประเด็นหลักที่จบลงในตอน ทำให้อ่านง่าย

ฝั่งแสงจันทร์พิมพ์รวมเล่มครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๔๐ เข้ารอบสุดท้าย
รางวัลซีไรต์ พ.ศ. ๒๕๔๐, ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทนวนิยายจากการ
ประกวดหนังสือดีเด่น ของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๑, เป็นหนังสือ
อ่านนอกเวลา วิชาการวรรณกรรมปัจจุบัน ของกระทรวงศึกษาธิการ, เป็น
หนังสือดีเด่นสำหรับเด็กและเยาวชน ประเภทนวนิยาย ของสมาพันธ์
องค์กรเพื่อพัฒนาหนังสือและการอ่าน และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรม
ดีเด่น ประเภทนวนิยาย ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิดศาสตร์พระราชา
เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

ชื่อหนังสือ คุณลุงชอบปลูกต้นไม้

ชื่อผู้เขียน เกริก ยूनพันธ์

ศาสตราจารย์เกริก ยूनพันธ์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕

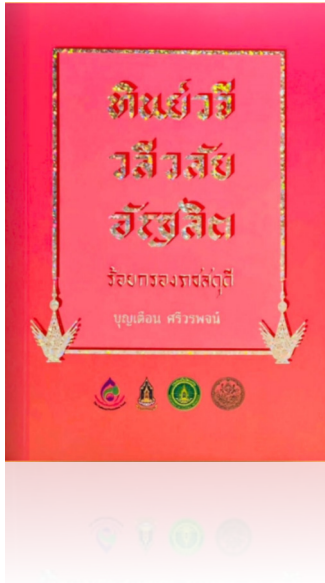
คุณลุงชอบปลูกต้นไม้ เป็นวรรณกรรมสำหรับเด็กอายุ ๓-๖ ปี ผู้ประพันธ์เขียนทั้งเรื่องและภาพประกอบ นำเสนอเรื่องราวของคุณลุงใจดีที่ชอบปลูกต้นไม้ด้วยความรักและความสม่ำเสมอทุกวัน ทั้งเพาะเมล็ด ต่อกิ่ง ทาบกิ่ง ปักชำ ใช้เสียมขุดดินปลูกต้นไม้ที่ละต้น การกระทำของคุณลุงค่อย ๆ เปลี่ยนพื้นที่รกร้างให้เขียวชอุ่ม เมื่อต้นไม้เติบโตนอกจากจะมีดอกออกผล ยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์นานาชนิด ทั้งแมลง นกนานาพันธุ์ กระรอก กระต่าย เป็นต้น เด็ก ๆ ก็มาเล่นใต้ต้นไม้ ต่อมาทั้งเด็ก ๆ และผู้ใหญ่ก็มาช่วยคุณลุงปลูกต้นไม้ เมื่อมีผลไม้เด็ก ๆ ก็มาเก็บ ทุกคราวที่ฝนตกลงมา ต้นไม้ก็ชื่นฉ่ำและขยายจนเป็นป่า มีสัตว์ใหญ่ เช่น ช้างมาอยู่อาศัย คุณลุงก็ดีใจ และคุณลุงยังคงปลูกต้นไม้ต่อไป ทุกวันเวลา

ผู้ประพันธ์ มุ่งสื่อสารแนวคิดสำคัญที่ยิ่งใหญ่ ๒ ประการ คือ ความเพียรพยายามนำมาซึ่งความสำเร็จ แม้เพียงคนเดียวแต่หากมุ่งมั่น ตั้งใจอย่างสม่ำเสมอ ไม่ย่อท้อ ก็สามารถทำให้โลกนี้ดีขึ้นได้จากมือของคนธรรมดา ประการที่ ๒ มนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กควรมีสำนึกเชิงนิเวศสำนึกรักษ์ธรรมชาติและตระหนักถึงความสำคัญของธรรมชาติ ซึ่งเป็นทั้งแหล่งที่อยู่อาศัยและอาหารของสรรพชีวิต ทั้งหมดนั้นผ่านภาษาง่าย ๆ และประโยคสั้น ๆ เป็นร้อยแก้ว แต่มีลีลาชวนอ่านและเน้นวลีเดิมซ้ำ ๆ คือ “ทุกวัน ทุกวัน ทุกวันเวลา” เพื่อแสดงความมุ่งมั่นทำอย่างสม่ำเสมอ และเป็นการเน้นย้ำเพื่อให้เด็กสนุกและจำได้ดีด้านภาพประกอบ เป็นลายเส้นวาดมือ ใช้สีน้ำที่สดใส ทำให้ชวนติดตาม

คุณลุงชอบปลูกต้นไม้ ได้รับรางวัล IBBY Honour List ปี 2008

ชื่อหนังสือ

ทิพย์จิวลีวัลย์ อัญชลิต ร้อยกรองราชสดุดี

ชื่อผู้เขียน บุญเดือน ศรีวรรณ

นายบุญเดือน ศรีวรรณ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๕

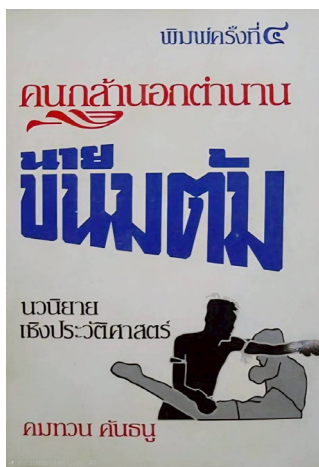
ทิพย์จิวลีวัลย์ อัญชลิต เป็นรวมกวีนิพนธ์บทอาเศียรวาทที่ ประพันธ์ขึ้นตามขนบวรรณศิลป์ไทยโบราณ เพื่อสรรเสริญพระเกียรติคุณ พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์และสมเด็จพระสังฆราช เปรียบเสมือน อัญมณีทางวรรณศิลป์ที่โดดเด่น ทั้งในด้านเนื้อหาและความประณีต ของภาษา และยังเป็นการสืบทอดศิลปะการประพันธ์ร้อยกรองอาเศียรวาท ราชสดุดีให้คงอยู่ในวงวรรณกรรมไทยสืบต่อไป

กวีผู้ประพันธ์มีความรู้ในโบราณราชประเพณีอย่างดียิ่ง ทั้งเชี่ยวชาญในการประพันธ์วรรณคดีแนวขนบที่สามารถเลือกใช้ ฉันทลักษณ์ในการประพันธ์อย่างหลากหลาย และถึงพร้อมด้วยลีลา วรรณศิลป์การเลือกสรรถ้อยคำ และใช้ราชาศัพท์ได้แม่นยำ สละสลวย ถูกต้องตามลำดับชั้นพระอิสริยยศ ทั้งยังแสดงให้เห็นถึงแนวคิด อุดมการณ์ และค่านิยมที่มีต่อสถาบันกษัตริย์ ที่มีพลวัตไปตามบริบททางสังคม และประวัติศาสตร์อย่างใกล้ชิด

ในยุคที่กวีนิพนธ์แนวอาเศียรวาทได้รับความนิยมลดน้อยลง ไปตามบริบทของสังคม กวีนิพนธ์ ทิพย์วจีวลีลลย์ อัญชลิต ร้อยกรอง ราชสดุดี จึงเป็นบทประพันธ์ที่ได้ทำหน้าที่สืบทอดมรดกทางวรรณศิลป์ ของวรรณกรรมประเภทนี้อย่างสมคุณค่า และควรถือเป็นต้นแบบ ในการแต่งวรรณกรรมแนวสดุดีอาเศียรวาทร่วมสมัยที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

ชื่อหนังสือ นายขนมต้ม

ชื่อผู้เขียน คมทวน คันธนู

นายประสาทร ภูสุศิลป์ธร ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๖

นายขนมต้ม เป็นนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ที่นำเรื่องราวของบุคคลในตำนานประวัติศาสตร์ไทยมาสร้างใหม่ โดยนำเสนอเรื่องของนายขนมต้ม นักมวยไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนปลาย เป็นสามัญชนที่มีความเป็นปुरुชน มีอารมณ์ความรู้สึก มีความรัก ความหวาดกลัว ความลังเล และความคิดถึงบ้าน เขาเป็น “มนุษย์ธรรมดาในสถานการณ์ไม่ธรรมดา” เมื่อต้องถูกกวาดต้อนไปเป็นเชลยอยู่ในดินแดนของศัตรู สามารถเอาชนะนักมวยพม่าหลายคนติดต่อกัน จนได้รับอิสรภาพ การชกมวยจึงไม่ใช่เพียงกีฬา แต่เป็นการเมืองของร่างกาย ที่แสดงการต่อรองอำนาจระหว่างผู้แพ้สงครามกับผู้ชนะ นวนิยายเรื่องนี้ไม่ใช่นวนิยายเชิดชูวีรบุรุษเชิงชาตินิยม

ธรรมดา หากแต่ตั้งคำถามต่อ ความหมายของชาติ วิจารณ์ ความเป็นไท และศักดิ์ศรีของมนุษย์ธรรมดาสามัญ ผ่านการเล่าเรื่องที่ผสมประวัติศาสตร์ ตำนาน และจินตนาการอย่างมีชั้นเชิง นวนิยายเสนอว่า ความพ่ายแพ้ ไม่ได้แปลว่าไร้ค่า หากมนุษย์ยังรักษาศักดิ์ศรีของตนไว้ได้ ทั้งยังเป็นการ ทบทวนอดีต และการวิพากษ์ปัจจุบันอย่างแยบคายด้วย

ผู้ประพันธ์ใช้ภาษาที่เลียนแบบการเขียนพงศาวดาร ผสมผสานกับ การบรรยายและบทสนทนาแบบนวนิยาย บางตอนมีบทกวีประเภทเพลง ยาวแทรก ตอนท้ายเรื่องมีศัพทาทิบาย อธิบายความหมายของคำศัพท์ โบราณหรือชื่อบุคคลในประวัติศาสตร์ด้วย

นายขนมต้ม พิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี ๒๕๓๐ ได้รับรางวัลชมเชย ประเภทนวนิยาย จากการประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี ๒๕๓๐ และ ยังพิมพ์ซ้ำมาจนปัจจุบัน

ชื่อหนังสือ พระอานนท์ พุทธอนุชา

ชื่อผู้เขียน วศิน อินทสระ

นายวศิน อินทสระ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๖

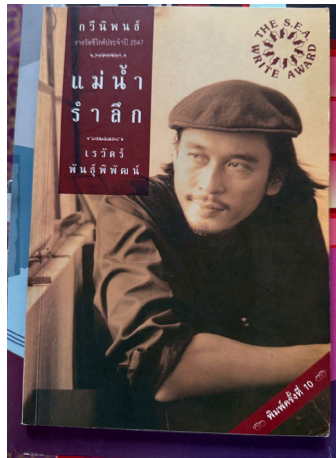
พระอานนท์ พุทธอนุชา เป็นธรรมนิยายอิงชีวประวัติ ความยาวรวม ๓๓ บท เล่าเรื่องของพระอานนท์ พระพุทธสาวก ที่เป็นพุทธอุปัฏฐาก ผู้ใกล้ชิดพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สามารถจดจำธรรมและวินัย ต่าง ๆ ได้ และได้รับการสรรเสริญจากพระพุทธเจ้าว่า เป็นเอตทัคคะถึง ๕ ประการคือ เป็นพหูสูต เป็นผู้มั่งคั่ง เป็นผู้มีความดี (มีหลักการจำ) เป็นผู้มีความเพียร และเป็นพุทธอุปัฏฐาก และเป็นพระพุทธสาวกผู้บรรลุนิพพานหลังจากที่พระพุทธเจ้าดับขันธปรินิพพานแล้ว

ผู้เขียนได้ประมวลประวัติของพระอานนท์ โดยการค้นคว้าและตรวจสอบจากพุทธประวัติหลายแห่ง แล้วใช้กลวิธีทางวรรณศิลป์ในการผูกเรื่อง ขยายความ ผ่านภาษาอังกฤษ ประณีต และสามารถสอดแทรกและโพรยปรายธรรมจรุสอันถูกตรงไว้ได้อย่างเหมาะสม ทำให้เกิดความชุ่มฉ่ำเย็นด้วยธรรมรส หนังสือเรื่องนี้จึงมีหลายรส ทั้งเรื่องทางศาสนา ปรัชญาว่าด้วยความรัก ปรัชญาชีวิต กฎของสังคม ฯลฯ

ชื่อหนังสือ พระอานนท์ พุทธอนุชา ได้รับเกียรติเอ่ยอ้างไว้ในหนังสือ Encyclopedia ในส่วนที่ว่าด้วย “วรรณคดีของโลกในศตวรรษที่ ๒๐” (Encyclopedia of world Literature in 20 th century) และหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-book) ที่อ่านได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ชื่อหนังสือแม่น้ำรำลึก

ชื่อผู้เขียน เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์

นายเรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์ ศิลปินแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๖๗

แม่น้ำรำลึก เป็นรวมบทกวีนิพนธ์ แสดงถึงการโหยหาชีวิตในวัยเยาว์ แต่ละบทรำลึกถึงอดีตผ่านวัตถุ เช่น ว่าว ครกกระเดื่อง โองน้ำ ใต้ถุน ตะเกียง ลำราง รวมทั้งผ่านธรรมชาติ เช่น หมู่มะเขม สวน นก ต้นไม้ เป็นต้น นำเสนอความทรงจำวัยเด็กในชนบทที่อยู่ท่ามกลางธรรมชาติ เรียบง่าย เสนอการเรียนรู้ชีวิตผ่านความรัก ความพลัดพราก ความยากลำบากของชาวนาชาวไร่ ภัยวิบัติของเด็ก ๆ ที่มีจินตนาการและความใฝ่ฝันหล่อเลี้ยงประสบการณ์จากการพบปะผู้คนที่หลากหลาย ทั้งชาวบ้าน ชาวนา เด็กเลี้ยงควายคนเร่ร่อน แม้ชีวิตในชนบทจะยากลำบาก ไม่สะดวกสบาย แต่ก็มีความสุข

ผลงานแสดงถึงความเป็นกวีที่ช่างสังเกต เสนอสังขารและปรัชญาชีวิตจากสิ่งที่พบเห็นในธรรมชาติและชีวิต เป็นเครื่องเตือนใจถึงประสบการณ์และความทรงจำที่มีค่าที่ไม่อาจหวนคืน ให้ครุ่นคิดและหวนให้ถึงอดีตยามเข้าสู่วัยชรา กวีนำเสนอเรื่องราวผ่านฉันทลักษณ์กลอนและกาพย์ที่เรียบง่ายท่วงดงามพริ้งพรายด้วยเสียงสัมผัสและภาพพจน์ที่สามารถตีความได้ลึกซึ้ง บทกวีเรียงร้อยเริ่มต้นจากปฐมบทที่เสนอวัยเยาว์และลงจบด้วยปัจฉิมบทที่แสดงภาพของวัยชรา

แม่น้ำรำลึก พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) พ.ศ. ๒๕๔๗ และได้รับยกย่องให้เป็นวรรณกรรมดีเด่น ประเภทกวีนิพนธ์ ในสมัยรัชกาลที่ ๙ ตามแนวคิด ศาสตร์พระราชา เมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๒

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณา กุศลาสัย. (๒๕๔๙). ชีวิตที่เลือกไม่ได้. (พิมพ์ครั้งที่ ๙). แม่คำผาง.
กฤษณาอโศกสิน. (๒๕๕๓). น้ำเล่นไฟ. เพื่อนดี.
ก.สุรางคนางค์. (๒๕๕๘). หญิงคนชู้. (พิมพ์ครั้งที่ ๓). ณ บ้านวรรณกรรม.
กาญจนา นาคั่นทน. (๒๕๒๔). ผู้ใหญ่ลึกลับนางมา. (พิมพ์ครั้งที่ ๖).
บรรณกิจ.
กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ. (๒๕๔๔). คำทอง. เพื่อนดี.
เกริก ยूनพันธ์. (๒๕๖๔). คุณลุงชอบปลูกต้นไม้. ขวัญเจ้าเออย.
เขมานันท์. (๒๕๕๔). อันเนื่องกับทางไท. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). วิถีทรรศน์.
คมทวน คັນธนู. (๒๕๔๓). นายขนมต้ม คนกล้าออกตำนาน. (พิมพ์ครั้งที่ ๗).
มติชน.
คาลิล ยิบราน. (๒๕๖๒). ปรัชญาชีวิต. (ระวี ภาวิไล, แปล). ฟ้าเสื่อ.
(ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. ๑๙๒๓).
คำพูน บุญทวี. (๒๕๕๒). ลูกอีสาน. (พิมพ์ครั้งที่ ๕๐). โป๊ยเซียน.
คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว. (๒๕๔๔). สี่แผ่นดิน. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๒). ดอกหญ้า.
จำลอง ฝั่งชลจิตร. (๒๕๕๘). ลิกอร์ พวกเขาเปลี่ยนไป. แพรวสำนักพิมพ์.
ขมัยภร บางคมบาง. (๒๕๕๕). ขวัญสงฆ์. (พิมพ์ครั้งที่ ๔). คมบาง.
ชาติ กอบจิตติ. (๒๕๓๗). เวลา. (พิมพ์ครั้งที่ ๔). หอน.
ชูวงศ์ ฉายะจินดา. (๒๕๕๓). ตำรับรัก. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). เพื่อนดี.
แดนอรัญ แสงทอง. (๒๕๕๗). อสรพิษ และเรื่องอื่นๆ. สามัญชน.
ตรี อภิรุณ. (๒๕๒๕). แก้วขนเหล็ก. โชคชัยเทเวศร์.
ทมยันตี. (๒๕๓๖). คู่กรรม. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๘). ณ บ้านวรรณกรรม.
ทวีปวร. (๒๕๓๙). จงเป็นอาทิตย์ เมื่ออุทัย. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). มิ่งมิตร.

บรรณานุกรม

เทพศิริ สุขโสภา. (๒๕๔๙). บึงหญ้าป่าใหญ่. (พิมพ์ครั้งที่ ๘). มูลนิธิเด็ก.
ธีรภาพ โลหิตกุล. (๒๕๓๘). สายน้ำและความทรงจำ. (พิมพ์ครั้งที่ ๓).

แพรวสำนักพิมพ์.

นราวดี.(๒๕๓๗). ฟ้าไกล้ ทะเลกว้าง. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). พิมพ์สาสน.

นิพพาน. (๒๕๓๖). ฝี่เสื่อและดอกไม้. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๔). ฝี่เสื่อ.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. (๒๕๔๔). เพียงความเคลื่อนไหว. (พิมพ์ครั้งที่ ๘).

เกี้ยว-เกล้าพิมพ์การ.

บุญเตือน ศรีวรพจน์ (๒๕๖๘). ทิพย์วชิรวิมลย์ อัญชลิต ร้อยกรอง

ราชสดุดี. กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.

โบทัน. (๒๕๒๙). จดหมายจากเมืองไทย. (พิมพ์ครั้งที่ ๖). บรรณกิจ.

ประชาคม ลุณาชัย. (๒๕๔๒). ฝั่งแสงจันทร์. (พิมพ์ครั้งที่ ๓). ดวงกลม

วรรณกรรม.

ประภัสสร เสวิกุล. (๒๕๔๔). เวลาในขวดแก้ว. (พิมพ์ครั้งที่ ๓๒). นิลุบล.

ประยอม ซองทอง. (๒๕๓๒). สูดสงวน. (พิมพ์ครั้งที่ ๒). ต้นอ้อ.

ปิยะพร ศักดิ์เกษม. (๒๕๕๑). ในวาระวัน. (พิมพ์ครั้งที่ ๕). อรุณ.

ปิ่น มาลากุล, ม.ล. (๒๔๙๕). หัวใจทอง. คุรุสภา.

พนม นันทพฤกษ์. (๒๕๔๑). ทะเล ป่าภู และเพิงพัก. มิ่งมิตร.

พนมเทียน.(๒๕๕๖). ศิวาราตรี เล่ม ๑-๔. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๐). แพรว

สำนักพิมพ์.

พิบูลศักดิ์ ละครพล. (๒๕๔๔). หุบเขาแสงตะวัน. (พิมพ์ครั้งที่ ๔).

เคล็ดไทย.

ไพฑูรย์ ธีัญญา. (๒๕๖๘). พับแพว. นาคร.

บรรณานุกรม

- ไพบรณินทร์ ชาวงาม. (๒๕๔๐). ม้าก้านกล้วย. (พิมพ์ครั้งที่ ๓).
แพรวสำนักพิมพ์.
- มณี พยอมยงค์. (๒๕๓๙). คร่ำร่ำ ๗๐๐ ปี เมืองเชียงใหม่.
ดาวคอมพิวกราฟิก.
- มหากวีอัสวโษษ. (๒๕๔๔). มหากาพย์พุทธจริต. (เรื่องอุไรกุศลาลัย แปล).
สุภาพใจ. (ต้นฉบับเขียนปีคริสต์ศตวรรษที่ ๒).
- มาลา คำจันทร์. (๒๕๓๔). เจ้าจันทร์ผมหอม นิราศพระธาตุอินทร์แขวน.
คณาธร บุ๊ครี่วิ.
- 'รงค์ วงษ์สวรรค์. (๒๕๔๗). เสเพลบอยชาวไร่. (พิมพ์ครั้งที่ ๗).
แพรวสำนักพิมพ์.
- รพีพร. (๒๕๕๖). ลูกทาส. (พิมพ์ครั้งที่ ๖). แสงดาว.
- เรวัตร์ พันธุ์พิพัฒน์. (๒๕๕๑). แม่น้ำรำลึก. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๐). รูปจันทร์.
- ลาว คำหอม. (๒๕๔๓). ฟ้าบ่กั้น. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๓). แพรวสำนักพิมพ์.
- วศิน อินทสระ. (๒๕๕๕). พระอานนท์ พุทธอนุชา. ชมรมกัลยาณธรรม.
- วสิษฐ์ เดชกุญชร. (๒๕๕๙). สารวัตรเถื่อน. (พิมพ์ครั้งที่ ๖). มติชน.
- ว.วินิจฉัยกุล. (๒๕๓๙). รัตนโกสินทร์. (พิมพ์ครั้งที่ ๗). ดอกหญ้า.
- วินทร์ เลียววาริณ. (๒๕๔๒). สิ่งมีชีวิตที่เรียกว่าคน. (พิมพ์ครั้งที่ ๓).
ดับเบิลเดย์ พรีนติ้ง.
- ศรีฟ้า ลดาวัลย์. (๒๕๔๙). บุญบรรพ์. เพื่อนดี.
- ศักดิ์สิริ มีสมสืบ. (๒๕๓๑). มือนั้นสีขาว. ยามหนังสือ.
- เศก ดุสิต. (๒๕๓๙). อินทรีแดง. ณ บ้านวรรณกรรม.
- ส. ปลายน้อย. (๒๕๖๐). เกิดในเรือ. พิมพ์คำ.

บรรณานุกรม

- สุจิตต์ วงษ์เทศ. (๒๕๒๔). เจ้าขุนทองไปปล้น. ศิลปวัฒนธรรม.
สุชาติ สวัสดิ์ศรี. (๒๕๑๕). ความเงิบ. หนังสือ.
สุรชัย จันทิมาธร. (๒๕๓๔). ข้างถนน. (พิมพ์ครั้งที่ ๗). กำแพง.
เสกสรรค์ ประเสริฐกุล. (๒๕๓๗). มหาวิทยาลัยชีวิต. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๓).
        ประพันธ์สาส์น.
เสนีย์ เสาวพงศ์. (๒๕๔๘). ปีศาจ. (พิมพ์ครั้งที่ ๑๗). มติชน.
โสภาค สุวรรณ. (๒๕๒๓). ปุลากง. บรรณกิจ.
อดุล จันทรงค์ดี. (๒๕๔๙). ณ กาลเวลา. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.
อรสม สุทธิสาคร. (๒๕๓๙). สนิมดอกไม้ ชีวิตจริงในมุมมืดของหญิงไทย.
        (พิมพ์ครั้งที่ ๒). สารคดี.
อังคาร กัลยาณพงศ์. (๒๕๔๘). กวีนิพนธ์ของอังคาร กัลยาณพงศ์.
        (พิมพ์ครั้งที่ ๗). กิรินทร์.
อัศศิริ ธรรมโชติ. (๒๕๕๔). ขุนทอง เจ้าจะกลับมาเมื่อฟ้าสว่าง.
        (พิมพ์ครั้งที่ ๑๗). แพรวสำนักพิมพ์.
อาจินต์ ปัญจพรรค์. (๒๕๕๗). เหมือนแร่. (พิมพ์ครั้งที่ ๙). มติชน.
อุษะณี. (๒๕๒๓). ขอบฟ้าขลิบทอง. (พิมพ์ครั้งที่ ๔). ดวงกลม.
เอนก นาวิกมูล. (๒๕๒๗). เพลงนอกศตวรรษ. (พิมพ์ครั้งที่ ๓).
        เมืองโบราณ.
ฮิวเมอริสต์. (๒๕๕๒). อ้ายเปียด่วน. (พิมพ์ครั้งที่ ๕). แพรวสำนักพิมพ์.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการกิจกรรมวรรณกรรมแห่งชาติ

- นางชมัยภร บางคมบาง
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พุทธศักราช ๒๕๕๗
- รองศาสตราจารย์ธัญญา สังขพันธานนท์
ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ พุทธศักราช ๒๕๕๙
- รองศาสตราจารย์ตรีศิลป์ บุญขจร
อดีตนายกสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชูปถัมภ์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธเนศ เวศร์ภาดา
อดีตนายกสมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์
- รองศาสตราจารย์สรณัฐ ไตลังคะ
ผู้เชี่ยวชาญวุฒิคุณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- นางนรีภพ จิระโพธิ์รัตน์
นายกสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย
- นายจรรุญพร ปรปักษ์ประลัย
นักวิจารณ์อิสระ
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์หัตถกกาญจน์ อารีศิลป์
อาจารย์ประจำคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ที่ปรึกษา

๑. นางยุติกา อิศรางกูร ณ อยุธยา	อธิบดีกรมส่งเสริมวัฒนธรรม
๒. นางนวลพรรณ ล่ำซำ	ประธานกรรมการ กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม
๓. นางสาวชริตา สังข์ทอง	เลขาธิการกรม
๔. นายอนุกุล ไบไกล	ผู้อำนวยการ กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม

คณะกรรมการ

๑. นายเฉลิมศักดิ์ สุทธิ	ผู้อำนวยการกลุ่มบริหารกองทุน และระดมทุน
๒. นางสาวธิดำพร อุดทน	ผู้อำนวยการกลุ่มยกย่องเชิดชูเกียรติ ทางวัฒนธรรม
๓. นางดารานี บวรธรรมทัศน์	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
๔. นางสาวอรนุช อุดมสมฤดี	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
๕. นางสาวพัสดราภรณ์ แก่นพรม	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
๖. นางสาวดุชนีย์ แก้วรักษา	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
๗. นางสาวปานวี สุขยามผล	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ
๘. นายวสี สิริสุนทรานนท์	นักวิชาการเงินและบัญชี
๙. นางสาวจุฬาลักษณ์ สุระขันต์	นักวิชาการวัฒนธรรม
๑๐. นางสาวภูษนก ขาวแก้ว	นักวิชาการวัฒนธรรม
๑๑. นางสาวธันยธรณ์ นันทวรรณศุภ	นักศึกษาศึกษาฝึกงาน

กองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม
กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
๑๔ ถนนเทียมร่วมมิตร แขวง/เขตห้วยขวาง
กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐

กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม
 ๑๔ ถนนเทียมร่วมมิตร แขวง/เขตห้วยขวาง กรุงเทพมหานคร ๑๐๓๑๐